ΝΕΟΤΙΤΑ

4

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ 1935.

ΝΕΟΤΙΤΑ

4

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ 1935.

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΙ ΟΛΥ ΤΥ ΚΟΖΜΥ, ΕΝΟΘΙΤΕ!

ΝΕΟΤΙΤΑ

ΣΙΛΟΓΙ

ΑΠΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΤΟΝ ΕΛΙΝΟΝ
ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΝ ΣΙΝΓΡΑΦΕΟΝ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ
ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ
—1935—

МОЛОДОСТЬ

АЛЬМАНАХ
ГРЕЧЕСКИХ СОВЕТСКИХ ПИСАТЕЛЕЙ

Отв. редактор А. АРЫХ
Техредактор Н. ЯГУП

ΣΤΙ ΣΙΛΟΓΙ ΠΕΡΝΥΝΕ ΜΕΡΟΣ:

Χ. ΑΚΡΙΤ
Β. ΓΑΛΑ
Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ
Σ. ΔΕΛΙΕΒ
Δ. ΕΡΙΣΤΕΑΣ
Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ
Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙΣ
Π. ΛΑΖΑΡΙΔΙΣ
Γ. ΛΑΓΟ
Α. ΜΑΤΣΥΚΑΣ
Π. ΜΑΝΤΖΧΑΣ
Μ. ΝΤΑΝΟ
Λ. ΝΤΡΟΠΙΑΡΙΣ
Κ. ΠΑΣΤΥΡ
Α. ΡΙΟΝΙΣ
Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ
Π. ΣΑΡΑΒΑΣ
Δ. ΤΕΛΕΝΤΖΙΣ
Φ. ΤΖΙΛΙΝΓΙΡΟΒ
Κ. ΧΑΝΤΕΛΤΙ

Обложка и иллюстрации
художника Ф. ЯЛИ.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟ

Στις 27 του Οχτόβρι 1935 ι εργαζόμενι ρομιί του Δονμπάς γιορτάςανε τα πεντάχρονα τις εφιμερίδας-τυς—«Κολεχτιβιςτίς».

Από μικρό φιλάδιο, πυ έβγενε πριν από πέντε χρόνια μια φορά το πεντάμερο, ο «Κολεχτιβιςτίς» έγινε μεγάλι εφιμερίδα, πυ εκδίδετε 15 φορές το μίνα.

Σ' αφτό το διάςτιμα ι εθνικί κυλτύρα τον ελίνον τυ Δονμπάς προόδεψςε πολί. Το Μαριυπολίτικο ελινικό πεδαγογικό τέχνικυμ έδοςε αφτά τα χρόνια στα ελινικά ςκολιά πολιάριθμα ςτελέχι από νεαρύς ςοβιετικύς πεδαγογύς. Δεκάδες χιλιάδες πεδιά σπυδάζυν ςτι μιτρικί-τυς γλόςα στα αρχικά, μι πλέρια μεςέα κε μεςέα ελινικά ςκολιά. Το Κρατικό ελινικό θέατρο, πυ οργανόθικε ςτο 1932, απέχτιςε δίκεα τιν αγάπι τυ κολχόζνικυ θεατί. Το Ελινικό εκδοτικό τυ Δονμπάς οργανόθικε φέτος κ' εκςέδοςε πια δεκάδες βιβλία.

Βγίκαν ι πρότες ςιλογές πιιμάτον τον νεαρόν ελίνον ςοβιετικόν πιιτόν. Ο «Κολεχτιβιςτίς» καθοδιγύςε τι διμιυργικί-τυς ανάπτιξι κε έχι ςιμαντικές εκδυλέψςις ςτι διαπεδαγόγιςι κε ςτιν εξέλιξί-τυς.

Αφτί ι καλιτεχνικί ςιλογί, πυ ι περιςότερι ςιμέτοχί-τις ίνε πάλι πιιτές, (πράγμα πυ χαραχτιρίζι κάθε νεαρί λιτερατύρα), δίχνι τις αρκετά επιτιχιμένες προςπάθιες καμπόςον νεαρόν ςινγραφέον στον πεζό λόγο.

Τέλος, ι καλιτεχνικί ςιλογί τις φιλολογικο-διμιυργικίς ομάδας τον ελίνον τυ Δονμπάς, πυ καθρέφτιζε ςτιν αρχί μόνο τι διμιυργικότιτα τον ντόπιον ςινγραφέον, έγινε γνοςτί ανάμεςα στυς έλινες, πυ κατικύν ςε άλα μέρι τις ΕΣΣΔ (Βορ. Κάφκαςος, Κριμέα,

Απχάζια), έγινε το κέντρο τις έλκσις κε τις σινένοσις τον καλίτερον ελίνον λογογράφον, πυ δυλέβυν έκσο απ' τα όρια του Δονμπάς. Ανάμεσα στυς σιμετόχυς αφτίς τις σιλογίς σιναντύμε τα ονόματα τον πιτὸν Δ. Εριστέα, Α. Ριόνι, Καρβονίδι κ. α., πυ ίνε πολί γνοστά στυς αναγνόστες τυ Βορ. Κάφκασυ, τις Απχάζιας κε τυ Ατζαριστάν.

Κάνοντας τιν αρχί τις σινένοσις τον φιλολογικόν δινάμεον τον ελίνον τις ΕΣΣΔ ς' αφτί τι σιλογί, ελπίζυμε, ότι στις επόμενες καλιτεχνικές σιλογές, πυ θα βγύνε στο 1936, ι σινγραφίς-μας θα εμφανιστύν με νέα καλίτερα έργα, καθρεφτίζοντας τι χτιπιτί κε ορέα-μας εποχί μ' όλι τι δίναμι κε το πάθος ανθρόπον, πυ ίνε περίφανι για τι σινέσθισι τις τεράστιας εφτιχίας-μας να ζύμε, να δυλέβυμε, να παλέβυμε κε να τραγυδύμε στι μεγάλι-μας σοσιαλιστικί πατρίδα, πυ καθοδιγίτε απ' το μεγάλο κόμα του ΛΕΝΙΝ—ΣΤΑΛΙΝ.

Μαριύπολι, 25 τυ Δεκέμβρι 1935.

Вместо предисловия

27 Октября 1935, трудящиеся греки Донбасса отметили пятилетие своей газеты „Колехтивистис“.

Из небольшого листка, выходившего пять лет тому назад один раз в пятидневку, „Колехтивистис“ стал большой газетой, выходящей 15 раз в месяц.

Далеко ушла вперед за это время национальная культура греков Донбасса. Многочисленные кадры молодых советских педагогов дал за эти годы греческим школам Мариупольский греческий педагогический техникум. Десятки тысяч детей учатся на родном языке в греческих начальных, неполных средних и средних школах. Заслуженной любовью колхозного зрителя пользуется Государственный областной греческий театр, организованный в 1932 году. Десятки книг изданы в 1935 году недавно организованным Донецким областным греческим издательством.

Вышли первые сборники стихов молодых греческих поэтов, в воспитании и развитии которых немалая заслуга принадлежит газете „Колехтивистис“, руководившей их творческим ростом.

Этот № альманаха, насчитывающий попрежнему в составе своих участников большинство поэтов, (что свойственно всякой молодой литературе), показывает небезуспешные попытки работы ряда молодых писателей в прозаическом жанре.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΑΠΤΟ ΓΑΛΙΚΟ—
Γ. ΛΕΟΝΙΔΑΣ

Κόκινι πλατία, κέντρο τις Μόςχας κε τις απέραντις εβροπαικίς κε αςιατικίς Ροςίας. Μαφςολίο, κέντρο τις Κόκινις πλατίας. Πάνο ςτο μαφςολίο, πυ ςτα ςπλάχνα-τυ κιμάτε ςαν ολοζόντανος ο Λένιν ςτέκυν ςτιν αράδα πέντε-έκςι πρόςοπα. Ακόμα κε από μικρί απόςταςι δεν μπορίς να κςεχορίςις το ένα απ' τάλο.

Ολόγιρα πότε μαζέβετε, πότε απλόνετε ένα ςιμετρικό μιρμίνκιαζμα τυ πλίθυς, πυ μιάζι ςα να βγένι απ' τι γι κε να κςαναχάνετε μέςα ςτα βάθι-τις. Ίνε μια τελετί πυ κςετιλίζετε καλιδοςκοπικά ςε μάκρος κε ςε πλάτος γεμίζοντας πέρα-πέρα τιν πλατία, μια ατέλιοτι παρέλαςι πυ ςπαρταρά από κόκινο πανί κε κόκινο μετάκςι, καταφορτομένο με γράματα κε φράςις—ίφαζμα πυ φονάζι ίτε ίνε μια τεράςτια αθλιτικί παρέλαςι πυ προχορί ζογραφιςτί ςαν πάρκο. Ίτε θάνε ι πορία τυ πιο ιςχιρύ ςτρατύ τυ κόζμυ, ίνε το αμέτριτο πλίθος τυ Κόκινυ ςτρατύ χοριζμένο ςε τετράγονα.

Μπροςτά-μας παρυςιάζετε πότε το ένα, πότε το άλο κομάτι τυ πολίχρομυ δάςυς πυ βαδίζι: αςτράφτι ένα μπαράζ από γιμνές λόνχες, περνά μια γραμί από νέυς κε κορίτςια, ίτε φενκοβολά γελαςτά μια απλί γιρλάντα από περίφανα κ' εφτιχιςμένα πρόςοπα.

Απ' αφτί τι μιαλομένι κοζμοθίελα πυ βαςτά ατέλιοτες όρες κι' απ' τον ενθυςιαζμό πυ ιλεχτρίζι το πλίθος τις εκςέδρας κςεςπά ςαν κεραβνός μια μπόρα από ζιτοκραβγές. Αφτές ι ζιτοκραβγές πέρνυν το ςχίμα ενός ανθρόπινυ ονόματος: «ΣΤΑΛΙΝ». «Ζίτο ο ςίντροφος ΣΤΑΛΙΝ»! Ανάμεςα ς' αφτύς πυ ςτέκυν πάνο ςτο μνιμίο τυ Λένιν ίνε ένας πυ κρατά το χέρι-τυ ςτο γίςο τυ καςκέτυ, ίτε ςικόνι το βραχίονα λιγίζοντας τον ανκόνα κε με τιν παλάμι ανιχτί χερετά αδιάκοπα. Αφτός ο άνθροπος φορί ένα μακρί ςτρατιοτικό μανδία, πράγμα πυ δεν τον κςεχορίζι καθόλυ από κίνυς πυ ίνε δίπλα-τυ.

Αφτὸς ίνε το κέντρο, ίνε ι καρδιά τυ καθε τι πυ αχτινοβολά απ' τι Μόςχα ς' όλι τιν ιφίλιο.

Το πορτρέτο-τυ ανάγλιφο, ζογραφιστό, φοτογραφία βρίςκετε παντύ ςτιν απέραντι χόρα τον Σοβιέτ, όπος ακριβός το πορτρέτο τυ Λένιν κε δίπλα στο Λένιν. Δεν ιπάρχι ύτε μια γονιά μέςα σε επιχὶριςι, ςτρατόνα, γραφίο ίτε βιτρίνα πυ να μι βρίςκετε το πορτρέτο αφτό πάνο ς' ένα κόκινο φόντο, ανάμεςα ς' ένα γραφικό διάγραμα τυ ςοςιαλιςτικὺ χτίςιμυ κε στο σφιροδρὲπανο: Τελεφτέα τιχοκολὶθικε παντύ ςτι Ροςία κε ςτις άλες ςοβιετικές διμοκρατίες μια ζογραφιά πυ απικονίζι ςε τεράςτιες διαςτάςις το ένα πάνο στο άλο τα προφίλ διο νεκρόν κ' ενός ζοντανύ: τυ Καρλ Μαρκς, τυ Λένιν κε τυ Στάλιν. Αμφίβολο αν θα βρεθί ςπίτι εργάτι ίτε διανούμενυ, όπυ δε βρίςκετε το πορτρέτο τυ Στάλιν.

Νά αφτό ίνε το κεφάλι πυ έχι ο λαός τυ ενός έχτυ τυ κόζμυ, αφτός ο νέος λαὸς, πυ τον αγαπάτε ίτε τον μιςάτε...

...Σε λίγο θα ίνε ι όρα τυ προγέβματος. Στι Ροςία ι όρα αφτὶ ίνε πολί ακαθόριςτι: για τιν πλιοψιφία τον «ιπεφθίνον» ι δυλιὰ κανονίζι τιν όρα τυ φαγιὺ. Σίμερα θάνε, αν αγαπὰτε, ι ὸρα δίο.

Το Κρεμλίνο ίνε ένα φρύριο αψιλὸ κε με χτιπιτά χρόματα, μια μικρί πόλι πυ ορθόνετε μονοκὸματι μέςα ςτι μέςι τις Μόςχας.

Μέςα στο εβρίχορο τίχος με τυς βάρβαρυς, κὸκινυς κε πράςινυς πίργυς βρίςκετε ένα ολάκερο άςτι από αρχέες εκλιςιές με χριςύς θόλυς, κε παλιά παλάτια (ακόμα ιπάρχι κ' ένα κενύργιο ανάκτορο χτιζμένο ςτον XIX εόνα από ένα πλύςιο γεοχτίμονα τις διναςτίας τον Ρομανόφ, πυ μιάζι με το οτέλ Καρλτόν). Εδὸ, μέςα ς' αφτό το Κρεμλίνο, πυ μιάζι με έκθεςι εκλιςιόν κε παλατιόν, βρίςκετε ςτα πόδια ενός απ' τα παλάτια αφτά ένα τρίπατο ςπιτάκι. Αφτό το αςίμαντο ικοδόμιμα, πυ δε θα το προςέχατε, αν δε ςας τὸδιχναν, χριςίμεβε ςαν κατικία κανενός απ' το ιπιρετικὸ προςοπικὸ τυ τςάρυ.

Ανεβένυμε, ςταματύμε κε ςιναντύμε άςπρες λινές κυρτίνες. Αφτά τα τρία παράθιρα ίνε τις κατικίας τυ Στάλιν. Στο μικροςκοπικό προθάλαμο πέφτυμε απάνο ς' ένα μακρί, ςτρατιοτικό μανδία, κρεμαζμένο μαζί μ' ένα καςκέτο. Ιπάρχυν τρία δομάτια κε μια τραπεζαρία. Τα δομάτια έχυν μια απλότιτα καλοπαρυςίαςτυ κςενοδοχίυ δεφτέρας τάκςις. Ι τραπεζαρία έχι ςχίμα αβγύ: εδὸ ςερβίρετε το γέβμα πυ πέρνυν απ' το κοντινό εςτιατόριο ίτε το ετιμάζι ι μαγίριςα στο ςπίτι. Στις καπιταλιςτικὲς χόρες ένας μὲ-

τριος ιπάλιλος θα κσίνιζε τα μύτρα-τυ μπρος στις κάμαρες κε δε θάμενε εφχαριστιμένος απ' το μενιύ. Εδό πέζι ένα μικρό αγοράκι. Ο μεγαλίτερος γιος τυ Στάλιν, ο Γιάσα, κιμάτε στιν τραπεζαρία πάνο ς'ένα ντιβάνι, πυ τι νίχτα χρισιμέβι για κρεβάτι, ο νεαρότερος κιμάτε σε μια μικρί καμαρύλα πυ μιάζι με βαθύλομα στον τίχο.

Αμα τελιόσι το φαγί-τυ ο άνθροπος κάθετε κοντά στο παράθιρο πάνο σε μια πολιθρόνα κε καπνίζι τιν πίπα-τυ. Πάντα τον βρίσκις ντιμένο ομιόμορφα. Φορί στολί; Θα ίταν ιπερβολί να το πι κανένας. Το ντίσιμό-τυ μόνο θιμίζι στολί, ίνε μια φορεσιά απλύ στρατιότι ακόμα πιο απλοπιιμένι: ποδίματα, κιλότα κ' ένα πλατί χακί αμπέχονο. Κανένας δε θιμάτε να τον ίδε ντιμένο διαφορετικά, εχτός απ' το καλοκέρι πυ φορί άσπρα. Πέρνι μερικές εκατοντάδες ρύβλια το μίνα, πυ αποτελύν το μισθό τον ιπεφθίνον τυ Κομυνιστικύ Κόματος.

Τί δίνι στιν όψι τυ ανθρόπυ με τιν πίπα, όψι σκλιραγογιμένι εργατικί, ένα κάποιο ιρονικό ίφος; Νάνε άραγε τα κσοτικά κε λίγο ασιατικά μάτια-τυ; 'Εχι κάτι στο βλέμα-τυ κε στις γραμές τυ προσόπυ, πυ κάνυν να νομίζις, ότι γελά αδιάκοπα. 'Ιτε το σοστότερο, θάλεγες, ότι νά-νά κε θ' αρχίσι να γελά. Τέτιος ίταν κε κίνος, ο 'Αλος. Αφτί τιν εντίποσι δίνι όχι τόσο το λεονταρίσιο ριτίδομα τυ προσόπυ-τυ, (αν κε στο ριτίδομά-τυ σιναντάς κάτι απ' το ριτίδομα τυ λεονταριύ), όσο ι λεπτί χοριάτικι πονιράδα. Αλίθια, χαμογελά κε γελά με όλι-τυ τιν καρδιά κε πολί έφκολα. Μιλά λίγο, αφτός πυ μπορί τρις ολόκλιρες όρες να συ μιλά για οπιοδίποτε ζίτιμα κι' αν τον ροτίσις, δίχος ν' αφίσι τίποτα σκοτινό. Γελά κε μάλιστα θοριβόδικα, πολί πιο πρόθιμα απ' ότι μιλά.

Νά αφτός ίνε ο πιο μεγάλος, ο πιο σιμαντικός άνθροπος τις εποχίς-μας. Οδιγί 170 εκατομίρια ιπάρκσις πάνο σε 21 εκατομίριο τετραγονικά χιλιόμετρα. 'Απιρο πλίθος αγονιστές σινδέοντε μαζί-τυ άμεσα μέσα στιν πάλι. Κι' όλι αφτί τον αγαπύν κε πιστέβυν ς' αφτόν, έχυν τιν ανάνκι-τυ σισπιρόνοντε γίρο-τυ κε τον ιποστιρίζυν να τραβά μπροστά. Ορθόνετε μ' όλο-τυ το ανάστιμα ταφτόχρονα πάνο στιν Εβρόπι κε πάνο στιν Ασία, πάνο στο σίμερα κε στο άβριο. Αφτός ίνε ο πιο διάσιμος άνθροπος τυ κόζμυ, οστόσο όμος κι' ο πιο ανεκσιχνίαστος...

... Ι βιογραφία τυ Στάλιν, λέγι ο Καλίνιν, «ίνε ένα πολί σιμαντικό μέρος τυ εργατικύ επαναστατικύ κινίματος τις Ροσίας».

Σιστατικό μέρος-τυ. Κε παντύ όσι κσέρυν αφτό το ζίτιμα θα ας επαναλάβυνε με τα ίδια λόγια, το ίδιο πράγμα.

'Ινε ένα καθίκον αρκετά μεγαλιόδικο να καταπιαστίς ν' απικονίςις έναν άνθροπο πυ ίνε σινιφαζμένος σε τέτιο βαθμό με ένα πανκόζμιο έργο, έναν πολιτικό μαχιτί διαμέσυ τυ οπίυ φένοντε κόζμι κε εποχές. Ακολυθόντας το νίμα τις ζοίς-τυ μπένυμε μέσα στο λαβίρινθο τις ιςτορίας, εκςερεβνύμε τυς απάτιτυς δρόμυς-τις κε γνοριζόμαςτε με αδιμοςίεφτα κεφάλεα τις βίβλυ τις ανθροπότιτας. Τα ντοκυμέντα ςιρέυν από παντύ κε στιβάζοντε γίρο-μας. 'Ινε άπιρα τα ντοκυμέντα πυ ανίγυν μπροστά-μας τυς κςανανιομένυς ορίζοντες. Πρέπι να χαράκςυμε ένα δρόμο μ' αλιλοδιάδοχα χτιπίματα πάνο ς' αφτί τιν ενκικλοπέδια πυ ίνε ακόμα ζεςτί κε σπαρταρά ολοζόντανι.

Κ' έτςι φθάνυμε ίςια στιν καρδιά αφτύ τυ ζιτίματος πυ ίνε όχι μόνο το πιο μεγάλο ζίτιμα τις στιγμίς, μα κε όλον τον εποχόν: Πιὸ ίνε το μέλον τυ ανθρόπινυ γένυς, πυ τόσο βαςανίςτικε απ' τιν ιςτορία, πόςι εδιμερία κε γίνι δικεοςίνι μπορί να ελπίζι; Τί θα ίνε τα μεγάλα ιςτερνά, πιά ι ελπίδα τον διο διςεκατομιρίον ανθρόπον; Αφτό το ζίτιμα βγίκε απ' τα κατάβαθα τις ανθροπότιτας, παρακινίθικε, διαφοτίςτικε κε μπίκε στιν ιμεριςία διάτακςι από μερικύς ςίνχρονυς' εφεβρέτες, πυ θέλυν ν' αλάκςυν όλον τον κόζμο με δίκεο ςιζμό, κι' αφτός πυ έχυμε μπροστά στα μάτια-μας ίνε ο αντιπρόςοπός-τυς...

... Σαν περνάς τι νίχτα απ' τιν απλόχορι Κόκινι πλατία θαρίς κε τι βλέπις διπλί. Βλέπις τι ςιμερινί πλατία, τι μιτέρα τον καλίτερον ανθρόπον τις ιφίλιυ, βλέπις κε τιν προκατακλιζμιέα όπςι-τις, όπος ίτανε πριν απ' το 1917. Κε τότε ςυ φένετε, ότι αφτός, πυ βρίςκετε κςαπλομένος στο μαφςολίο-τυ μέσα στι μέςι τις ερμιμικίς νιχτερινίς πλατίας, ίνε ο μόνος πυ δεν κιμάτε ς' όλο τον κόζμο κε αγριπνί πάνο ς' ότι κςαπλόνετε τριγίρο, στις πόλις κε τυς κάμπυς. 'Ινε ο αλιθινός οδιγός, αφτός πυ ι εργάτες τον θεορύςαν δάςκαλο κε φίλο, ίνε ο προστάτις αδελφός, πυ επαγριπνὶ δίπλα στο λίκνο τις ανθροπότιτας. Τον γνορίζις, ίτε όχι—αδιάφορο, αφτὸς αςχολίθικε με τιν τίχι-ςυ. 'Οπιος κε νάςε, έχις τιν ανάνκι αφτύ τυ γίγαντα. 'Οπιος κε νάςε, το πιο καλίτερο μέρος τις τίχις-ςυ βρίςκετε στα χέρια αφτύ τυ άλυ γίγαντα, πυ αγριπνά επίςις για τιν ανθροπότιτα κε δυλέβι για το καλό όλον, αφτύ τυ ανθρόπυ με κεφάλι ςοφύ, με πρόςοπο εργάτι κε με φορεςιά απλύ στρατιότι.

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ

ΑΓΟΝΑΣ

ΠΑΤΡΙΔΑ

ΣΙΒΑΣ

ΦΟΡΟΣ

ΓΙΑ-ΣΥ ΠΑΛΙ!

ΑΓΟΝΑΣ

Μες' ςτο δάςος ςιγά περπατό.
Τυς πανίπςιλυς βράχυς θαβμάζο.
Κςαφνικά ςκεφτικός ςταματό.
Σαςτιζμένος απάνο κιτάζο.

Νκρίζι βράχι, ςαν τίχι, μπροςτά
Δίχος χόμα κοφτί κατεβένυν.
Πυ κε πυ κλαδοτά, φυντοτά,
Καταπράςινα πέφκα ανεβένυν.

Φιτρομένα με ρίζες γερές
Στυ νκρεμό τιν απότομι μέςι,
Βρίςκυν μέςα ςτιν πέτρα τροφές,
Κε κανένα δε θέλι να πέςι!

Ο αγέρας τα δέρνι ςιχνά
Κε τ' αςπρίζυνε πάντα τα χιόνια,

Μα τα πέφκα παλέβυν κςανά
Κε νικύνε τα δίςκολα χρόνια.

Τί φυρτύνες, πικνές καταχνιές,
Τί βροχές έχυν όλα περάςι,
Τί χαλάζια, ςκλιρές παγονιές,
Μα κανένα δε θέλι να ςπάςι!

Ι κορμί κοκινίζυν πςιλά.
Σαν κατάρτια, ποτέ δε λιγίζυν.
'Εχυν δι πια τα πέφκα πολά,
Μα ςτον τόπο-τυς μένυν κι' ανθίζυν!

'Ετςι μπένι στο νύ-μυ βαθιὰ,
Πυ τα βλέπο περίφανα τόρα,
Πος περνύν τι ζοί μ' αφοβιά,
Δεν τα ςκιάζι ποτέ καμιά μπόρα.

'Ετςι πέραςε χρόνια ςκλιρά
Κ'ι γενιά-μας, παλέβοντας βγίκε
Σ' ανθιςμένι πια ςτράτα. Χαρά
Κ' εφτιχία ςτιν πάλι-τις βρίκε.

Γιάλτα (Κριμέα), Νοέμβρις 1935

ΠΑΤΡΙΔΑ

Τα μάτια-μυ ςφαλνό. Μαβρόφτερα πετύνε
Λιζμονιμένα χρόνια πεδικά.
Γαντζόνυν στο λεμό. Να πνίκςυν πολεμύνε
Ονίρατα θερμά κε καρδιακά.

Ο ίλιος βασιλέβι. Φὲνετε, πος ςκίζι
Τον υρανό πλιγί, κε τα νερά
Τις Προποντίδας κάτο μ' έμα πλιμιρίζι,
Κε ματομένα φθάνυν στιν κςιρά.

Κιτάζο τιν κορφί στ' αντικρινό νιςάκι.
Θαρίς τα πέφκα πίρανε φοτιά.
Σα μπακιρένιο το φενκάρι καραβάκι
Σαλπάριςε κε τακςιδέβι πια.

Ο Βόςπορος κιμάτε. Πέφτυν μιναρέδες.
Τυς καθρεφτίζι τ' απαλὸ γιαλί.
Τα φότα κολιμπύν. Αντιλαλύν μανέδες.
Μιρολογὸντας πέζι το βιολί...

Κρεβάτι κςίλινο. Το πάπλομα κυρέλι.
Τον ίπνο-μυ τον κλέβυν ι κοριί.
Ι μάνα, ράβοντας να μ' αναθρέπςι θέλι,
Σιχνά κςενοδυλέβι ος το προί.

Ορφάνια! Τρέχο να μαζέπσο κυτσυρίνες,
Πυ ρίχνυν ι πσαράδες στο γιαλό.
Ραδίκια κε σαλιάνκυς τρόγο με τυς μίνες
Κε δε μπορό, δεν κσέρο να γελό...

Περνύν χαμάλιδες, καμίλες φορτομένες,
Εβνύχι, λέσια, λάσπες κε σκιλιά,
Χανύμισες με φερετζέδες σκεπαζμένες..
Κυνιύντε κρεμαζμένι στι θελιά...

Τυς κρέμασαν, γιατί πατίσανε τον κάλο
Τον αφεντάδον πυ πονί, τον τριφερό,
Δεν παραδέχτικαν, πος πρέπι το μεγάλο
Το πσάρι ν' αφανίζι το μικρό!

Περνύνε κορδομένι, (μιάζυνε σαν κύρκι),
Μπανκιέριδες απ' όλες τις φιλές.
Στιν κάπσα λιόνυνε γι' αφτύς ρομιί κε τύρκι,
Χτικιάζυνε σε τρόγλες σκοτινές.

Περνύν μπακάλιδες, συλτάνι κε πασάδες.
Τα δάκρια τυ φτοχύ λαμποκοπύν—
Μπριγιάντια κε στολίζυνε τυς αρχοντάδες,
Πυ πτόματα πατύν για να γλεντύν.

Περνύν εργάτες, χορικί κατσυφιαζμένι,
Χλομί, σακατεμένι, νιστικί,
Για το χρισάφι σα λεμὸνι στρανκιζμένι
Κε πνίγυν τον καιμό-τυς στο ρακί.

Τα μνίματα κσαπλόνυντε. Θαρίς να πιάσυν
Ολάκερο τον κάμπο πολεμύν.
Χτιπύν τα φτιάρια. Λάκυς σκάβυν να σκεπάσυν
Χιλιὰδες, πυ δυλὲβυν κε πινύν.

Μια κοκινάδα τον ορίζοντα κσεσκίζι.
Στρινκές φονές... Υρλιάζυν τα σκιλιά...
Σιχνὸς ο μυσαφίρις! Πάντα τριγιρίζι
Στα σπίτια τον φτοχόν ι πιρκαγιά.

Περνύνε πίργι κε χορταριαζμένα κάστρα.
Μ' αφτὰ μας φαρμακόνυν τιν καρδιά.

Μας λένε, πος «Τα μισοφένκαρα κε τ' άστρα
Δε θάνε πάντα στιν αγιά Σοφιά».

«Θα γίνουνε δικά-μας», διλαδί... δικά-τυς!
Μονάχι θα κυρέδυν το μαλί
Τυ γένυς ι βοσκί, μα διαλαλύν στ' αρνιά-τυς:
«Ι πίστι κ' ι πατρίδα μας καλί»...

Πια πίστι κε κσεπίστι! Τ' «άγιο» το παζάρι,
Πυ μυχλιάζμένες κσεπυλά πσεφτιές;
Ι λάγνι δεσποτάδες στ' «άχραντο» Φανάρι
Χαιδέβυν τις αφράτες «ανιπσιές»!.

Εκί τσακόνυντε. Τα γένια, τα μαλιά-τυς
Μαδύνε τ' «αδερφάκια εν Χριστό»—
Πιος θάνε τζορμπατζίς στι βρόμικι δυλιά-τυς,
Να χέρετε το πιο παχί «πσιτό»...

Κε πιά πατρίδα! Πυ τις κάσες να γεμίσυν
Τις άπατες μονάχα προσπαθύν.
Αφτί πατρίδες, μάνες, κόρες να πυλίσυν
Για τα λεφτά ποτέ δε θ' αρνιθύν.

Σαν πρόβατα κυτά μας στέλνυν να σφαχτύμε
Για να στιβάκσυν κι' άλυς θισαβρύς.
Μας λιόνυν όταν ζύμε, κι' άμα σκοτοθύμε,
Μεδύλι βγάζυν κι' απ' τυς σκελετύς...

Τα μάτια-μυ σφαλνό. Μαβρόφτερα πετύνε
Λιζμονιμένα χρόνια πεδικά.
Τ' ανίγο. Μπρός-μυ βλέπο σάρκα πια φορύνε
Ονίρατα θερμά κε καρδιακά.

Το κσέρο, γλίγορα κ' εκί, πυ τότες ίδα
Μονάχα νίχτα γίρο σκοτινί,
Θα κσιμερόσι, κε στιν πρόιν-μυ πατρίδα,
Ο φενκοβόλος ίλιος θα φανί!

Κ' εκί θα φέκσι! Κε παντύ, παντύ στι γί-μας
Δε θα λιγύν για κσένυς στι δυλιά
Τι ράχι-τυς ι δυλεφτάδες αδερφί-μας,
Απ' το λεμό θ' αρπάκσυν τι σκλαβιά.

Κε θα τιν πνίχσυνε! Το χσέρο, πος θα ζίσο
Να δο κ' εγό τι νίκι τι στερνί.
Στιν Πόλι, στιν Αθίνα θα τιν τραγυδίσο
Με λίρα φλογερί κε γιορτινί.

Παλέβοντας γι' αφτό, μαζί-τυς θα γιορτάσο.
Περίφανα τραγύδια θα τυς πο.
Στιν τορινί πατρίδα-μυ δε θα γεράσο,
Γιατί σε χόμα λέφτερο πατό.

Σ' ονιρεβόντανε... Πεθέναν για να ζίσυν,
πατρίδα-μυ κενύρια κ' ισχιρί,
Ι άνιχσι ναρθί κ' ι κάμπι-συ ν' ανθίσυν
Κε να σε δυν μεγάλι, λαμπερί.

Κε σ' ονιρέβυντε κε στιν κρεμάλα πάνε
Εκί, πυ με ποδίματα πατύν
Στα στίθια τυς ραγιάδες πυ πσομί ζιτάνε,
Εκί, πυ τυς ανθρόπυς σκίλυς τυς θαρύν.

Πσιλά σικόνυνε τ' αντρίκιο-τυς κεφάλι
Μ' ελπίδα κε μ' αγάπι για να δυν
Τ' αστέρι-συ, πυ πάντα φενκερό προβάλι,
Τυ λιτρομύ τι στράτα για να βρυν.

Ακύνε τις χαράς, τις νιότις τα τραγύδια,
Τυ χτίσιμύ-συ βλέπυν τις φοτιές.
Σκορπίζυν μιρυδιά τα κόκινα λυλύδια
Κε πάγυς λιόνυν ι ζεστές καρδιές.

Πατρίδα απέραντι τυ Λένιν κε τυ Στάλιν,
Ι μάζες με στοργί σε λαχταρύν.
Τι δίναμί-συ νιόθυν όλι τι μεγάλι
Κ' ι λίγι μανιαζμένα σε μισύν.

Εφτιχιζμένι, λέφτερι πατρίδα, γιά-συ!
Σα γιγαντένιο στέκεσε βυνό,
Πσιλόκορφο στον κόζμο πάνο. Τ' άνθιζμά-συ
Παντύ τις άνιχσις μινά τον ερχομό!

Σεβαστόπολι—Μαριύπολι, Δεκέμβρις 1935.

ΣΙΒΑΣ

Ι κάμπι χάνουντε. Το τρένο τρέχι.
Βοίζι ι γέφιρα. Νερά θολά
Απλόνουντε τριγίρο. Δοκςοβρέχι.
Τα ςίνεφα περνύνε χαμιλά.

Σιβάς! Χοντρό ςτις αλικές τ' αλάτι
Σε λόφυς ςτιβαγμένο προςπερνά.
Αρπάζι λάκυς ςτρονκιλύς το μάτι
Κ' ι θίμιςί-μυ γλίγορα κςιπνά.

Ακύο μπυμπυνίζυν τα κανόνια.
Ανίγυν λάκυς. Βλέπο ςπαρταρύν
Χιλιάδες κςαπλομένι κε τα χιόνια
Αχόρταγα το έμα να ρυφύν.

Τα χιόνια κόκινα βαμένα λιόνυν...
Στι χαραμάδα μέςα ςα ςκορπιί
Στριμόχτικαν, δανκάνυν, φαρμακόνυν
Βαρόνι κι' αφεντάδον ςκιλογιί.

Δανκάνανε με λίςα πριν πςοφίςυν.
Τα κέφια, τι χλιδί, τιν τεμπελιά,
Τι νίχτα προςπαθύςαν ν' αναςτίςυν,
Να φέρυν πάλι πίςο τα παλιά.

Κε πέφτανε λεβέντες τραγυδόντας
Τ' αθάνατο τραγύδι τις ζοίς—
Τι Διεθνί! Σα σίφυνας ορμόντας
Τραντάκςαμε τα θέμελα τις γις.

Πολί δικί-μας ίβραν μάβρο μνίμα,
Μα τίποτα δε βάςτακςε μπροςτά
Στ' ακράτιτο κε θεριεμένο κίμα,
Στο μίςος, στις καρδιάς-μας τι φοτιά.

Σαν κίματα περάςανε τα χρόνια
Φυρτυνιαζμένα. Βγίκαμε πςιλά.
Γερά χτιπύνε τα ςφιριά ςτ' αμόνια
Κ' ι χόρα-μας παντύ χαμογελά.

Τις νίκες, τι ζοί-μας τραγυδύμε,
Πυ όλο περιςέβι το χιμό,
Μα τυ Σιβάς τυς λάκυς δεν κςεχνύμε,
Τον καρδιακόν ςιντρόφον το χαμό!

Σεβαςτόπολι, Νοέμβρις 1935.

ΦΟΡΟΣ

Μπαιντὰρι. Τιν πίλι περνύμε.
Ι θάλαςα μπρός-μας πλατιά.
Για κάτο με κρότο τραβύμε.
Τ'αμάκςι ςταμάτιςε πια.

Φορός!.. Μυδιαζμὲνος πιγένο
Να φάγο. Σα λίκος πινό.
Ανίγο τιν πόρτα κε μπένο.
Πςιτό κε κραςί κινονό.

Μαςό κι' όλο γίρο κιτάζο.
Ολόχριςυς βλέπο ςταβρύς.
Ριτά τυ βανκέλιυ διαβάζο.
Θιμύμε διογμένυς κερύς...

...Πανόραμα μπρός-μας απλόνι
Ι φίςι κι'ο δρόμος περνά
Απ' τιν εκλιςιά, πυ τ' αφιόνι
Απλόχερα ς'όλυς κερνὰ.

Στιν άκρι τυ βράχυ ςτιμένι.
—Ανάβυν καντίλες, κεριά.—
Να μπλέκςι ςτο δίχτι προζμένι
Τον κόζμο, θαρίς αραχνιά.

Με γύστο διαλέγανε μέρι,
Πυ δίνυνε πλύσια ςοδιά,
Παπάδες, χοντρί καλογέρι
Για τ' «άγια» παντύ μαγαζιά.

Ι μέλισες φέρνανε μέλι.
Μα πιός να γεμίσι μπορί
Αχόρταγο, τρίπιο βαρέλι —
Κιλάρα παχιά κ' ιερί;..

...Χορτένο καλά. Σιλογιύμε:
Μιν ένιοσα κι' άλι φορά
Σε τέτιο λιμέρι, να πύμε,
Καμιά κσεχαζμένι χαρά;

Στι μνίμι τα χρόνια σκαλίζο.
Σα σπίθες πετύν ι στιγμές.
Τυ κάκυ, τυ κάκυ πασκίζο.
Δεν ένιοσα τέτια ποτές!..

«...Αγάπα θερμά τον πλισίον.
Κολίμπα στον ίδρο, πιστέ.
Τυς νόμυς ν' ακύς τον κιρίον,
Να μιν κσιμερόσι ποτέ».

«Τυς πλύσιυς, καλέ, μιν κιτάτε,
Ας έχυν χρισάφι, γιαπιά.
Εσίς με τσαρύχια θα πάτε
Γραμὶ στον παράδισο πια».

«Εκίνος πυ θέλισε νἄβρι
Ανθρὸπινο δίκιο στι γι,
Σε κόλασι βρίσκετε μάβρι,
Στι σύβλα τον πσίνυν εκί»...

Λιπόν, μας φοβέριζαν έτσι
Να μίνυμε πάντα σκιφτί,
Να τρόγυν παχί κοκορέτσι,
Κ' εμίς φασυλάδα βραστί.

Κε τόρα πςιτό κινονύμε
Στον ίκο τυ πρόιν θεύ
Κ' ι ςκέπςις με γέλιο κςιπνύνε,
Γοργά φτερυγίζυν ςτο νυ.

Παράδιςο φτιάνοντας πάμε
Ολόρθι με δίμα ταχί.
Εδό τις ζοίς πια τριγάμε
Καρπύς μιροδάτυς ςτι γι!

Σεβαςτύπολι—Γιάλτα, Νοέμβρις 1935.

ΣΙΜΙΟΣΙΣ. 1) Ι πίλι τυ Μπαινταριύ βρίςκετε πάνο ςε μια βυνοκορφί τις Κριμέας, ανάμεςα ςτι Σεβαςτύπολι κε τι Γιάλτα Μόλις περάςι αφτί ι πίλι, αρχίζι ο κατίφορος προς τι Γιάλτα. Απ' εκί φένετε ένα μεγάλο μέρος τις νότιας κριμαικίς παραλίας.

2) Το Φορός βρίςκετε 2-3 χμ. πιο κάτο απ' τιν πίλι τυ Μπαινταριύ. Ι εκλιςιά τυ Φορός ίνε τόρα εςτιατόριο

ΓΙΑ-ΣΥ ΠΑΛΙ!

Γιά-ςυ πάλι, Κριμέα! Περνό
Τις κορφές, στις ακτές-ςυ πιγένο.
Τα βυνά-ςυ ποτέ δεν κςεχνό,
Το γιαλό-ςυ ποτέ δε χορτένο.

'Ινε Νιόβρις. Πςιλά τα βυνά
Σαν καπνός από κάρβυνο μιάζυν.
Πλέυν ςίνεφα μάβρα, πικνά
Κε στι μέςι-τυς πέφτυν κι' αράζυν.

Ροχαλίζι το κίμα βαριά,
Κςεχιλόντας στιν έριμι κάτο
Αμυδιά. Πςιχαλίζι...Βλογιά
Το νερό βλέπο τόρα γιομάτο.

Μοναχός περπατό. Δε μπορό
Να χονέπςο τιν άσπλαχνι αλίθια.
Ι φολιά-μας ριμάδι πςιχρό.
Το ςαράκι μυ τρόγι τα στίθια.

'Εχις φίγι μακριά κ' ι βροχές
'Ολα τάζβιςαν τόρα τ' αχνάρια.
'Ιρθαν μέρες για μένα πικρές
Κε περνύνε θαμπά τα φενκάρια.

Καθιζμένος στο βράχο πσιλά,
Αγναντέβο το κίμα μ' ελπίδα.
Πύ να πίγες;—ροτό. Κσεχιλά
Κε μυ λέγι: — Κ' εγό δεν τιν ίδα!

Το κεφάλι-μυ γέρνο. Θαρό,
Πος για πάντα, κσανθί, θα σε χάσο.
Ο, τι κσέρο καλά, δε μπορό
Τα φιλιά-συ ποτέ να κσεχάσο!...

Κε μια μέρα φισόντας γερά
Ο αγέρας τα σίνεφα πέρνι,
Τα σκορπίζι, κι' ο ίλιος χαρά
Λαμπερί, γελαστί κσαναφέρνι...

Ι καρδιά-μυ χτιπά κε γελό.
Με λαχτάρα τιν όρα προσμένο
Να σε δο κε το γράμα φιλό,
Το χαιδέβο, με δάκρια το ρένο.

Τα χρισά-συ θα λάμπσυν μαλιά.
Τιν αγάπι μαζί θα χαρύμε.
Σε θερμί κι' ανιχτί ανκαλιά,
Νε, κσανθύλα, κσανά θα βρεθύμε!

Γιάλτα (Κριμέα), Νοέμβρις 1935.

Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ

Ο ΛΟΓΟΣ

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΥ ΑΓΟΝΑ

ΣΕΒΤΑΛΙΧ

ΣΑΓΑΝΑΧ

ΝΙΝΑ

ΑΝΙΚΙΤΙ

ΤΡΑΓΥΔΙ ΤΙΣ ΝΙΚΙΣ

ΚΑΝΙΣ-ΠΑ ΔΕΝ ΠΟΝΙΘΕΝ

«ΜΕΓΑΛΑ ΤΙΦΑΛΙΑ»

ΜΑΧΤΑΙΜΕΝΟΣ ΝΙΚΟΤΙΡΣ

Ο ΛΟΓΟΣ

Χεροκροτίματα. Το ζαλ
Βορόντσεν γιανκιτέν.
Ανύσσκα—σσίρα—σκυτ κε πάι,
Πας το τριμπύνα βγεν.
Τιντζλάισαν. Να πσσιρά αφτὶ
Να λέι, μα δεν μπορί...
Το λόγο ίντυνε μπιρτέν
Χτο σίδερο βχρί.
Ιὸχ, τίς κιἄν-εν-πα, σσασσμαχλέβ:
Ατόσο εν να λές!
Ζερ εσς τζαρά να το ζμονάς,
Το ίτυν κόμα χτες;
... Κε μόνο νύνσεν τ' εμπριζνὸ,
Το πίκρα τ' γύλα-τς σφίγ.
Χτα μικρυθέις—στο κσένο σπιτ,
Ζαμέτ κε γιαλτζιλίχ...
Δεν χόρζεν χτο καθαμπερνί
Καμία-πα τ' γιορτί.
Κανίς χτα τέριας ντο καλό
Τι ζμίγσε λαχαρτί.
Στον άντρα διὰβε... Τοβαρτζίς...
Ι πίνα κε σιχλέτ...
Αργός, στο ένα στυρυτέρ,

Φοςὲρνιν το χιςμέτ...
Κε τόρα...Δάιν το εμπριζνό
Αγίριςτα, μακρά...
Χαντρέϐ Ανύςςκα λαχαρτέις
Ζεςιά κε φλογερά,
Να δίχνε όλυτς το χαρά,
Πυ δεν μπορί να μλυτ...
Μα δε ϐριςςκύνε λαχαρτέις,
Το γλόςα-τς πεδικλύτ.
— «Αδρέφια!—ίπε. Ιμε γο
Πενίντα εχς χορνύ.
Ναζύν, τίς δόκαν-με τζαρά
Το ζίςμο να ντρανύ»!
Τα δάκρες-τς έτραμαν μπιρτέν,
Χαρύμενα, ζεςτά...
Κε πάλι τρόμακςεν το ζαλ,
Θαρίς κε ϐοροντά.
Θαρίς παντύ-πα γρικιςςκάτ
Αφτό το ϐοροντί,
Κε ζμίγυν όλι δυλεφτάδ
Τ' Ανύςςκα ς' λαχαρτί,
Κε λέγυν τίνα λαχαρτέις
Ζεςτά κε φλογερά,
Κε ςςέρυν όλ-τιν φανερά
Χτ' Ανύςςκας το χαρά!...

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΥ ΑΓΟΝΑ

Ιόχ, 'κόμα στις καρδιές
Το πίκρα δεν πιφέρνιν
Κε τ' εςς τζαρά αφτό
απςά να πιφερέν...
Ανάμεςα ς' αφτύς,
πυ ζμόνιμο δεν πέρνι,
'Χ τυνς τ'ένα τ' όνομα
το ζίςμο φοςερὲν,
Ανάμεςα ς' αφτύς,
τυνς φλογερό τ' καρδία,
Σαν φάρος ντάγλεβι
τα χρόνια ςκοτινά,—
Ο Κίροβ τ' όνομα
δε ζμονιςςκάτ καμία,
Μιρόνιτζ το νταύςς
ακόμα αιδονά.

... Ντυςςμάνος έςερνε...
Μικρό, ςυχύρκο βόλι
Τ' καρδία-τ' έςτεκςε.
Μα κςχάςεν ο εχτρός!
Στο κάθε-μας χοριό,
ςτιν κάθε-μας τιν πόλι

Κε ςίμυρ, γιαν το πςες—
Εν ντάμα-μας αφτός!
Πύ βραζ το χτίςιμο,
Πύ αλυβλέβ τ' αγόνα,
Παντύ, πύ κόκινι
ςιμέα . φλακαρίζ,—
Καρδάρ, ακύραςτι,
αφόβιτ' γιαν τ' αφτόνα,—
Εκατομίρια—
ίμαςτε εμίς!

Κε ςίμυρ, γιαν το πςες—
Το φλογερό-τ' καρδία
Σαν φάρος έμπρο-μας
το ζίςμο φοςερὲβ...
...'Αιτς μπόρα ςτ' υρανό
Νταγλέβ το ςινεφία,
Αιτς ίλιος τον πιρνό
Τ' ςκυτνία νταγατρὲβ!...

ΣΕΒΤΑΛΙΧ

Πκαχ τον ίλιο ιπλόθεν, γλένιτ
Γιαλιςτρό γιαλοδί χαιά...
Ος το ςιρτ, τεκαράν πυ φένετ,—
Κιματίζι κε ζζανκαριά.
Το γιαλό κιματίζ υκνιάρκα
Κε το χυμ λαλαςςάρκα γλιφτ.
Ο πςαρας τζυνατρέδ το δάρκα.
Πες το κίμα πετάι το διχτ.
Πκαχ τον ίλιο γιαλίζ το κίμα,
Χάλις μèγα πςαρì πετάςς...
... Λον τ' γιαγά μις παένυμ δί-μας,
Πυ ςτζαδέδι το χαρατάςς.
Χαςςιρλèδυνε ςπρύτςκα μίδα
Πας το κρίο, τεμίζκο χυμ.
Πκαχ τα μάδρα-ς' γαιτάνια-φρίδα
Χλίτςκα μάτια ντρανύν χαρςςύ-μ.
Κςέρο: τεκ' ας κυτέδι νίχτα,
Ολο-ένα να κςιμερέδ,—
Τεκ' ας μλόνυ-μ το ςεδταλίχ-μας,
Ολο-ένα να μπιλινέδ!
Πεφτ το πλέχτρα-ςυ πας τ' αμπλάτια-ς.
Σι νε λέις κε νε λαλίς,
Μα γο ίδα ς' δικà-ς τα μάτια,
Οτι ίμε ς'ολνύς δαχτλίδς.

Μένα φένετ-με: γο απλόγυμ
Ζμόνςα όλα τα λαχαρτέις,
Μόνο κςέρο γο ένα λόγο,
Πύιο, φλάγο, να με το λέις,—
Πύιο εν αχ τα όλα λόια
Για τ' δινύ-μας-πα ακριδό,
Πύιο κάνι τυς κςένυς—ςόια,
Κε το ζίςιμο—κατινό!

...Τεκαράν πυςςπυρίζ το κίμα,
Τεκαράν χαςςιρλέδ το χυμ...
Λον τ' γιαγά μις παένυμ δί-μας.
Χλίτςκα μάτια ντρανύν χαρςςύ-μ.

Τιχαντάρ κιάν κυτέδι νίχτα,
Ερκετ όρα—να κςιμερέδ,
Τεκ' ας μλόνυμ το ςεδταλίχ-μας,—
Ιρτεν όρα να μπιλινέδ!

Οδέςα, 8-9 τυ Σεπτέδρι, 1935

ΣΑΓΑΝΑΧ

Φένκος. Αςτρες ἀπιρα.
Νίχτα φοςερό.
Γο ποτίζο τ' ἁλογο-μ
Ποταμί νερό.
Χαςςιρλάιςεν άνεμος
Φίλα χαμιςςί.
Ενα τνα απάνο-μας
Μίρκςεν το βροςςί.
Πας το ςιρτ, πυ ςτζάδεπςαν
Τα πςιλὰ δεντρά,
Το ςτραπί ςτα ςίνέφα
Τζάχεπςιν μακρά.
Τα ςιλβέις ςορέφτανε
Λόρια ςτο τινιάχ
Τίντζκα παργορέφκυνε:
— «Ερκετ ςαγανάχ!»

* * *

Φένκος. Αςτρες άπιρα.
Νίχτα φοςερό.
Λαλαςςέβ-με άνεμος
Χλίτςκο, τριφερό.
Πιάν ιρίςςκο άνεμος

Τ' ανιχτό-μ' τ' αςτίθ...

. . . .

— «Πύ βριςςκάςε, φίλι-μυ;
Τί ςε πυ, φυκρίθ!
Γο ανκέβο τ' όνομας
Κε τ' καρδία-μ ςφιγ
Καθαρό, αζμόνιτο,
Πρότο ςεβταλίχ,
Πύιο ίτυν όμορφο,
Σαν αφτό τ' ςιλβί,
Φλογερὸ κε άζβιχτο,
Σαν αφτό τ' ςτραπὶ,
Πύιο πάνο-μ' έςτζιπςεν
Σαν χλυρό μπυτάχ
Κε στο ζίςμο-μ πὲραςεν
Σαν το ςαγανάχ!»

ΝΙΝΑ

I

Ι ςινεδρίαςι μπίτεπςε..,

Εγό κε αγιαχτάςςυμ Πάβλος βγένυμε απτιν κοντόρα δί-μας μία. Δί-μας-πα ζύμε ςτο μπαζάρ κε κάθε μέρα έρκυμας ςτο ζαβόντ κε γιρίζυμ ίςτερα απτι δυλιά ςτα ςπίτια-μας με το τρένο. Το τρένο ςτέκετε κάμποςο μακρά απτιν κοντόρα, πυ δυλέβυμε εγό κε Πάβλος. Μα εμίς ακόμα έχυμε κερό κε δεν ζπυδάζυμε. Τί καλό εν, αντα βγένις απ' τιν κοντόρα, πύ 7 όρες δυλέβις πες το ςιχλέτ κε τυτυνί το καπνό, να κυρτάς τεμίζκο αέρα, αχ πύιο τεκαράν ςινκέβ τριφερό αβόρα, πυ φανερόνι, ότι το ανιχςιάτικο βραδί τ' εν μακρά κε τόρα ςιμά να πςςιρά να ςοχνέν.

— Εχ, καλό! τίντζκα λέι Πάβλος.

Ενα τνά πρόςοπς-τ' φοςερέν. Αφτός γελά, ντρανά χαρςςύμ κε ροτά:

— Αβρι ςτα 7 τον πιρνό;

— Νε!

— Κςέρις, γο αν το μέγα το ιςςτάχ να δυλέβο άβρι! Στα γοργά άρταχ δεν έκαμα βαρί δυλία, τζαχ ροθίμςα-το! Ιόχ, αλίθα!

— ζπυδαχτικά λέι Πάβλος, θαρίς-κε φοβάτ',ότι εγό δεν τον πιςτέβο.

Εγό χαμνογελό:

— Πιςτέβυςε, πιςτέβυςε, Πάβλο!

Πάβλυ τα λόγια γνέφςαν πες καρδίαμ' κριφό χαρά. Εγό ςτα λόγια-τ' αγνορίζο δαφτύ-μ τα νυνίζματα.

'Αβρι εμίς έχυμ' μέρα ανάπαψι, μα στι γενικί σινεδρίασι τον σινεργάτον τις κοντόρας αποφασίσαμε να δυλέψυμε σ' αφτί τι μέρα στο χτίσιμο τυ «Αζοβστάλι».

Κάμποσο κερό δί-μας-πα τι λαλύμ. Πάβλος κατ'νυνίζ. Βαρισέ, ντόκαν στο νύ-τ' αφτά τα χρόνια, πότε αφτός, πιρναμί να πάει στο Ινστιτύτ, δύλεβε εργάτις στο εργοστάσιο, πυ κάνανε καράβια...

Εμίς παένυμε λον τ' μισαρέα τυ εργατικύ ποσιόλοκ. Μακρά πίσο στο ποσιόλοκ χαρσσύ στο σιρτ χλυρίζυν τα ζάνια. Πας το σιρτ ασάλεφτα στέκετ ζμονιμένο ανεμί μλαρ με τα δία χανάτια. Γιανασσά στο μλάρ, πες τα δεντρά μικρό χοριό. Τα χοριάτικα σπίτια νταγλέφτανε πες το τζολ χάλις άσπρα περιστέρια.

Απ' εκί χαρσσύ-μας φισά σσένκο, ιρίσσκο άνεμος. Μια—φισά, μία—στέκετ.

Το αέρα σαλέφκετ υζύν-υζάχ, σαν γιαλυδί τα κίματα. Θαρίσκε ένα τόπο σιμά σαλέβ τα χανάτια-τ μεγάλο αφάνιτο πυλί κε απ' αφτό το αέρα νταγλέφκετ ολόγιρά-τυ αιτς-λυγάς, τίλογα νταγλέφκετ το νερό πες το τυμπυιύχ, άντα πετάις πέξο χαγιά...

'Ενα κερό γρικισσκύνε πίσο-μας ζπυδαχτικά χαστζιλέις, κε λίγο στερ φτινό κοριτσί νταύσς.

— Ιοχ, σι μόνο νυν-το, 'Ανκα! Τίλογο μπιλά πας το φτιάλομ! Εγό άιτς φίλαγα το αβριζνό τ' μέρα, θάρνα, όλι τι μέρα να ίμε σιμά στο γιαλό κε νά!... αφτί ντόκεν στο νύ-τιν να δυλέβυν. Αζοβστάλι, συμπότνικ, βοσκρέσνικ! Θέ-μυ, πότε να μας φίνυν ζαχλά!

Απ' το νταύσς εγό αγνορίζο τιν σινεργάτισα τις κοντόρας, πύ δυλέβυμ κ' εμίς.

— Μα, εμίς, Μύρκα, να τυς δυλέβυμ-πα άιτς!—λέι 'Ανκα —«Αφτί» αχ τι μας να έχυνε τόσο φαιντά, τιχατάρ γάλα πορίς να αρμές απ' το τακά! Χα-χα-χα!

— Αιτς, αιτς! χαχανίσσκετ Μύρκα-πα.—Νε, άνκεψις το τακά κε ντόκεν στο νυ-μ: σι τον Μίσσκα Μπυλτόβσκι τι κσέρις-τον;

— Ιόχ!

— Τὶ εν το λέις; Σαϊ-πα;! — Θαβμάστεν Μύρκα. Νά χυρατατζίς το εν! Σι κσέρις, γο λίγο πέμνιν να πυθένο 'χτο χαχανζμό!

Τίλογα ανεκτότια ίλειν, Θε-μο! Γιά υντραμάιδα! Σι μόνο φυκρίθ...

Μύρκα κατ' γάλια λέι στιν Ανκα.

— Υφ, μάνα! Δε μπορώ!

Δί-τιν-πα ισσταχλίδκα χαχανίσταν κε γιαν έσυσαν-μας πίσο, κύτεβαν τ' λαχαρτί-τιν γάλια, ναμιν το αγρικύμ ντεπ.

Πάβλος έδακεν τ' ασσίλια-τ' κε τσίνχροσεν, θαρίς χαμπαριστάν έπαθεν άτχο πόνο...Ελμπέτ, απ' αφτά τα λόγια, πυ αγρίκσε τόρα, γο κσέρο-το!

Αφτός έχι ένα εκσικλίχ, πας το πύιο εμίς πιχτά ιρισσέβυμε ντάμα-τ': Πάβλος στα γοργά εσς χυλί όλα τα γινέκες.

— Όλτιν-πα ίνε ένα! — λέι αφτός ατόρα-πα. Ανεκτότ, υντραμά, κενύριο φιστάν, νά αφτό το κίκλο, πύ βρισσκύνε πάντα τα κορίτζα κε ι γινέκες! Α, σι πάντα τραβάς το γιάν-τιν!

Γο κσέρο-το; ότι τι κιάν λέγο τον Πάβλο τόρα, αφτός τι θα με πιστέβ κε δε θα μπορό να κλόθο το νύνιζμα-τ, μα δεν νταγιανέβο να μιν λέγο:

— Αλτανέφκες! Σι αχ το νιάτς δεν ντρανάς, τιχατάρ αχιλτάρκα, θαβμάσια κορίτζα κε γινέκες ίνε στι χόρα-μας, λόριας, γιανασσάς!

— Μπέλτιμ, λέις κε στιν κοντόρα-μας;

— Νε, στιν κοντόρα-μας-πα!

— Ντρά, άλο κανίνα να μιν το λέις, γελύν-σε! μισχιλέβ Πάβλος.

— Καλό. Ντρανύμ-το! — τι δόχκυμε εγό.

II

Πιρνός ίτυν τίντζκο, αβοριγό, φοσερό.

Εμίς δύλεβαμ στο Αζοβστάλι με το μεγάλο ισστάχ. Εμ απ' αφτό, ότι—κενύργι κόζμυς εδό—εμίς βρέθαμ στο κέντρο τυ χτίσιμυ, πύ το χτίπος τις μιχανές, το βροντί τυ σίδερυ, πας το πύιο έκρυγαν τα τζακύτζα, κοζμοκύ τα νταύσσα κε το κισκίνκο σσύριζμο τον παροβόζ ζμίχκανταν ένα τόπο κε αιδόναναν σαν όμορφι, αχόριστι κε αζμόνιτι γαρμονία· εμ απ' αφτό, ότι απ' το ενθυσιαζμό-μας στι δυλιά, εμίς ζμόνσαμ το γανάχτιμο· εμ απ' αφτό, ότι στον κοντό κερό τις ανάπαψίς-μας, όταν βέγλιζαμ λόρια-μας, άμαν ντράναναμ φανερά το μεγάλο αμέτριτο χαρά, με πύιο χάριζεν-μας το ζίσμο.

Αφτό το χαρά γριχισσκάτεντον στις φονές, πυ πέταναν στιν αέρα πάνο στο χτίσιμο, αφτό έβραζε πος το έμα, πύιο πέρανε στις καρδιές-μας, αφτό φιντζίρζεν απ' το τιμίζκο γαλανό υρανό, πλατί κε φοσερό, σαν το πρότο αγάπι, πυ βαστά ο άνθροπος στο γιασσλίχ-τ'.

— Ύφ, μάνα! Δε μπορύ!

Δί-τιν-πα ισσταχλίδκα χαχανίσταν κε γιαν έσυσαν-μας πίσο, κύτεβαν τ' λαχαρτί-τιν γάλια, ναμιν το αγρικύμ ντεπ.

Πάβλος έδακεν τ' ασσίλια-τ' κε τσίνκροσεν, θαρίς χαμπαριστάν έπαθεν άτχο πόνο...Ελμπέτ, απ' αφτά τα λόγια, πυ αγρίκσε τόρα, γο κσέρο-το!

Αφτός έχι ένα εκσικλίχ, πας το πύιο εμίς πιχτά ιρισσέβυμε ντάμα-τ': Πάβλος στα γοργά εσς χυλί όλα τα γινέκες.

— 'Ολτιν-πα ίνε ένα! — λέι αφτός ατόρα-πα. Ανεκτότ, υντραμά, κενύριο φιστάν, νά αφτό το κίκλο, πύ βρισσκύνε πάντα τα κορίτζα κε ι γινέκες! Α, σι πάντα τραβάς το γιάν-τιν!

Γο κσέρο-το; ότι τὶ κιάν λέγο τον Πάβλο τὸρα, αφτός τι θα με πιστέβ κε δε θα μπορό να κλόθο το νύνιζμα-τ, μα δεν ντα-γιανέβο να μιν λέγο:

— Αλτανέφκες! Σί αχ το νιάτς δεν ντρανάς, τιχατάρ αχιλτάρκα, θαβμάσια κορίτζα κε γινέκες ίνε στι χόρα-μας, λόριας, γιανασσάς!

— Μπὲλτιμ, λὲις κε στιν κοντόρα-μας;

— Νε, στιν κοντόρα-μας-πα!

— Ντρά, άλο κανίνα να μιν το λέις, γελὺν-σε! μισχιλέβ Πάβλος.

— Καλό. Ντρανύμ-το! — τι δόχκυμε εγό.

II

Πιρνός ίτυν τίντζκο, αβοριγό, φοσερό.

Εμίς δύλεβαμ στο Αζοβστάλι.με το μεγάλο ισστάχ. Εμ απ' αφτό, ότι—κενύργι κόζμυς εδό—εμίς βρέθαμ στο κέντρο τυ χτίσιμυ, πύ το χτίπος τις μιχανές, το βροντί τυ σίδερυ, πας το πύιο έκρυ-γαν τα τζακύτζα, κοζμοκὺ τα νταύσσα κε το κισκίνκο σσύριζμο τον παροβόζ ζμίχκανταν ένα τόπο κε αιδόναναν σαν όμορφι, αχό-ριστι κε αζμόνιτι γαρμονία· εμ απ' αφτό, ότι απ' το ενθυσιαζμό-μας στι δυλιά, εμίς ζμόνσαμ το γανάχτιμο· εμ απ' αφτό, ότι στον κοντό κερό τις ανάπαπσίς-μας, όταν βέγλιζαμ λόρια-μας, άμαν ντράναναμ φανερά το μεγάλο αμέτριτο χαρά, με πύιο χάριζεν-μας το ζίσμο.

Αφτό το χαρά γρικισσκάτεντον στις φονές, πυ πέταναν στιν αέρα πάνο στο χτίσιμο, αφτό έβραζε πος το έμα, πύιο πέρανε στις καρδιές-μας, αφτό φιντζίρζεν απ' το τιμίζκο γαλανό υρανό, πλατί κε φοσερὸ, σαν το πρότο αγάπι, πυ βαστά ο άνθροπος στο γιασσ-λίχ-τ'.

Αφτό φλακάρζε πες τον ίλιο, πυ ίπλοσε εκατομίρια αφάνιτα φλυρίτκα κλόνες—αχτίδες, ανάμεσα στον υρανό κε στόν πάτο. Αφτό έστραφτε πας τα γαλάζια γιαλυδί κίματα, πυ λαλασσάρκα κυνάνιζαν πάνο-τυς δεκάδες πσαράδικες βάρκες...

Κε αφτό το χαρά δόκισσκεν-μας κενύργια ενέργια στι δυλιά.

— Τίλογα παέν ι δυλιά-σας; ροτάι ο μπριγαδίρος, πυ γιανασσέβι σε μας. Ογό, μπράβο, παλικάρια! Εσις δυλέβετε όπος πρέπι!

— Αμί τίλογα; Αν δυλέβς—να δυλέβς!—λέι Πάβλος.

— Μία, φίλε, άιτα! Πίρες-το;—κλοθ αφτός σε μένα.

— Πίρα-το!

— Δάβαμ!

Εμίς κυτζιρέβυμ κε στιβάσυμ ένα τόπο μακρέα σιδερίτκα συλνάρια.

— Δυλέπσετε, σίντροφι! Ος'το μπίτεμα πέμνιν λίγο κερός!—λέ μπριγαδίρος κε παι.

III

... Τίλογα τζάλκα περνά κερός! Πέμνιν-μας να δυλέβυμ κανά όρα τιάλο...

Κάμποσι απ' τυς σινεργάτες τις κοντόρας-μας, πυ ίρτανε στο συμπότνικ, σορέφτανε ένα τόπο, κάθυν, καπνίζυν τσιγάρκες, λαχαρτέβονε, γελύνε.

Κάμποσι απ'αφτύς, πυ ίρθανε τον πιρνό, δε φένυντε: αφτί κριφάκριφά γίρσαν στα σπίτια-τυς. Πολί ακόμα δυλέβυνε σαν τι μας, μα φένετε, ότι τα τέμπα τις δυλιάς χαμέλοσαν...

Ενα νιγλό κορίτσι γάλια γιανασσέβι σε μας. Εγό αγνορίζο-τιν στα μακρά. Αφτό ίνε Νίνα,— σινεργάτισα τις κοντόρας.

Αγιαχτάσσυμ το πρόσοπο σινεφιά.

— Γλίτοσεν άρταχ! «Καματερό ισάν».. μυρμυρίζ αφτός.— Δάβαμ! Τί στάθις, ναμίν ντρανάς χαρσσύτς!

Μα εγό κάμποσο γανάχτσα άρταχ.

— Στα ενά τνα σ' αναπέχκυ-μας!—λέγο-τον εγό

— Σί-πα άρταχ...

— Καλιμέρα-σας!—έρκετ σιμά-μας Νίνα.

— Καλοσίρτες!—χερετίζομ-τιν εγό κε Πάβλος.

— Μις άρταχ μπιτράισαμε τι νόρμα-μας. Να δύλεβαμ κι' άλο, μα μπίτεψαν τα τυλάιδα.

— Αφτό-πα «νόρμα» λέχκετ!—μιςχιλὲβ Πάβλος. Τυλαδίτζα ζτίβαζετ! Μία ας ντινκάεβιτ να ςυρματίτ ςιδέρατα!..

— Θαρίτ, ότι εγό θα κςιπάχκνιμε αφτί τι δυλιά; Νίνα ςτεγ τα μάτια-τς πας τον Πάβλο.

Αφτί ςτέκυνε χαρςςύ-χαρςςύ. Πάβλος ανανκαζμένα ντρανά πας το ςτρονκιλό-τις το πρόςοπο με κοκινάρκα μάγλα, πας το τιχίζκο τυζ, ένα τνα ςτεγν' τα μάτια-τ' πας τα νιγλά-τς, μα μπέκκα μπυδάρια.

Στὲρας ντρανά πας τον δαφτό-τ'.

Αφτός ςςυμπιλινέφκιτ, ότι το ζζανκαριάρκο-τ' μάικα, πύιο έδρακςεν πας τα ςςέρια-τ', πάνο ςτ' ανκύς ςυφρόθεν χάλις κςερό όφτιρο ντέρ. Τότες αφτός σταβρόν τα ςςέρια-τ' πας καρδία-τ'. Απ' αφτό φυςκόνυν τα μιόνια-τ' κε τα ςύφρες λίγο ικςιλὲβυνε...

— Μπορί να εν!—χαμνογελά Πάβλος, πας τα ςτερνά Νίνας τα λόγια.—Μα κρίμας, ότι δεν μπορύμ να το ιςλέβυμ τορα: άςλι εςς γιόχςαμ τ' εςς;!

Νίνα δακ' τ' αςςίλια-τς. Τ' ένα-τς το αμπλὰτ μπιρτὲν ςικυτ πάνο: αφτί δεν νταγιανέβ μιςχίλια.

— Αν τι Σας ςε τίλογο δυλιά τιἄν εν-πα μπορύ να κάνυ ςορεβνοβάτςα!—λὲι αφτί.

Τα μάτια-τς πάλι ιςλέβυν τον Πάβλυ απ' πάνο ος ακάτο.

Πάβλος μπιρτὲν κλόθ-ςτέκετ πίςο ςτον άνεμο. Εγό μαθένο-το τί ντέπ: αφτός ςαχνέβ ναμι φὲνετ έμπρο ς' Νίνα χυτζυρλίδς. Ατόρα αφτός ςςυμπιλινὲφτιν, ότι άντα ςτέκετ χαρςςύ ςτον άνεμο, το φτινό-τ'το βρακί δραζ' πας το ςάρκα-τ' κε τότες φανερύτε, ότι τα μπυδάρια-τ' εν φτινὰ κε ζαρυτά. Απ' αφτό αςτζεμίζ όλι-τ' ι φιγύρα.

— «Ανιατζίδς!»—νυνίζο εγό κε φιλάγο, πύ να κλοθ τ' λαχαρτί-τιν...

— ... Κε πότε κιἄν-εν-πα! Θέλιτ—ατόρα;

— Σοβαρά; ροτάι Πάβλος.

— Εγό πάντα-πα λαχαρτέβο ςοβαρά!..

Πάβλος, φένετε, δεν φίλαιν ατίτκο ςςε. Νίνας τα λόγια ίδραν-τον χαμπαριςτάν. Να λέι «γιόχ» ίτζ-πα τι γιαραςςέβ. Φαραζίμ, αφτός υςςανὲβ, ότι αν νκυτζιρέβυν 2-3 ςυλνάρια, Νίνα απλόγυτς να βριςςκ κανα-λυγάς μαανά για να αφίν το δλία... Κε αφτός λέι:

— Καλό! Αν έςςιτ τίτκο ιςςτάχ...

Αφτί αςτζίφτυνε κε δί-τιν μία πιάνυν το ςιδερί ςυλνάρ, ίςτιν ς' ένα άκρα, άλος-τιν ς' άλο.

— Δάβαμ!

— Δάβαμ!

Νίνα πάι λαφρά κε ίςα, θαρίς κε να ςυρματί γυμάρ εν το παντοτινό-τις δυλία. Το ςιδερί ςυλνάρ βαρίζ πας το ςςέριτς, δεν ςον ςτ' αμπλάτι-τς. Πάβλος πάι τζάλκα-τζάλκα: εμ ςαχνέβ να το φανερόν, ότι γανάχτςιν κε εμ θαρί να μπιλτρέβ απ' αφτό, ότι εν χυβατλίδς κε, ταπλός, ς' αφτόνα τίπος-πα τ' εν να χυβαλί ςιδέρατα ας εν-κε ος άβρι τον πιρνό!

— Τ' εν βαρί, τι μπυλτράιςετ; ροτά αφτός, αντα γιρίζυνε.

— Γιόχ, νάζιτ στο χαςιβέτ-ςας!

— Δάβαμ!

— Δάβαμ!

Αφτί νκυτζιρέβυνε ένα κε ένα κιάλο ςυλνάρ.

— Ακόμα τι βαζκιτςέβυμ;—θαρίς κε χυρατά λέι Πάβλος. Φένετε, ότι κάποςο γανάχτςιν, μα—νιάτις —δε θελ να το μπιλτρέβ.

— Οπος θέλιτ', ςε μένα εν όλο-ένα.

Αιτς-πα εν: Νίνα μόνο κοτίνςιν λίγο πολά, χτα ίτυν ος ατόρα νκυρέ.

— Καλό! Δάβαμ!

Κε αφτί κυτέβυν το δλία-τιν...

... Γιανκςςά-μ περνά Νίνας φιλινάδα—Σςύρα. Αφτί ίδεν τ' Νίνα, στάθιν κε χλίζ:

— Νίνα! Πάις στο γιαλό;

— Φίλακςι-με λίγο, πάγυμ!

— Αιτα τόρα! Δικά-μας όλ-πα δάβαν. 'Αιτα!

— Ιόχ, εγό κάνο ςορεβνοβάτςα!—ςςένκα χλίζ Νίνα.

Σςύρα θαρί, ότι Νίνα χυραταλέβ.

— Σι αλίθα, τι θα να παις: γο τι φλάγυςι!

— Κάμι ςαμπύρ! αμαν θα δόκυν γυντόκ—πάγυμ!

Σςύρα, ανανκαζμέν, αφίν κε πάι. Πονίθεν. Αφτί δεν μπορί να το μαθέν, τί μπορί να στεγ' τ' Νίνα εδό;...

— Σςύρα! χλίζ απίςο-τς Νίνα.—Φίλακςε-με το βράδμέρ, να έρκυμ να μπιτρέβυμ το πςεζνό!

—Α-α, το πςεζνό, πρεπ, καλό να ίτυν;!—χυραταλέβο εγό.

— Ιόχ! ανιατζίδκα αναςτενάζ Νίνα.—Πςες μαθένιςςκαμ τι χιμία, ςίμυρ να το μπιτρέβυμ. Σιμόνε το στερνό-μας ζατζότ...

— Εςίς μαθένιτ; ροτά-τιν Πάβλος.

— Νε!

— Πύ;

— Στο βραδινό τέχνικυμ...

— Α-α! Καμία εγό-πα άιτς... τέςερα χρόνια δύλεβα κε μαθένιςςκα... πιρναμί δàβα στο ινςτιτύτ...

Πάβλος ένα τνά ςφαλί τα μàτια-τ': πρέπνα, έμπρο-τ περνύν αφτά τα χρόνια, πυ ίταν, μπέλτιμ, πολά βαρέα, μα ίνταν τόρα ατίτκα ακριβά κε αζμόνιτα...

Αγίριςτα χρόνια τυ όςιμο, μάθεμο, πολέμιζμο για το ζίςιμο...

Γιαςςλίχ...

— Βαρί εν άιτς: να δυλέβις κε να μαθένις;

— Τ' εν λαφρό! —νίςςκετ χαίλςα Νίνα. Μα... «δεν ίνυν τέτιες φρυρές, πυ δεν μπορύν να τα πάρυν ι μπολςςεβίκι!»..

— Ελμπέτ, αν τυς κάμυν γιαρτίμ τίτκα πεδία, ςαν τον Γρίςςα! —χαμνογελό εγό.

— Γρίςςας χριάζετ-πα να με καμ γιαρτίμ, πος να λέις εμίς αγαπύμ τ' έναν τ' άλο...

— Ο-ο, κε τι μλòνις-το;!

— Μα γιατί να το μυλόνυ; Ζερ το αγάπι δεν εν λον μεγάλο χαρά, πυ δόκεν ι φίςι στον άνθροπο; Στα πότε τζιςτά κοζμυς ντρέπυνε να μπιλτρέβυν τ' χαρά-τιν;

— Μπράβο, Νίνα! —λέγο εγό κε κριφà ςςέρυμ, ότι άιτς τζάλκα δάλκςαν τα λόγια, πυ ίπα τον Πάβλο. Μία-μία ντρανύ χαρςςό-τ' κε πες τα μάτια-τ' δαβάζο το νύνιζμα-τ'.

Αφτός, φένετε, χάςιν ςίμυρ πολà απτο νιάτ, κε τίλογα κιάν μαγανέβ-πα να μιν το μπιλτρέβ—δεν μπορί: τα μάτια-τ' φανερόνυν-το ςοςτà. Σ' αφτά φοςερέβ χλίτςκο φος, μα μία-μια αφτό χάνετ κε τότες τα μάτια-τ', θαρίς κε κρόνυν κε λαφρό χυρλάνιμο, πυ ςφίγ τ' καρδία-τ', ένα τνά ςτζοπάζ-τα χάλις φτινό ςτζάδ. Αιτς γλιάζ λαφρό μαβριάδα πας φοςερό ποταμί το νερό, αντά πιρνà χαρςςύ στον ίλιο μικρό ανικςιάτικο ςίνεφο...

... Μακρί μαχαρυμένο νταύςς βγάλ το ςιρένα. Ι πρότι ςμένα τον εργατόν στο χτίςιμο μπιτρέβ το δλία-τ'.

— Καλά ίρτεν ραςτ! —λèι Πάβλος.—Ατόρα έςς τζαρά να πάγυμ στο γιαλό-πα! Αιτέτ όλ-μας μία, ε; ροτά αφτός τ' Νίνα. Πάιτ;

— Αιτέτ! —νίςςκετ χαίλςα αφτί.

— Ο, εγό μεγάλνα ςμα στο γιαλό!

Ενα τνά εμίς τι λαλύμ.

— Την άλι μέρα ανάπαπςι παλ θα έρκυ-μας στο γιαρτίμ! —πςςιρά τ' λαχαρτί-τ' Πάβλος.—Λαλù-ςας, Νίνα, ςτι ςορεβνοβάνια!

— Μα εγό δε θα έρκυμε τότες...

— Γιατί;

— Τρία μέρες στερ να πάγο στο χορίο. Εγό κε χάμπος κομσομόλτσι κιάλο απτο τέχνικυμ. Σε δίο βδομάδες. Να κάμυμ γιαρτίμ στο κολχόζ... Καλό εν τòρα στο τζόλ... ε;

— Νε, καλό! τίντζκα λέι Πάβλος.

Το νταύςς-τ' εν θαρίς κςένο. Φένετε, ότι αφτός νονίζ τεκμίλ πας το άλο ζίτιμα κε απάντιςε πας Νίνας το ερότιμα μιχανικά.

Τί νονίζ ο Πάβλος;..

— Νυ, αιτέτ! λέι Νίνα.

— Δάβαμ!

Κ' εμίς ντζυνέβυμ στο γιαλό...

Ζεςτό ίλιος ιπλόν φλυρίτκα κλόνες—αχτίδες ανάμεςα στον υρανό κε στον πάτο. Εμπρο-μας στράφτον τα γαλάζια γιαλυδί κίματα, πυ λαλαςςάρκα κυνανίζυν δεκάδες πςαράδικες βàρκες. Απάνο-μας χλίτςκο γαλανό υρανό, πλατί κε φοςερό ςαν το πρότο αγάπι, πυ βαςτά ο άνθροπος στο γιαςςλίχ-τ'...

Οδέςα — Μαριύπολι,
Σεπτèβρις-Δεκέμβρις 1935

ANIKITI

Μις κσèρυμ τα χρόνια, πυ τράβαναμ ζόρια,
Μις èχυμ στο νù-μας αφτά τα τιρύς,
Ντα νίςςκεν-τον πάτος μεγάλα μυρμόρια,
Πύ στζάδεβαν άτχα χιλιάδες σταβρύς.

Μις έχυμ στο νύ-μας τ' αζμόνιτα χρόνια,
(Αφτός ο κερός άλο δε ζμονιςςκάτ!),
Ντα σκόθανε πάνο πολά μιλιόνια
Χοριάτ—στα χοριά, στα ζαβότια—εργάτ!

Μις τράβαναμ πίνα, μις πέραναμ ζόρια,
Χυλτάιβαν χαρςςύ-μας σαν φίδα, ντυςςμάν,—
Μα παλ', ενομένι στιν πάρτια λόρια,
Υςτράιςαμ τι χόρα-μας σαν το φιντάν.

Μις κσέρυμ: τα χρόνια περνύν πεςαλίνα,
Δεν έχυν νε στèκςιμο, νε γιριςτί.
Μα μέρα στι μέρα αρτρέφκετ ι δίνα,
Πυ δύγυμ στι χόρα εμίς, δινατί!

Μις δεν το ζμονύμε: στα σίνορα πέρα
Ντυςςμàνυς ακόμα μις èχυμ πολίς...
Αφτίν ετιμάςςκνε! Σιμόνι ι. μέρα,
Ποτ' πάλι στο φρόντ να τζυνέβυμ εμίς!

Μις κσέρυμ-τυ: τίτκο χυβάτ τι βριςςκάτε,
Πυ έχι τζαρά να νικά-μας ατόρ!
Ντυςςμάνο το άστρο κρεμίςςκετ ακάτο,
Δικό-μας ο ίλιος σικύτ υρτανφόρ!

ΤΡΑΓΥΔΙ ΤΙΣ ΝΙΚΙΣ

Τ' αέρα πρoν. Σιμόνι μέγα μπόρα.
Ντυςςμάν ντυκύςς τιμάζυν για τι μας.
Μα δε φυβάτ ςοβιετικί-μας χόρα.
Μις ίμετς έτιμι, το ςςερ-μας δε τρομάζ.
    Καρδάρ φρυρί με κοφτερά τα μάτια
    Ιςλέβυμ μις ντυςςμάνυ τα ςτιρὲις,
    Καρδάρ-φρυρί μ'ατςάλινα χανάτια
    Βιγλίζυν-τον' χτα όλα τα μαρέις.
Θαρίς κε λικς πρατύν ντυςςμάνι λόρια,
Χυλί πολά,—τα χέρια-τυς κοντά...
Πςιλά χτιπύν τα φλογερά μοτόρια,
Μακρά-μακρά τ' φονί-τυς βοροντά.
    Φυκρίθ τ' μοτὸρ, τί λέι τ' φονί-το, κςέρις;
    Γρικάς, αφτό θαρίς κε αιδονά:
    Αν εν ντυκύςς—δικά-τ' τα πρότα μέρες
    Σ' ντυςςμάν το ζίςμο νίςςκυνε ςτερνά!

Μαριύπολι, 17-VIII,1935

ΚΑΝΙΣ-ΠΑ ΔΕΝ ΠΟΝΙΘΕΝ!

(Τίλογα έδυγαν πρέμιες στο πρότο τυ Μαι στο αρτέλ «όνομα
τυ Σαρτανιότικυ πολιτοντέλ» τυ χ. Τζερμαλικ).

— Βζέκσι, άιντα στα μπαζάρ.
Βαλ, πας μπρίτζκα το γυμάρ.
Νο-ο!..
Τα τρόσσα: τραχ-ταχ-τάχ!
Πας το μπρίτζκα—τζιντιριάχ.
Τζιντιριάχ ένα βαρέλ
Αχ τ' αρτέλ «Πολιτοντέλ».
Ιλιος ος να γενισσκάτ
Τ' τζιντιριάχ να πυλισσκάτ,—
Πος να λέις, σιμόν γιορτίς,
Πύιο φλάι-το κάθε-ις!
Τίς δυλέβ σαν μαχιτίς,
Το αρτέλ να τον χαρίζ:
Ας το κσέρυνε αφτί,
Οτι έχυνε σαιγί!

Τ'εν να λέγυμε πολά,
Δάιν το πύλιμο καλά.
Σσέιν—παρτόργος τυ κολχόζ—
Λέις, τκαντζίς γενίθεν τος!

Ενα γόρα ντόκεν ςςερ,
Στέρας ςςέα πςςίρςεν περ.
Μπόλκα ςςέα γιαναςςά-τ':
Πας το ςςερ-τ κενύριο ςατ,
Πχαχ παςκάλα-τ' μις ντρανύμ
Ένα όμορφο χοςτιύμ.
Σςέα εν—χοντά αν λέις—
Βριςςκς απ' μέςα να μπιλέζς!
Σςέινς—πας μπρίτκα κυκυβίκ—
Γίρςεν δάιν στο Τζερμαλίκ...

Ιρτεν το πρότο Μαιά...
Πιφιρένι ι δυλιά.
(Εμ μεγάλ κε εμ μικρί
Φλάγυν τύτι τιν γιορτί!)
Βράδνεν. Φένκος γενιςςκάτ.
Ι ςομπράνια πςςιριςςκάτ.
Εμπρο κάθνε εμπρολάτ
Κε φυκρύνε το ντοκλάτ.
Στερ παρτόργος τυ κολχόζ
Λέι: «νατζνιόμ βτορόι βοπρός»!
Απ' ατίχ κε απ' αδόχ
Λέγυν: «πρέμιες να δοκ!
Τίνα δύλεβιν καλά,
Τορ' να ςςέρυνε πολά!»

Ο παρτόργος τυ κολχόζ
Εν στα λόγια κοφτερός.
Κρύι το ςτολ, τα ςςέρια-τ ςφιγ,—
Αιτς μαχτέβ τον Χαςχατζίχ:
Χαςχατζίχς αν τ' εν, ταπλός,
Να νταγλέφκετ το κολχόζ.
[illegible] μπαςςχαρία-τ' τος
[illegible]ιςεν-μας στο φος.
Γιάν τ' αφτόνα δυλεφτίς
Θελ να ίνε καθε-ίς.
Φόντις διχν ς' ολνύς πριμέρ,
Χριάζετ πρέμια να περ!

Γο προτίνο ςαατνά
Να τον δόκυμε τανά!

Στερ,—ελμπέτ, τεκμίλ ανίχς—
Σκύτ στον τόπο-τ Χαςχατζίχς.
Τον παρτόργ απ'το κολχόζ
Ντόζ-ντυμάν μαχτέβ αφτός.
— Γιάν τον Σςέιν δυλεφτίς
Ζερ βριςςκάτ άλο-κανίς;
Φόντις διχν αφτός πριμέρ,—
Χριάζετ πρέμια να περ!
Φόντις έβαλεν στο δλία
Το μεγάλο μπαςςχαρία,
Τον κερό-τ κε το χυβάτ,—
Ας τον δόκυμ ένα ςατ!
Φόντις σόπαςετ τεκμίλ,
Ολ-πα κάμιτ-το χαίλ!..

Σςέινς κάθετ γιανκςςά-τ,
Πας το ςςερ-τ' κενύριο ςατ.
Στέρας παλ ςικύτ αφτός- —
Αχιλτάρς κε κοφτερός.
— «Δυλεφτάδς πολίς γο ίδα,—
Τ' εν κανίς γιάν τον Καρίδα.
Αντ' ατίτκο τον ζαβχόζ
Μεγαλέφκετ το κολχόζ!
Το μεγάλο-τ' μπαςςχαρία,
Το υντάρνικο-τ το δλία
Να το μλόνυμ τ' εν υνέρ!
Χριάζετ πρέμια να περ!
Μις το δλία-τ δεν ζμονύμ
Κε χαρίζυμ-τον κοςτιύμ»...

Παλ' ςικύτε Χαςχατζίχς.
Τος, μπαρόχ, πολά στζίχς,
Τος νε ντρέπιτ, νε φοβάτ...
Ι ςομπράνια φυκράτ...
'Τό τ' φορί τος ίπεν γύτςκο,

Ιπεν για τον Μαλακύτςκο.
(Ρεβκομίςια αφτός
Εν, μπαρόχ, πες το κολχόζ!)
— «Φόντις δύλεβιν καλά,
Φόντις φίκεν-μας ζαχλά,
Ας τον δύγυμ,—λέγο γο,
Ενα κάμςο... Αιτς! Καλό;»!

... Πςέμα τ' εν—πςςιρί «καλό»,
Μα φοβύμετς—στο στερνὸ
Κλοθ κε νίςςκετ φοβερό
Κε τραβά-σας στο κακό!
. . . .

„ΜΕΓΑΛΑ ΤΙΦΑΛΙΑ“

Φυκριθέτε για το Στίλα
Ενα-δία λόια παλ'.
Πέρςι στο αρτέλι «Στάλιν»
Βρέθιν «ένα μέγα τ'φάλ».

Δεν το κςέρυμ, δεν το ίδαμ,
Τί εςς πέςο τος χαντάρ,
Μα,—γρικύμ,—το μεγαλία-τ
Αρταχ πέραςεν στο χραρ!

Στζετοβόντις πες κοντόρα
Πας τα στζότες καμ ιςάπ.
Τακ-τακ-τακ!—χτιπὺν τα στζότες,
Το μελάνι—καμ χαράπ!

Γιαναςςά-τ'—κυμύλ χαρτία...
Ενα μέρα το βραδί
Σὄτα κύτεβιν το δλία-τ,
Κοντυςτάθεν το πεδί.

Ιρτεν πρόεδρος τ' αρτέλι,
Γιαναςςέβ στον στζετοβότ:
—«Πέ-το, πότε να μπιτρέβις
Το χρονιάτικο οτζότ;

Στζετοβόντς ςικόν το δάχλο-τ',
Το νταύςς-τ' πςςιρά ςικόν:

—«Γο ροτύςε, ος τα πότε
Το αρτέλ να με κυμπόν;
Τα ςαράντα τροντοτνίδα
Για τι μένα τ' εν χαρά,
Μα εςίς δίχος τι μένα
Δεν ιβρίςςκετε τζαρά.
Πος να λέις απλόγυς κςέρς-το,
Γιά οντίν ςπετςιαλίςτ!»
(Τος πυρφύτςιν γιαν το κάτα,
Αντα χλίζνι πάνο «πςτ!»)

— «Αν ιρέβιτ να δυλέβο,
Πας τα ςτζότες να χτιπύ,—
Να με πλυγαρίζετ τόςυ,
Τιχαντάρ γο να ςας πυ:

«40 τρυντοτνίδα ςε μίνα, 50 ρύβλια, αλέβρι γιά πςομί, πόςυ χριάςςκυμ κε τ. λ.»

Στάθεν πρόεδρος κυρμένος.
Σςαςςμαχλάιςεν τος τεκμίλ...
Θελς, τι θελς—ντρανά κε ςτέκετ,
Να το καμς, αμπρέ, χαϊλ!

Πέραςαν καμπόςα μίνες.
Αρταχ άνικςις ςιμόν.
Ο γ ο ρ ό τ ν ι κ ς τυ αρτέλι
Το νταύςς-τ' πςςιρά ςικόν.

Γρίκςεν πρόεδρος τ' αρτέλι
Τίτκα λόια 'χτον Π α π ύ:
— «Γο, μπαρόχ, δεν ίμε κάπιος,
Πας τα ςτζότες δε χτιπύ.
Μα, μπαρόχ, δικόμ' το δλία
Τ' εν μπιτέρ αχ το δικό-τ!
Αν δε θέλιτ να πιμένιτ
Φέτος δίχος ογορότ,
Να με δύι-τ κατό κυμύςςα,
Ενα τςέντνερ-πα αλέβρ',—
Για τ' μυρδία-μ'-πα κανίς-ςας
Πες τ' αρτέλ τι θα να έβρ!»

— «Σι, μαρέ, καλά αβλάιςες!»
Μαςςαλά, να γιόν το μπόις!

Αν τ' αλέβρι ντάμα θέλις
Τ' ογορότ-μας-πα να τρόις!»

— «Ζερ στα χύρςες τρία μίνες
Πέρςι ίμνε κυτυρύ;
Μόνο για τα τρυντοτνίδα
Να δυλέβο δε μπορύ!
Γο, ελμπέτ, δε ίμε κάπιος,
Τίς δεν έχι ανθροπότ,
Αχ τα ςας πολά γο νιάςςκυμ
Σις να έςςιτ ογορότ!
Τα ςαράντα τρυντοτνίδα
Για τι μένα τ' έν χαρά,
Μα εςίς δίχος τι μένα
Δεν ιβρίςςκετε τζαρά!»

Δε κατέςυςιν το λόγο-τ
Ο Παπύς να μπιτραίς,
Μπέν απέςο πες κοντόρα
Μπάεβ Φέντιας—μπαχτζατζίς.

Φέντιας χλίζ, θαρίς κε ς' γύλα-τ
Τράβςαν κοφτερό μαςςέρ·
Λέι τον πρόεδρο:—«Θαρίς-με
Ιμε γο ς' ολνύς μπιτέρ!
Αν ιρέβς πας παγονία
Σι ςςυμκά τζυπλάχυς γδίςτ,—
Δεν ιβρίςςκες γιάν τι μένα
Μπαχτζατζί—ςπετςιαλίςτ!
Ος ατόρ ςτα τρυντοτνίδα
Σον το δύλεβα μπυρτζά,—
Φερ αβάνς, πςομί κε κρέας
Γιά πετάγο το μπαχτζά!»

Τότες πρόεδρος αμπράιςεν:
Πύ τιάν κλόθς—παντύ μεγάλ!
'Τιν μετρύνε τον δαφτό-τιν,
Κάθα ίς-τεν «μέγα τ'φαλ»

... Δεν το κςέρυμ, δεν το ίδαμ
Τί εςς πέςο τος χαντάρ,
Μα τρινύς-τιν τ' μεγαλία
Αρτάχ πέραςιν στο χραρ!

ΜΑΧΤΑΙΜΕΝΟΣ ΝΙΚΟΤΙΡΣ

Το ίρταμ τόρα το ζαμάν
Τα θάγματα εν χίτκα κε αρέα...
Σιμά ςτ' αρτέλι «Κράςνι Παρτιζάν»
Στο Σαρτανιότκο μιςαρέα
Ατόρα ςμα ένα πιρνό,
Πες χλίτςκο τον πιλό,
Πυ ςτζάδεδιν το χαιαδί γυνέα,
Δία ςςιρίδα,—ίκςα γο,—
Λαχίρτεβαν αν το καλό
Κε ντράναναν ς' ζαβχόζ τ' ν' αβλί μαρέα.
—Χριύ-χριύ!—αν μέγα το χαρά
(Αγρίκςα) ίπεν ένα 'χτα ςςιρίδα.—
—«Ντρανύ χαρςςύ-ς στα ςμα κε στα μακρά
Κε δεν το κςέρο, πύ ςε ίδα;
Ατόρ' αγνόρςαςε!..
Στο λίγυ τον κερό
Πος γέραςις, αςτζέμςις, χάθις;
Τζαχ ντρέπις γιαναςςάς να κάθις.
Τυφ-τυφ, ας πάγο απ' εδό!
Ντρανύ χαρςςύ-ς κε κάμυτο ςιίρ:
Βριςςκύντε κόμα «νικοτίρ»!
Κατέβα τέκ' στα υγυρςίζκα ςςέρα—
Νέ ςάρκα, νέ γιαπί κατ' λίγο ςτέρα!

Ας πάρυ ςένα: βάι, μανά-μ,
Κυρμένςα, πέμνις μόνο τρίχα...
Να ζμόνανα εγό-πα ζίςιμο το νταμ
Δικός το βαχτ, δικὸς τ' γιαπί αν ίχα!
Μα ίχα ἀλο γο χιςμέτ
Κε ζύ-το δίχος χαςιβέτ.
Τι λέις-κε, μάφςα,
Παςςένο—χριύ—μπιλά!
Ζιάχτα πςες κε κςέρις, πὸςα τράφςα:
Ογδόντα εκς' κιλά!
Τ' τζιλκὲ-μ' φυςκόν καλά-καλά.
Τ' εν γιάν τι ςένα—ςτυδ κε δέρμα!
Γο πες το δέρμα-μ τ' έχο χορς!
Ο ςυρμπατζί-μ—ζαβχόζς, Παςςί Τυντόρς
Καλά μπιςλάιςεν-με ςτ' αρτέλςκι ςβινοφέρμα»!

Αιτς φόντις εν—δεν κάμυμ-το ςιίρ:
Το ίρταμ το ζαμάν τα θάγματα εν χίτκα:
Βριςςκύνε κόμα κόζμυς «νικοτίρ»,
Τίνα πυρέφκυνε ςςιρδίτκα!
Ις κιάλος κζέβιν ςτο μιντάν:
Παςςί Τυντόρς—ζαβχόζς τυ «Κράςνι Παρτιζάν»!

Δ. ΕΡΙΣΤΕΑ

Ο ΜΑΣΤΡΟ-ΛΙΑΣ

ΤΣΕΚΥΡΙ ΚΕ ΦΟΤΙΑ

Ο ΜΑΣΤΡΟ-ΛΙΑΣ

I

Σ' ένα απ' τα ςπίτια τις ανάπαψις, το καλοκέρι τυ 1934, τόνε γνόριςε το μάςτρο-Δία.

Θα ίταν ος πενίντα πέντε χρονόν, μα δεν έδιχνε τόςο.

Στο κεφάλι-τυ ςπάνιες ι άςπρες τρίχες κε απ' τα μάβρα, ςαν ελιές, μάτια-τυ ςπιθοβολύςε άζβεςτι ακόμα τις ζοίς ι φοτιά. Μονάχα ι πικνές ςύφρες ςτο μέτοπό-τυ κε το κορμί-τυ το εμπρόκλιςτο προδίνανε όχι λίγα χρόνια πολικίμαντις κε πολιτάραχις ζοίς.

Ένα διλινό ξαπλομένι ι διό-μας πάνο ςτι ζεςτί ακόμα αμυδιά ςεργιανίζαμε τι μεγαλόπρεπι δίςι τυ ίλιυ, πυ τον εδεχότανε ςτι δροςερί-τις ανκαλιά ι θάλαςα, δίνοντας ςτα νερά-τις γλικύς κε πολιπίκιλυς χρωματιςμύς, αμιλόμενι ςτις πινελιές-τις τον αντίζιλό-τις υρανό, πυ με χίλιες βαφές άλαζε τα ςίνορά-τυ ςτι γλικιά αφτί τυ καλοκεριύ όρα.

Βλέποντας τι δίςι τυ ίλιυ ςτα μέρι αφτά καταλαβένις, πόςο δίκιο ίχε ο λαός ονομάζοντάς-τιν ιλιοβαςίλεμα!

Ι θοριβόδικι ζοί τις αμυδιάς έζβιςε τόρα. Πάπςανε ι φονές κε τα χάχανα τον πεδιόν· τα γαλανά τις ακρογιαλιάς νερά δεν τα ανιςιχύνε πια τα λεφκομάρμαρα τον νεράιδον ςτίθια κε τα ακύραςτα τον νέον χέρια.

Ιρεμία στιν κσιρά, γαλίνι στι θάλασα. Ι θοριβόδικι ζοί τυ μεσιμεριύ απότομα έζβισε τιν όρα αφτί τυ διλινύ. Πυ κε πυ μονάχα ασπρίζανε πάνο στο σταχτί άμο: εχί σιλυέτες εροτεμένον, πυ καρτερύσαν τι ν'χτα να τυς σκεπάσι με το μάβρο-τις πέπλο, εδό—τις θάλασας εροτόλιπτον, πυ κσαπλομένι κοντά-τις αχόρταγα ροφύσαν τι δροσερί κε δινατί-τις μιρυδιά.

Θαλασοπύλι, ο σίντροφός-μυ, όπος ονόμαζε τον εαφτό-τυ, τρελά τιν αγαπύσε τι θάλασα. Κοντά-τις κε μαζί-τις έζισε τα καλίτερα χρόνια τις ζοίς-τυ, τα κσένιαστα χρόνια τις πεδικίς-τυ ιλικίας. Μα πολί γρίγορα αναγκάστικε να τιν αφίσι.

Να τιν αποχοριστί πεδί δεκαπέντε χρονόν ακόμα για να τιν κσαναβρί τόρα, τιν παλιά-τυ αφτί αγαπιτικιά, στιν κατιφοριά τις ζοίς-τυ. Κε τίνε βρίκε, τιν ίδια έτσι, όπος τιν άφισε εδό κε τριάντα χρόνια πριν. Με τις αγάπες κε τυς θιμύς-τις, τα γαλανάτις τα νερά κε τα αφριζμένα-τις κίματα. Χαρύμενα πέζυν όπος κε τότε με τα νερά-τις ι γλάρι κε ο κόζμος τον πσαριόν ζι, παλέβι, αγονίζετε, σκιρτά απ' τι λαχτάρα τις ζοίς κε απ τυ θανάτυ τον κίντινο στιν ιγρί-τις ανκάλι. 'Οχι, δεν άλακσε ι αγαπιμένι-τυ. Μονάχα αφτόν τονε γιράσανε τα χρόνια κε τις καρδιάς-τυ τιν ορμί φράκσανε, αδιαπέραστι φράχτες, πυ εκί στο εργαστίρι τυ κιρ Εφκλίδι, τυ αφεντικύ-τυ, πυ δύλεπσε ίκοσι χρόνια—γραμί, στιβάκσανε τις ζοίς τα βάσανα κε τις δυλιάς ι ρόζι. Πόσο ίθελε, κσιπόλιτος, όπος τότε, τριάντα χρόνια πριν—με τριπιμένο το πάνινό-τυ παντελόνι κε ανιχτά τα στίθια, με ανεμοσκορπιζμένα τα μαλιά κε τραβιγμένα πάνο τα μανίκια, να ζιτάι στυς κόρφυς-τις τυς ιγρύς, τυς ανεκσάντλιτύς-τις θισαβρύς.

Να σκίζι τα άστατά-τις στίθια με τις πσαροπύλες κε να κολιμπάι δελφίνι στα αρμιρά-τις τα νερά. 'Ιθελε νε, μα τα γόνατάτυ δεν τον ακύανε πια κε εμπόδιο τυ στεκότανε μεγάλο το διπλομένο-τυ κορμί..

Κσαπλομένι εκί πάνο στο ζεστό ακόμα στρόμα τις αμυδιάς κυβεντιάζαμε. 'Ακσαφνα ο μάστρο-Λίας δίχνοντάς-με τις αντικρινές τάτσες—πολές απ' αφτές ανίκανε άλοτες στυς τέος ομογενίς—ίπε:

II

«Κσέρις λιγάκι κόντεπσε κ' εγό να γίνο χτιματίας. Εγό, πυ ίκοσι χρόνια σπίτι ίχα το εργαστίρι τυ κιρ Εφκλίδι κε κρεβάτι τον κσίλινό-τυ μπάνκο. Χτιματίας, νε. Μα όχι στιν προεπαναστατικί εποχί, μα ίστερα απ τιν επανάσταση. Κε νά, πος: ένα προί τυ 1920, θα ίταν νομίζο αρχές τυ Μάι, με προσκάλεσε στο σπίτι-

τυ το αλοτινό αφεντικό-μυ. «Μάστρο-Λία, μυ λέγι, μυ δύλεπσες πιστά κε τίμια ίκοσι τόρα χρόνια. Προπολύ ίθελα να ς' ανταμίπσο για τι ςινιδιτί κε τίμια-συ εργαςία, μα ι περιςτάσις, βλέπις, δε μυ το επιτρέπανε. Ίχα, όπος κσέρις, μεγάλες ιποχρεόσις. Τα πεδιά-μυ ανίλικα ακόμα κε τα χτίματά-μυ τα περιςότερα ιποθικεμένα. Φρόντιζα να ταχτοπιίσο τις δυλιές-μυ κε ίςτερα να εκςοφλίσο το ιερό-μυ σε ςένα χρέος. Να εκπλιρόσο το λόγο, πυ έδοσα ςτι μιτέρα-συ, όταν ς' έφερα δεκαπέντε χρονόν παλικάρι ςτι Ρυςία.

Να σε κάνο άνθροπο. Καταλαβένο τιν αγανάχτιςί-συ, όταν ςτα 1916 έφιγες από κοντά-μυ. Ίχες δίκεο, δεν μπορύσες πια να ζις με το μιςτό, πυ συ έδινα τότε, μα κ' εγό να πλερόνο παραπάνο δεν ίμυνα σε θέςι. Θίμοςες, με έβριςες· ερεθίςτικα κ' εγό κε συ ίπα διο παραπανίςια λόγια.

Περαζμένα—ςιχορεμένα. Πίγες, δύλεπσες αλύ, μα κ' εκί δεν πιςτέβο να έμινες ικανοπιιμένος. Ιπόφερες, το κσέρο, μα ιθικά δεν ιπόφερα κ' εγό λίγο. Με χτιπύσε ι ςινίδιςι, όταν σε έβλεπα. Ίθελα να σε προςκαλέσο, να συ ζιτίσο ςιγνόμι για το άδικο πυ συ έκανα, μα ίκσερα τον περίφανο χαραχτίρα-συ κε δεν τολμύσα...

Κε ίςτερα έλιπα, όπος κσέρις, τον περιςότερο κερό ίμυνα σε ταksίδια... Στο Βατύμ τόρα τελεφτέα ίδα τι μιτέρα-συ κε θιμίθικα πάλι το ιερό-μυ χρέος. Τιν ιπόσχεσι, πυ τις έδοσα να σε κάνο άνθροπο...Νά, συ χαρίζο το σπίτι, πυ έχο αντίκρι ςτιν εκλισιά, μ' όλο τον κίπο κε το περιβόλι-τυ. Ακριβός χτες έφιγε ο νικάτοράς-μυ, ο Βαςίλις, κυβαλίσυ άβριο εκί, κε κσέχασε αν κάποτε συ ίπα κάπιο πικρό λόγο. Πατριότες ίμαςτε επιτέλυς κε ςινκενίς το κάτο...»

...Έλεγε εκίνος κε από μπροςτά-μυ περνύσαν ι ικόνες τις ικοσάχρονίς-μυ ζοίς ςτο ςκοτινό κε πλιχτικό-τυ εργαςτίρι.

Στο εργαςτίρι, πυ μπίκα αμύςτακο πεδί για να βγο από κι με διπλομένο το κορμί κε το έμα φεγαδεμενο απτα αφράτα άλοτε κε κόκινα, ςα μίλα, μάγυλά-μυ. Κε περνύσε από μπροςτά-μυ ι νιότι-μυ όλι, ςκλάβα κε βαςανιζμένι ςτο ςκοτινό μπυντρύμι τυ «πατριότι».

Θιμόμυνα τις κσιλιές,—με κσίλιζε ακόμα κε όταν έγινα ίκοσι χρονόν,—τις βριςιές, τιν καταφρόνια. Τον ίδρο-μυ, πυ μαργαριτάρια, ςτόλιζε τα λεμά τις χόρις-τυ, το έμα-μυ, πυ στρονκίλεβε κε φύςκονε τα ςτίθια τις γινέκας-τυ κε τον αγαπιτικιόν-τυ.

Θιμόμυνα όλα αφτά, τις ςτερίςις, τις πίνες, τα γράματα τις μάνας-μυ, πυ μυ ζιτύσε «χαρςλίκι», πυ δεν μπορύσα να τις ςτίλο, τι νιότι-μυ πυ δεν τιν έζιςα, για να ζι με το έμα-τις

αφτός, πυ λίκος τόρα με βγαλμένα τα νίχια κε σπαζμένα τα δόντια, κάθετε μπροστά-μυ με προβιά αρνιύ—κε ι αγανάχτισι κόχλαζε στα στίθια-μυ.

Σκέφτικα για μια στιγμί να τον κσεσκεπάσο, να τονε βρίσο, όπος τυ τέριαζε, μα βαστάχτικα κε τυ ίπα κσιρά:

— Καλά, αύρι θα κυβαλεθό. Ίρθε κερός πια κ' εμίς να ζίσυμε σε ανθροπινά σπίτια!»

Βγίκα...

Τιν άλι μέρα πίγα στο Ρεφκόμ. Πίρα όρτερ για το σπίτι τυ κιρ-Εφκλίδι. Μα όχι για το απόκεντρο εκίνο, πυ μυ εχάριζε ο ερίφις, όταν ίδε πος τυ τα πέρνι τα σπίτια ο πραματικός νικοκίρις, μα για το σπίτι πυ ζύσε ο ίδιος κε βρισκότανε στο κέντρο τις πόλις.

Ίνε περιτὸ να σας πο τιν αγανὰχτισί-τυ. Θέλισε μάλιστα να αντισταθί. Μα ι αντίστασί-τυ δεν οφέλισε. Κυβαλέθικα σ'ένα απτα διαμερίζματα τυ σπιτιύ, πυ μυ χάριζε. Έζισε κι έκσι-εφτά μίνες, ος ότυ έφιγε στιν Ελάδα. Κε ὲτσι, πυ λες, χτιματίας δε γένικα, μα γένικα νικοκίρις στο σπίτι τυ εκμεταλεφτί, πυ μυ παραχόρισε ι τάκσι-μυ, πυ με γλίτοσε απτο σκοτινό ιπόγιο, πυ θα έζβινα εγό κε ι ικογένια-μυ...»

Σικοθίκαμε. Ι νίχτα προπολύ πια με τον πέπλο-τις σκέπαζε τα γίρο. Το σκοτάδι-τις έκριπσε το γλικό χρόμα τον γαλάζιον νερόν, πυ τα χρισόνανε πέζοντας μ' αφτά ι αναλαμπές τον αστεριόν, απτα οπία γέμισε τόρα ο υράνιος θόλος.

— Κίτα,—κσακολύθισε ο μαστρο-Δίας, τραβόντας-με απ τον όμο.—Κίτα-δο ομορφιά! Κε όμος τιν ομορφιά αφτί δεν μπορύσαμε να τι χαρύμε δεκαεφτά χρόνια πριν, δε μας άφιναν ι κιρ-Εφκλίδιδες! Έτσι, όπος δεν τι χέροντε εκί,—κε έδικσε με το χέρι-τυ κατά τι δίσι,—χιλιάδες αδέλφια-μας...

ΤΣΕΚΥΡΙ ΚΕ ΦΟΤΙΑ

ΣΤΙΝ ΑΡΓΑΤΙΑ ΤΙΣ ΕΛΑΔΑΣ

1.

Φέρτε-τον πίςο, φέρτε-τον κςανά,
αφτός δα λίπι απτα κοράκια,
πυ τις Ελάδας—πόλις κε χοριά
δικά-τυς κάνανε γιατάκια.
Στι γι, πυ κιβερνίτες ι νεκρί
το ράςο απλόςανε ςιμέα,
τυ «άταφυ» ο γιος ας κατεβί
μ' όλον τον βρικολάκον τιν παρέα.
Κε φέρτε κε τον «άταφο» εκί
— ςίμβολο μες ςτιν πόλι τις «ςοφίας»—
νεκρύς νεκρός να οδιγί
από το μνίμα κάτο ο «μεςίας».
Τυ Σικομύ ι όρα ςαν θαρθί,
ι βρικολάκι όλι μαζομένι.
Φοτιά εδό.., τςεκύρι εκί!
Σπορά απ' τι ςπορά-τυς να μι μένι.

2.

Γλόςα παλιά, ιμερολόγιο παλιό,
ςοφία απτα μνίματα βγαλμένι.
Με φλάμπυρο τυ γένυς το ςταβρό
ι Ελάς νά αναςτιμένι!

Με στέμα διες βασιλικό,—
ακάνθινο όχι—στο κεφάλι,
στις Πάυερ ζεβγμένι το ζιγό
βαδίζι στιν Ιδέα τι μεγάλι.
Τον ςαλονιόν, τον δρόμον στρατιγί
στις Λεφτεριάς τι φέρνυν τα λιμέρια
χτες «διμοκράτες», σίμερα πιςτί
τον Γλίκςμπυργον φρυρί, κςεφτέρια.
Ι μαραμένι ρόγες-τις—κρυνί
κρασί γι' αφτύς το έμα στάζυν.
Κι' αναςτιμένι ι Ελάδα προχορί
εκί, τ' αφεντικά όπυ προςτάζυν.
— Εργάτι ςίκο, φτάνι πια!
Κ' εμπρός με τον αγρότι ενομένα.
Τςεκύρι εδό... εκί φοτιά!
Μίτε σπορά από τιν έκφιλι τι γένα.

3.

Στα πόςτα αντεροβγάλτες στρατιγί
κε τον καφεςαντάν τροπεοφόρι.
Για τιν πατρίδα, όλι-τυς πιςτί
Τις Πάυερ, τυ Χάμπρυ δοριφόρι.
Νέα τιμάζυν για τι χόρα μακελιά,
—· πιος περιςότερο προςφέρι—
μίναν ακόμα ανθρόπι στα χοριά,
αρνιά για τον τιράνον το μαχέρι.
Στα πόςτα αντεροβγάλτες στρατιγί,
κε τςόνιδες κε κόντιδες κε τςάκια.
Τις εκλίςίας ι παλιάτςι λιτυργί,
τις πολιτίας όλα τα κοράκια.
— Βρόμιςε πια το τέρας αργατιά,
για το δικό-ςυ ςίκο Ικοςιένα.
Τςεκύρι εδό... εκί φοτιά!
Μίτε σπορά από τιν άτιμι τι γένα!

4.

Στυς στάβλυς τυ Αβγία, πυ βυνά
ι κοπριά μαζέφτικ', ι στρατάρχες,
Ιπίες νέι, στίςανε καβγά
Τον κορονάτον πίι ι αβλάρχες;

Κε πιί ι παρακίμενι, κε πιί
τον παλατιόν ι γανιμίδες κ' ι εδνύχι;
Τις ατιμίας πιι ι φρυρί,
τις βασιλίας πιι ι ραβδύχι;
Στι βρόμα, σπιρυνάτι πετινί,
από το άρμα πίσο τον Δαρίον
να σέρνυν τον ελίνον τι φιλί
ερίπιο στι γι τον εριπίον.
Κ' εκί στον 'Ολιμπο απσιλά
ατέλιοτο να στίσυνε το γλέντι,
γκιυβέτσι τυ λαύ-μας τιν καρδιά
σε κάθε να προσφέρυνε αφέντι.
Τιν ατμοσφέρα σκέπασε βαριά
τον γαλονάδον, τον τσακιόν ι δισοδία!
Αλκίδις νέος, σίκο Αργατιά,
τον Πινιό στυς στάβλυς τυ Αβγία!

5.

('Ιστερα απ τιν «εκαθάρισι»
τυ πανεπιστιμίυ)

Ζβιμέν' ι κάθε μια φοτιά
στο φλογερό τυ έθνυς το «καμίνι».
'Ιλιυ αχτίδα ύτε μια
στις Αθινάς τιν πόλι να μι μίνι.
Ι γλάφκα-τις τιφλί για να μπορί
στα ρίπια μέσα, στυ σιντρίμια
τι χόρα τον ελίνον να οδιγί
στα σερπετά βορά, στ' αγρίμια.
Φρυρός τυ Μιστριότι ι σκιά
στο ιερό το τέμενος τον φότον,
κ' ι Παλαμάδες—ασπρομάλιδα πεδιά,
Τραγυδιστές τον νέον πιερότον.
'Ενας θεός μονάχα, ι κιλιά
κ' ι τέχνι παλακίδα πυλιμένι.
Το τέμενος τον φότον, Αργατιά,
κ' εκίνο τι φοτιά-συ περιμένι!

Β. ΓΑΛΑ

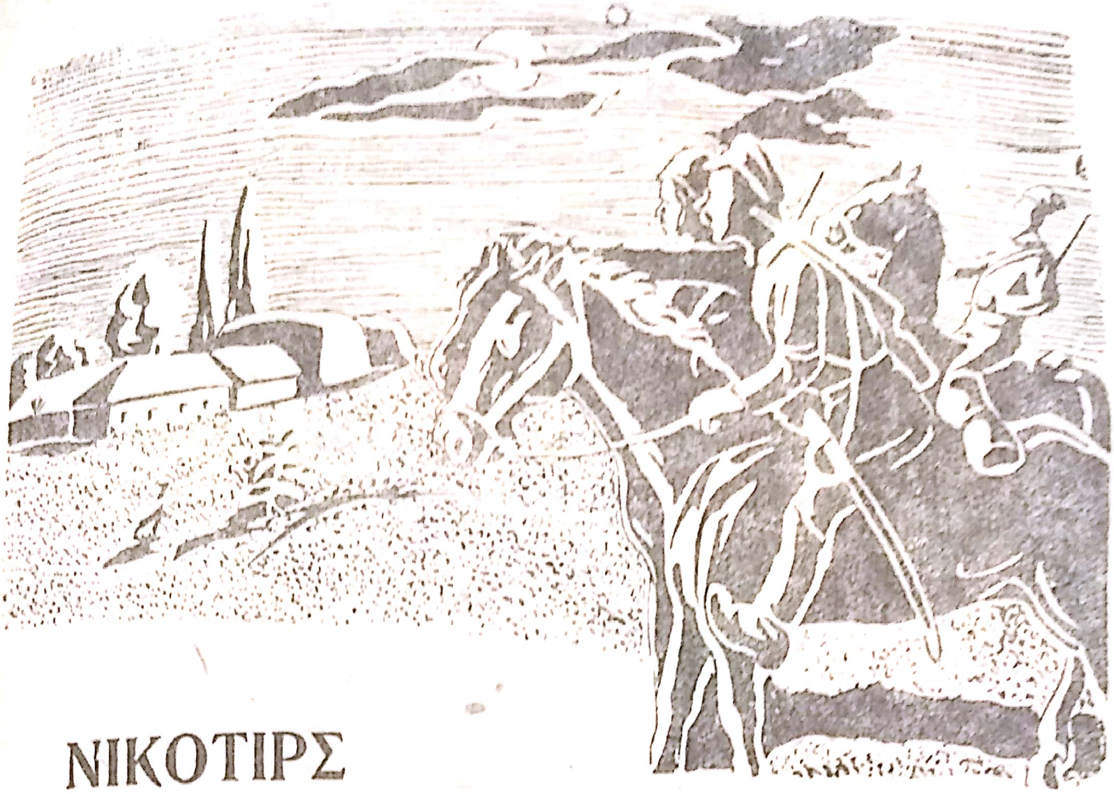
ΝΙΚΟΤΙΡΣ

ΣΤΙ ΜΑΝΑ-ΜΥ

ΖΙΛΙΑ

ΣΤΟΝ ΚΟΚΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟ

ΔΥΓΥΜΕ ΛΟΓΟ

ΝΙΚΟΤΙΡΣ

Πας το τζολ ιπλόθεν νίχτα—πιςα.
Το ςκυτνία τα ςτιρέις μλον.
Τρι νομάτ μις δάιναμε απίςο,
Χοριζμέν ς' δικό-μας τ' εςκαντρόν.

— Πύ μας πάι τ' αγνόριςτο ςτιρέα;
Μπέλτιμ πάι-μας γιύρυχ στο ατζζέλ;
Μπέλτιμ, μπδίνα ςμα ςτο ποταμέα
Λίγο ςτερ να πάγυμε ςτο ςελ;

Τι κιἄν εν-πα—κλόςμυ τ' εν ς' μαρέα!
Ακςαπίςα—γίρζμο άλο τ' εν!
Στο καλὸ το ζίςμο το ςτιρὲα
Αχ το άγρο ςτερ να φοςερέν!

... Κιλομέτρες πίςο-μας πιμένυν.
Κάθα ένα, κάθα ένα ςατ.
Το ςκοτνία ςςκίγυν κε παένυν
Τρία άλγα, πάνο τρι νομάτ!

Μία κιἄλο— τέςερα ςιλδέις,
Στζάδεπςανε κάμποςα δεντρά.
Φανερόθαν χαιαδὶ γυνές.
Φανερόθεν ςτέρας χαλτιρμά.

Στέκετ κλύνια, αςςιρόνες τρία.
Τα στζιλία έλακςαν: «Χα-χό»!
Χαχανίςταμ.—«Αδό χαρατία!
Το ρατλίχ-μας ίρτεν μαναχό»!

Χύλικςαμ. Τα πόρτες 'πςα ανίχταν.
Νικοτίρος κςέδιν αν το φος.
Τζάλκα τ' άλγα δόχταν κε ποτίχταν,
Κε απέςο όρςεν-μας αφτός.

Γραδαρίχταν πες κυςςὲ τα τφάτια.
Νικοτίρς χαρςςύ-μας πας το μπδάρ.
Χτίπςανε τα χλάρια κε τα πνάτια
Κε τραγόδςεν ςςένκα ςαμοβάρ.

Νικοτίρςα κλόςςκετ λόρια-λόρια.
Νικοτίρς ςαέδ-μας κε γελά:
— «Ε-ε, στα γιάςςκα-ςας τα χρόνια ζόρια
Να τραβάτ, πρεπ, έχετε πολά!

Αιτς, γιαςςλάρ, αφτό τ' ανακατία
Δεν μπορὶ απςά να γιαγαλέδ!»
... Κάθα τνα αχ τζόπα-τ' βγαλ χαρτία,
Κάθα τνα τςιγάρκα τος μπραέδ.

Ος αργός κυντίλςεν τος τα λόγια.
Ενα τνα δε ςτάθεν νικοτίρς.
Σάεδεν-μας, θαρίς κε ίμνετς ςόια,
Σάιδεν-μας, θαρίς κε μιςαφίρ!

Ζδίχτανε πολά αργός τα φόςςα
Κε ανκάλςεν το χυτρά τιντζλίχ.
Πος τα χλίτςκα, μαλακύτςκα ςτρόςςα
Να ιδρίςςκυμ θάρναμε ρατλίχ.

— «Να περνύν ατύτα τα ζαμέτια
Ο κερός απςά να κατενίζ.
Εμπρο φλάγνι μόνο μπιριτέτια,
Λίγο ςτερ το ζίςμο να λαμπρίζ.

Πκαχ δικό-μας τ' κόκινο ςιμέα
Μις λαφρά κε ράτκα να το ζομ»!
Φοςερά νονίζματα, γαλτζέα
Πεςαλίνα πέραναν στο νυ-μ...

Ενα τνα γρικύ,—το πόρτα χτίπςεν.
Γο ντρανύ (το μάτι-μ πςςίρςεν μπεζ!)
Πάλι χτίπςε. Νικοτίρος γίρςεν,
Πες τα ςςέρα-τ ςτζάδεπςεν... οτρέζ!

— «Καλοςίρτες, ακριφό νςυςςμάνο»!
Ιπλοςα το ςτζέρι-μ ςτο κυπάν.
Ος να ςκον αφτός τ' οτρέζ απάνο,
Τζατιρλάιςεν άγρα το «ναγάν»!

... Στέρας τζάλκα φόρςαν τα πεδία,
Τζάλκα κςέβαν τ' άλγα αχ τ' αράν.
'Ελακςαν απίςο-μας τα ςςκλία.
Μις τζζυνάιςαμ δάβαμ λον το λαν.

— Πίρες τ' μίρας, ακριφό ντυςςμάνο!
Χάρτζεπςαμ χαμπαριςτάν πατρόν»!
... Τρία άλγα, τρι νυμάτ απάνο,
Εςυςαμ ςμα ς' μέρα τ' εςκαντρόν...

ΣΤΙ ΜΑΝΑ-ΜΥ

Το περαγμένο 'πςα ζμονύμ—
Αν θελ' κε ς' ίτυν γάνα.
Μα ίρτεν ραςτ κε ντοκ' στο νυ-μ,
Ι ςχοριμένςα-μ' μάνα.

Θαρίς παμπάτζ, αςπρὺτςκο ςςον
Πας δέντρο τα κλαδία.
Γενάρις πλύμζιν με τ' αγιάζ
Πας το γιαλί πλυμία.

Κε νίχτα λόρια στο συμπά,
Χάλις σταβρέςςα πλίτζα,
Μις ζλὶχνεμιτς στι ςένα ςμα,
Μικύτςκα μπαλαδίτζα.

«Μιςέλ, μιςέλ!» Κε ος τ' άργός
Μις πίνιςςκαμ τα λόγιας.
...Πιχτά-πα, ὶτυνε κερός,
Φυκρύμνιτς τα μυρλόγιας..

Πιχτά, πιχτά σι το ταιφάς
Πςομί δεν ίβριςςκς μπδίνα,
Κε με τα ςςόνια κε αγιάζ
Υγλάιβεν-μας ι πίνα.

Αφτά τα χρόνια κάτο-ις
Κυπόθαν κε στυπόγαν.
Πςςιρίθεν όμορφο αδγίς
Κε ακονίχτιν λόγο-μ.

Κε τόρα,—ίμε πιτίς
Στι λέφτερι-μας χόρα!
Γο κάθε μέρα τραγοδό
Με τι χαρά ατόρα.

Το ζίςμο έκλοςεν το τροςς-τ
Κε χάθιν άγρο νίχτα.
Χαρςςύ-μας στράτες φοςερά
Χαμπαριςτὰν ανίχταν.

Παντύ, πυ κλόθς, ςιπέδ το ματς
Πλυςςίυ κε δλυίυ.
Μις άντα σίνεφα ατόρ'
Γιαπύςςεπςαμ φιλίυ!

Το φλάι-μας,—τ' κοφτερό-μας ματ
Δίχος το ζορ ντρανά-το.
Μις δγάλυμε απάνο χυμ
Χτο γιαλοδὶ τον πάτο.

Ι καρδακί-μας ΕΣΣΔ
Πλατένυν τα χανάτια-τ.
Σ' δικό-μ το σιδερί το ςςερ
Πλιθένυν τα χυδάτια-τ!

Με το αγάπι φλογερό
Ακόνςα παλ το πένα-μ.
Πες το δαχτλίδκο-μ τον κερό
Υχλάιςες-με ςι μένα.

3-XII, 1935 χ. Μικρο-Γιανιςόλι.

ΖΙΛΙΑ

Μις γενίθαμ ένα χρόνο.
Μις γενίθαμ ένα μέρα.
Μις γενίθαμ δί-μας μία.
Κόζμυς ίπαν: «Μάςς-αλλά!»
Σεναντόπ καμπόςα χρόνια
Μις μαθένιςςκαμ στο ςκόλια,
Δί-μας μία—«φινυμία!»—
Ιπαμ στέρα τ' μαχαλά.
Αν μαὲςςο το αβόρα
Δί-μας κςέβαμε αχτ' χόρα.
Λον το ςτράτα, λον τα ζάνια
Μις τζζυναὶςαμε ατότ'...
Πετζατλάιβανε αχνάρια
Πες το πύχνα τα μπυδάρια.
Αντα έιρνεν ι μέρα,
Φανερόθιν το ζαβότ...
Πες τα χέρια-μας τα μπέλια.
Πςςὶρςαμ έςκαπςαμ θεμέλια.
Πςςίρςαμ έςιρναμ το χόμα,—
'Εβαλαμ καλό χαινάρ!
Αντα τέλιαζιν το δλία,
Διάβαζαμ ςτο κλυμπ χαρτία.
Μις μαθένιςςκαμ. Ατί-πα
Δάιναμ δί-μας μπάρ-α-μπὰρ.

'Ιρτεν ραςτ κε δί-μας μία
Μις μπικένεπςαμ τ, Μαρία.
Μα τ' αγάπ-μας τ' ενα ντ' άλο
Τι μπιλτράιβαμ-το, ελμπέτ.
Μαβροχάραγο χανία
Σςένκα κύτεβιν το δλία.
Πας δικό-μας το καρδία
Ζύλζεν-βάρζεν χαςιβέτ.

Μία γίρςαμ αχ το ςμένα.
Σι χορίςτις αχτι μένα
Εμπρο έςτραπςιν κε χάθιν
Το μπιλνίδκο το πλατόκ...
'Εςφιξςεν δικό-μ' τ' καρδία,
Αντα έςυςις τ' Μαρία...
Τίς τ' καρδία-μ' τόρα,—νύνςα,—
Μυρατλίχ μπορί να δοκ;!

... Σις ατότες διάβιτ ίςα,
Γο ντζζυνάιςα ακςαπίςα...
Μαναχόμ,—πύ δάιναμ δί-μας,
Γίρςα, διάβα ςτο ζαβότ.
Αγιαχτάςςα-μ'—τα πεδία,
Τα κορίτζα, αν το μία
Κε ιςλίδκο μπριγαδίρος—
Ολ' θαγμάςτανε ατάτ'!

...Μεταλάγχανταν τα μέρις,
Μεταλάγχανταν τα μίνες
Αν τα γιάςςκα-μας τα ςςέρια
Τςεχ κενύριο έχτςαμ μις...
Στι ςομπράνια ατότες
Λάλςαν όλι-μας τ' μπριγάδα
Με τ' ςαιγί ςτο έμπρο τ' γράδα
Κάθςαν μόνο μαχιτίς.

Αγρικύ, χυλίζνε μένα
Να κςιβένο πας το ςτςένα.
Στο πρεζίντιυμ Μαρία...
Στραφτ ςτα ματια-μ' το πλατοκ...

Αχ τ' γιατζέικα βαλιμένςα
Ακριφί-μ αγαπιμένςα,
'Ιρτεν — τζέντςιν πας καρδία-μ
Το μαχιτικό ζνατζόκ.

Κε ατότες αν το μία
Νταγατρέφτιν το ζιλία-μ,
Αναπέχτεν το κυρμία-μ,
Χάθιν όλο-μ το καιμό!
… Δίγο ςτέρας τρί-μας μία—
Γο κε ςί-πα αντ' Μαρία,—
Αν βαχτλίδκο το καρδία
Μις τ̆ζυνάιςαμ ςτο κινό…

ΣΤΟΝ ΚΟΚΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟ

Πελίγυνε μας 'χτο περόν: «φινυμία»!
Το τρένο απίςο τι κλόθ.
Ντρανύν στα γιαλία τα γιάςςκα πεδία
Κε στέρα πςςιρύνε τραγόδ.

Λαφρά χαταλέδυν με χτίπυς τα τρόςςα,
Καπνός χτα μαρέις ιπλύτ.
Πυςέδ κε γιαλτέδ ςινεφία, τα κρόςςα-τ'
Ο ίλιος πιρέλςιν χαρςςύ-τ.

Παντύ-πα περνύμε ςςιέρια κε τζόλια,—
Μπριγάδες—ζερ πέρνι ιςάπ!
Αφίνο κε πάγο το τράκτορο-μ, τ' Ολια,
Αντάμα-τς—δικό-μ' το αγάπ!

Αγάπ για αφτίνα ζεςτό γο υςτράιςα...
Στ' αγάπι-μ κεμόνο ατόρ'
Σ' δικό-μας τ' στρατό ιςςταχλίδκα τζζυνάιςα
Κε δγεν το χαρά-μ' υρτανφόρ!

Γο κςέρυ-το—σίμυρ πύ ζπδάζι το τρένο.
Γο κςέρυ-το: έμπρο φιλάι
Κενύργι δυλία! Εγό να μαθένο
Τα ςτράτες, το πύλια τα πάι.

Κε παλ' το ντυνιά αν δριςςκάτ πες φυτία
Κε πάτος χτο ζορ αν τρομάζ,—
Ντυςςμάνο το άτχο, τ' αρςύζκο καρδία
Το πύλια-μ λαφρά να κατδάζ!

ΔΥΓΥΜΕ ΛΟΓΟ

Παλ' σπάνυν σναριάτια κε μάβρο καπνό
Σαν σίνεφο σκυτ πες τ' αέρα...
Τραβύν κε πελίγυνε πάλ το κυρόκ
Τ' αρσύζκα ντυσσμάνικα σσέρα.
Παλ' σίκοσαν φτιάλ αναχόρταστι πλυσς,
Παλ' σσέρνι. Σ' χαρά-τιν σσαφλίζνι!
Φασσίστι γιαπύσσεπσαν νέο ντυκύσς,
Τ' γαρίπς αβισίντσυς να γδίζνι!..
Τίς θέλι να στέγνι αφτό το υρτέν,
Σ' φυκράτε δικά-μας τα λόγια.
Εκί τζαπαλέβυν, μανκρέβυν ντυγμέν,
Εκί γρικισσκύνε μυρλόια.
Δε μλόνυν φασσίστι το άγρο χαμπάρ...
(Τ' αλίθα δε νίσσκετε πσέμα)!
Εκί απτα γάζζα μαράτ το χυρτάρ
Κε πατος κυτζνίζ απτο έμα.
Μις κσὲρυμ-το: έχυνε μας-πα στο ματ,
Να κρύγυνε μας-πα γιρέβνι!
Ντυσσμάν καταρόνυν το μάβρο το σατ,
Απάνο-μας παλ' αν χυλτέβνι!
Μις βάλυμ χαρσσύ-τιν δικό-μας τ' ατζόβ,
Δικό-τ το αζβίγιτο φλόγα, —
Να χάνυμ τεκμίλ ντυσσμανί το χαρόβ
Μις δύγυμε σίμερα λόγο!

Μικρὸ-Γιανιςολι, 14-Χ-35

Α. ΡΙΟΝΙΣ

ΜΙΑ ΝΙΧΤΑ
ΤΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

ΣΤΡΟΦΥΛΕΣ

ΧΙΘΙΤΕ ΣΤΙΧΙ

ΜΙΑ ΝΙΧΤΑ ΤΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Σα δάχτιλα εχςάπλοςε
Τυς δρόμυς-τις ι πόλι.
Ο ένας φτάνι στο σταθμό,
Ο άλος στο ποτάμι,
'Αλος χτιπάι το βυνό
Κε βγένι όλος διόλυ
Εος τις πρότες βαλανιδιές
Τυ δάςυς τις Καςτάνιας.

* * *

Ανάμεςα στα ςίγνεφα
Κολίμπαε το φενκάρι,
Δένοντας με το κέρατο
Τα ςίνεφα αλιςίδα,
Κε κάποτες εκρίβετο
Σα νάθελε να πάρι
Ανάςα για να κςαναβγί
Σε νέα πόλι πάλι.

* * *

Βίδα εςτριφογίριζε
Ελέφτερος ο αγέρας,
Κε ςίριζε στις φιλοςιές

Στυς δρόμυς εδούςε,
Ανέβαζε στον υρανό
Τ' αχνάρια τις ιμέρας.
Φίλα κε τόςα... πιο πέρα
Κάπιος μιρολογύςε...

* * *

Το μιρολόι ζμίγετο.
Με τι βοί τ' ανέμυ
Κι' ανέβενε λιπιτερό
Στον υρανό.
Κανένας
Στυς δρόμυς δε φενότανε
Μίτε τολμύςε νάβγι
Στις νίχτας τα απόκριφα...
Φίλαγε το ςκοτάδι.

* * *

Σέρνετε απάνο στιν κιλιά
Ι ίδιςι σαν φίδι
Κε μανταλόνι τις αβλές,
Κριφοχτιπάι τα τζάμια.
Ανατριχιάζυν ι καρδιές
Κε ι φοβέρα ςφίνκι
Κάθε καρδιά
Κε κάθε νυ,
Κε κάθε ανάςα αντάμα.

* * *

Κε φτάνυνε από μακριά
Τον κανονιόν τα μπύμια
Ακόμι κε το έδαφος
Κάτο στα πόδια τρέμι...
Κι' ολόγιρα κςαπλόνυντε
Ι πςίθιρι μιλιόνια:—
«Σίφυνας φτάνι απ' το Βορά
Κε μες' τιν πόλι μπένι».

* * *

Κςιπνά ι πόλι. Εδό κε κι
Γαβγίζαν τα ντυφέκια

Γίνυντε στίφι ι σκιές
Κε μάχοντε γιγάντι.
Κσάφνυ πσιλά στον υρανό
Ανάβυν ι ρυκέτες
Κε μια σιμέα κόκινι
Αναπετάι στιν λάμπσι.

* * *

Κάτο ι θρόνι κι' άρχοντες!
Εμπρός, εσίς καλίβες!
Βαδίστε ιπερίφανες!
Στο κέντρο όλι, όλι!
Νά τιν ι όρα ι στερνί
Τις σκλαβομάνας νίχτας.
Τις λεφτεριάς τις ποθιτίς
Νά τιν ι πρότι όρα!

Βατύμ, 1931.

ΣΤΡΟΦΥΛΕΣ

Τί ορέες αφτές ι ςτιγμύλες
Μες' τιν πράςινι 'δο ςιγαλιά
Μΰρθαν πάλι αφτές ι στροφύλες,
Σαν τςαμπί από μίρια φιλιά.

Σιγοτρέμυν τα φίλα τυ πάρκυ,
Πςιθιρίζυν κριφὰ ι ςκιές,
Καθιζμένος απάνο στο μπάνκο,
Εθιμίθικα φίλι-μυ ςε.

'Ολι μέρα λυζμένι στον ίλιο,
Πόςο όμορφι ίν' ι ζοί...
Τραγυδΰν τα πυλιά κε τα φίλα
Κε εγό τραγυδάο μαζί.

Κι' όμος, λέγο, να ίμυν μαζί-ςυ
Στυ κολχόζ τα χριςά τα ςπαρτά.
Μπριγαδίρα εςί. Τρακτορίςτας
Να ορμίςο κ' εγό ςτι δυλιά.

ΧΙΘΙΤΕ ΣΤΙΧΙ!

Χιθίτε ςτίχι με τι φόρα
'Οπυ ρυφάι τις καρδιές
Χιθίτε, στρόςτε τις γραμές,
Σαν τιν ςτρατιά τι νικιφόρα.

Κε ςαν τυ ποταμύ το ρέμα,
'Οπυ ακράτιτο κιλά
Ορμάτε μπρος! Σαν τι φοτιά,
Για να φλογίςτε κάθε βλέμα.

Με όπλα τα θαβμαςτικά
Κε μες' τι ρίμα φορεμένες,
Εμπρός ςιρές-μυ δοκςαζμένες
Μες' τιν ανίκυςτι δυλιά!

Κε διαλαλίςτε κε δοκςάςτε
τυς ίροες, τυς μαχιτές.
Στυς νικιμένυς υρανύς
Τι Διεθνί-μας ανεβάςτε!

Δ. ΤΕΛΕΝΤΖΙ

ΝΤΑΥΣΣ ΠΕΣ ΤΑ ΤΖΑΠΙΑ

ΛΑΧΙΡΤΕΜΟ ΜΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

ΝΤΑΥΣΣ ΠΕΣ ΤΑ ΤΖΑΠΙΑ

(ΑΠ' ΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ «ΚΑΒΚΑΖΙΚΑ ΕΣΚΙΖΙΑ»)

'Ιςε ζοντανί ίτε δεν ίςε; τίς το κςερ; Γο ςτέκυμ ςμα ςτο γιαλί, γιανάςςεπςα αν το ςάχκομ το αμπλάτ χαρςςύ ςτο χαπαχί κυςςέ κε ντρανύ πας τα τζάπια. Μα αφτά δεν φένυν ςτα μάτια-μ.

Πρότι φορά Καζπέκς, πὺιο έςςκςεν ντάγλιπςεν ςτα μαρές τα ςίνεφα κε ςτάθιν καμαρομένα τζαλιὰρς κε κρίος, πρότι φορά δεν γιόμυςιν τιν καρδία-μ νε χαρά κε νε αγάπ. Δικάς τα μάτια χοντρά κε κατινά, τίλογα εν ςςυμκά τα νερά ςτο Τέρὲκ, άλαι ίταν έμπρυμ. Μάτια... Ζερ εν ςτο ντυνιά τραγόδ απάνο-ςας, το ὲχι πέςο τίτκα όμορφα λόγια, τίλογι ίςνετς εςίς ς' αφτό το αζμόνιτὸ βραδί... Εχο ςτο νύ-μ') αφτό το βραδί ος ένα πςιλύτςκο ντετάλ.

Αντα φςαλίχτεν ι αβλέα γο φςόνκςα απάνο χτον πρόςοπομ το γριμ κε κςέβα όκςο. Ιτυν αργός κε άλιαχ ςκοτίνς. Σκοτίνς, τίλογο μπορί να ίνε άλαι πες τα καβκάζικα τα τζάπια.

Γο δάινα λον τ' μιςαρέα κε φυκρύμνε τραγόιδα (τα λόγια-τιν πὺια δεν τα μαθὲνιςςκα). Αφτό τραγόδαναν πεδία-οςετίν πες τ' ὰλο το ςυχάχ. Εκλυςα πες αβλί τις γοςτίντςας. Σμα ςτο πόρτα μάβριζεν ένα ςιλυέτ, πύιο απςὰ-απςα γίλιακςεν χάθεν πες το ςκυτ-

νό τ' αθλί, άντα σίμοσα σμα. Εγό σταθα ενα ένα, ντράνσα απίσο ος να χόθεν τεκμίλ κε ίστερα έκλυσα δάδα πες το νύμερο-μ.

'Ιτυν όρα, όλο το αύλ άντα πσσίρσεν να παραχύτ πες τον ίπνο.

. . . .

Μις στέκνιμιτς κε ντράναναμ χαρσσύ-χαρσσύ. Το καζίτκοτς τυ φιστάν τραδιτά φοριμένο φανέρονεν νιγλό κυρτσί τυζ. Μα τα μάτιατς!..

Σι αν το χυλάι ίρτες σμαμ κε ρότσες τίντζκα-τίντζκα:

— Σις αρτίστας ίσαστε;

— Σις δεν κσεχάσετ.

— Σχορισέτ-με, οτ' έκοπσα το διάδαγμο-σας, μπορύ γο να λαχαρντέδο ντάμα σας;

— Γο παρακαλύ-σας. Καθίστε... Τί ανάντια ίφερεν-σας στι μένα;

Σι κάτσες. Μα κάμποσο ζαμάν δεν ίλες τίποτες-πα, μόνο τα μάτιας, χάλι πυρτζάχ, νταγλέφταν σίφτε λον το πάτομα, λόρια στα γυνές, ίστερα καρφόθαν ένα τνα χαρσσύμ, έντραμαν λον το κορμίμ ισακάτο κε αν τα πάτσες το κεφάλς ακάτο μόνο τότες, χάσατα απ' έμπρομ, μλόθαν. Σι πσσίρσες.

. . . .

'Ιτυν αργὸς ατοτ', αντα πίρες το χοντρό γεζίτκο κτί να παις στο νερό. 'Ιλιος άρταχ μλόθιν πίσο στα τζάπια κε δεν σε λαλάσσιδεν, τίλογα σε λαλάσσεδιν κάθα δραδμέρ, αντα δάινις στο τζαπί πιγάδ. 'Ιτυν φοδερό πες τα ταραμάιδα, μα το νύνζμο πας το κολχὸζικο μπριγάδα, πύιο θα έρκετ ας το τζολ κε μπορί να πιμέν δίχος νερό, δόκεσε καρδία κε σι δάις.

Ατζκάτο, δαθέα-δαθὲα, πυ ζλίκσαν στα δία μαρὲς τυ Τέρεκ πσιλά χαρατάσσα, το ποτάμ δόιζεν, κυμπυκλάιδεν αχ τ' χυλὶ κε φτίνισσκε τσαραντέις λόρια.

Κε άντα λίγσες να νταλτρέδς νερό, απίσο δία χυδατλίδκα σσέρια ανκὰλσαν σε, χάλις φίδα, κε ατότ... το κυντὸ κσιπαχτκό νταύσς αγρίκσαν-το μόνο τα πσιλά γυλδόδκα χαιάδα. Μπιρτέν τιντζλάισεν-πα, θαρίς δεν ίτυνε τίποτε-πα. Μόνο το Τέρεκ, ζλιγμένο 'χτα δία μαρέις με τα πσιλά χαρατάσσα, ακόμα δόιζιν, ὶσπριζεν αχ τα κυμπύκια κε ντάγλεδιν λόρια τσαραντέις.

Αφτό το δραδί σι ίνεσι Σελίμ Ντζγόεδ γινέκα, τίς ίτυν ρασκυλάτζενις κε φιιμένος.

. . . .

Αφτά τα ζαμάνια, πότε ι γινέκα ίτυνε δεμέν στον άντρα-τς, τίς κιάν-ίτυν-πα αφτός, παραχόθαν.

Πέρασεν ένα μίνα κε σι πάλι φανερόθες πες καρδακός το αύλ. Μα εσί αν τι λάλνις-πα, το τζιράις ίλειν-το, τί πέρασες κε τί ίδες. Μόνο τα μάτια-ς' θαρίς-κε τιάλο χόντρεναν κε βάθναν.

Εσί γίρσες στο αύλ, μα καρδίας άλο δεν ίβρεν ρατλίχ. Κυλάκ πέλναν κυλυντύρια πες όλο το αύλ, θαρίς κε εσί να έφιδες αντ' ένα πεδί κε άντρας πιάκεν-σας. Αφτόνα έψαξαν-τον κε σένα, ταπλός, σορέφταν κόζμος κε ένα υρμάλ καρτακόλσαν-σε αχ το αύλ-τιν. Στο θάνατο τυ πεδί χαμπαγιατλάιβανε μόνο σένα.

— Ντροπί! Μέγα ντροπί! πιχτά αγρίκανες, καμία αντα δάινις λον τ' μισαρέα.

Γιορόντκα μανάκες φτίνισσκαν απίσο-ς:

— «Ει, σι, μπασς-σίζα, να μιν γιανασσέβις στα κορίτζα-μας!»

Τα κυλάκικα κυλυντύρια μανι-μάνι σιμπιάκαν, πσσίρσαν πίστεπσαν-τα όλ-πα...

... Καταραμένο χαμιλό κυλτύρα, πύιο δεκάδες χρόνια λαλάσσεβιν-σε εδό το ρύσικο τζαριζμό, πόσα τίτκα βαχτσίζκα κορίτζα σκότοσες!

Πόσα μάνες ζορλάισες να λέγυν: εσί δεν ίσε το τέκνο-μ'...

Τίλογα το τζαναβάρ πυσέβ απίσο σ' κανά καφαλέα κε αβλέβ, πότε να σιμόν το τραγί, άιτς λυγάς πύσεβιν λον τα φραχτία κυλάκς Ντζγόεβς κάθα σκοτινό βραδί κε αβλάιβεν-σε. Μία-μία, άντα πέρανιν πκάτο σ' κανύς αβλί κε κατένισσκεν πες το φος, ατότ' κρία-κρία τζάχιβεν ένα τνα το κινζζάλ-τ', πύιο κρέμιν-τον έμπρο-τ'...

. . . .

— Μα... ίπες τίπος γι' αφτό στο κομσομόλ-σας, γιά...

— Τα κυλυντύρια τεκμίλ μάντρισαν-με πέσο...

Εσί αναστέναξσις κε ντράνσις χαρσσύ-μ.

— Υλμέρα γο ντρέπυμ να φανερύμ πες το συχάχ, νίχταπα εν φοβερό, το κάθα-μ' χαστζιλέα αβλέφκετ. Μα σίμυρ άντα ίκσα, ότι ίνε εδό κσένο, μαθιμένο κόζμυς, δεν σαχίνεπσα σ' κανάπα. Νύνσα: μπέλτιμ μπόρνιτ να με έφται-τ' γιαρτίμ, μπόρνιτ να με έδιχνετ στιρέις...

— 'Αβρι γυργά εμίς να τζυνέβυμ απ'εδό... ίπα εγό κε νύνσα: «τί μπορύ να τιν κάνο;»

— Γο ίρεβα να ίλεγα αλαί... φαραζίμ, τί θα να ίνε σε σας κσένα τα πόνια;..

Εςί σιχόθες κε αν το χυλάι δάις ς' πόρτα μαρέα. Αντα ίςνε σιμά στο παρασιτό, έςυςιςτ' κύτρα-ς' χαρςςύ κε άιτς τίντζκα, ασάλεφτα στέκνιςε κάποςο ζαμάν.

Απκάτο ςτο γιαλί γριχίθαν κριφά ντυμπυρτέις κε γο σιχόθα, σφάλιςα τα χαπάχια. Αντα έκλυςα στι ςένα μαρέα, εςί στέκνι-σε ςμα-μ'. Δία χυντρά δακρυμένα μάτια ντράνκναν χαρςςύ-μ. Στερ μπιρτέν χύνςες πιάκες το ςςέρι-μ' κε τζάλκα-τζάλκα:—χυραιςέτ-με, παρακαλύ-σας, γο ίμε ακόμα μικρί...

Εςί δεν ίπες τίπος-πα άλο, πέλςις τα ςςέρια-μ' κε τίντζκα κζέις απ' πέσο 'χτο μπυλμέ.

Γο δάβα πίςο-ς... Εςὶ κοπόθες πας αγιατί τ' πιντζιρέ κε τα αμπλάτια-ς' πιχτά τρόμαζαν αχ το κλάπςιμο.

— Τί μπόρνα εγό να έφταγα για τι Σας;

Εςὶ δεν ίπες τίπος-πα. Πολά ζαμάν στέκνε-ςε ασάλιφτα. 'Ιςτερα σίκοςες το τιφάλς.

— Ματέτ' αφτό το χαρτίτς, ατί εν όλα-πα γραμένα τα ίθελα να Σας ίλεγα. Φινομία! Σχοριςέτ-με, αν έκοπςα-Σας αχ τ' δυλία!

— Σταθίτε! Γο δεν Σας πελίγο μαναχί-Σας.

— Γιοχ, γιόχ, δεν έςτζαρα! Ικςετ-το!

— Δεν θέλο να το αγρικύ-πα! έμαθιτ-το;

Δικάς τα μάτια τζαχ μεγάλναν αχ το φόβο.

— Παρακαλύ-σας, τίλογα θα παρακάλνα τον αδερφόμ, ναμί πάιτ ντάμαμ, γο να πάγο λον τα τζαπί τα στρατίτσες, λον τα πύια σις δεν πορίτ να πρατίτ κε νίχτα-πα κόμα.

Γιοχ! γιοχ! Στι μένα κι μόνο ανθροπί χυρμπάν; Ο, τίλογα να σχορύ τιν δαφτίμ τότες!

Γο πιάκαςε στο ςςερ κε τράβςαςε όκςο.

— Χα! Κορτςί φόβο. Διάβαμ!

— Λον στράτα! Ο, αλλάχ, χυράι-τον αχ' τα κοφτερά μα-ςςέρια! Αδερφέ-μυ, γο στιν δαφτίμ δεν φοβύμε, γο... γο... στι ςένα κεμόνο, μπαντίτος Ντζγόεβς παλ κλόςςκετ πες το αύλ.

Γο χαχανίστα. Χαχανίστα αςιλιτέν, να σε δόχο χαρδία ντεπ.

— Καλό,—ίπες τίντζκα σι—μα... αν νίςςκετ τίποτε... ναμί χαμπαιατλέβιτ μένα; ας κρύι στο νύ-σας γο το δεν ίθελα να δάι-νετ! Σίκοςες τα ςςέριας ιςαπάνο: «ας ίνε έτσι, τίλογα-σας λει ι καρδία-σας», κε ςτζόπακςες τον πρόσοπος.

Ντζυνάιςαμ. Το αύλ κεμάτεντον. Νε ςςκλί κε νε ανθροπί

νταύςςα γριχιςςκάτανταν άρταχ, μόνο άνεμος ντυδλάιδεν πες τα στράτες κε φκάλνεν τςαλίες. Μακρὰ ίτυν το ςάκλιας, ίτε δεν ίτυν μακρά; Δεν κςέρο. Ατότ γο δεν μέτρανα νε όρες κε νε στράτες.

Μα τί χτίπανεν έτςι δινατά ι καρδιά-μυ ατότες;
Τί ςτὲκιντον πες τ' γύλαμ κατ' άμα κυρδίλ κε πατζάρζιν-με να ίλεγα τίποτ;

— Νυ, ὲςυςαμ.

Γο τρόμακςα. Αιτς απςά;

— Ναζίτε!

Ιπες-το αν το χυλάι, μα πες το νταύςς-ς αγριχίθεν πόνο. Εςτζιπςα να ςςεροπιάνο κε τότες ντόκεν ςτο νυ-μ ένα επιζόντ.

Γιατί δεν κςέρο, μα άμα ςυράτ έπλεπςεν έμπρο ςτα μάτια-μ, τίλογα διάδα μία άντα ινγύςςκα τα πεδία ςτι κινὶγι κε ντόκαμ ένα τραί πες τα τζάπια. Εχοτο ςτο νύ-μ', γο πρότος έντραμα δάδα ςμα. Το πύλια ντόκεν πες το τοςς, μα δεν το ςκότοςεν αντο μία κε το κυρμένο κόμα υρνέφκεντον να ςκύτεντον. Μα τα μάτια-τ χοντρά κε μὰδρα, πύια τεκ γιάλζαν αχ' τα δάκρες, ίλεγαν πας το δαρὶ κε άγρο πόνο. Ετςι λυγάς φάναν κε δικὰς τα μάτια αφτό το δραδί.

— Να πάιτ άρταχ;

— Νε, το χαρτάςςυμ, να πάγο... Δεν εςς τζαρά...

Εςί έςφικςες δινατά-δινατά το ςςέριμ κε χάλις ςτζάδ χάθις απ' έμπρο-μ'.

Γο ςτάθα ένα τνα ατί ςιμά μαναχόμ κε αν το χυλάι δάδα λον τ' μιςαρέα ακςαπὶςα...

Μία κιάλο, αντα έςυςα ς' κυςςέ κε να κλόθυ ςτ' άλο το ςυχάχ, άγρο ιςανί νταύςς καρίφοςεν τ' ν' αέρα, πύιο αιδόνκςιν μακρά πες τα τζάπια, πύ το πίρεν κε δάιν άνεμος.

Μπιρτέν πες τα μάτια-μ' το αύλ θαρίς κε έγιρνεν κε τα τζάπια πςςίρςαν αν το χυλάι έκλυςαν λόρια-μ'. Χαμπαριςτάν αλογί ντυμπυρτί ίφερε το νυ-μ ςτον τόπο-τ'.

Τίλογα λυγάς κε πότε γο δρέθα πες ν' αδλί-ςας; Έτριχαν κόζμυς... έλαζαν ςςκλὶα...

Σιμὰ-μ' ενα γινέκα τςυρμαλίχκεν-τον. Χύλζαν αγύρ, μα δεν το μαθένιςςκα τί ίλεγαν.

Γιαναςςά ςτο χαλτιρμά αςτζέφτα ένα τζαρανίτς κόζμυ κε ςίμυςα ς' αφτὺς. Μέςα-τιν, αγνόριςα-τον, ςτέκεν-τον ο γραματέας τυ κομςομόλ. Αφτὸς ίτυνε ανιχτοτζέφαλυς κε τα μάδρα-τ' μακρὲα

μαλία τσάδιβεν-τα άνεμος, πύια σίρνισσκεν-τα αχσαπίσα αν το σσερ', άντα χυλτάιβαν μία-μία πες τα μάτια-τ'.

— Κυλάκος χριάζετε να πυθὲν αχ δικά-μας τα, σσέρια! γύλκσαν λόρια-τ' κολχόζνικι-οσετίν, αχ τίνα πολί ίτανε γιάσς. Φοβερό προγάλιμο γρικίθεν πες αφτά τα νταύσσα.

— Ιβρίσσκυμ-τον, πύ κιάν·έν-πα, χτα σσέρια-μας τι χυπέδ! Μα ας το κσέριτ: μπορί να τον καταδικίς μόνο το προλετάρικο δίκι! Στα όλα-τ' τα χαμπαιάτια-πα πέρ τ' μίρα-τ'!

— Τί έπαθεν; τί ιντυν; ρότισα τον δαφτό-μ...

... Ενα δι νυμάτ άρταχ βρέθαν πας τ' άλγα κε φτίρνιζαν δάιναν. 'Ενα δί-νυμάτ ίπσαν φινέρια...

Ανκέφκεν-τον τ' όνομα-ς...

Μα... πύ ίσνε σι κε δεν σε αστζέφτα πες τον κόζμυ αφτό τ' βραδί;

. . . .

... Ισε ζοντανί ίτε δεν ίσε; Τίς το κσέρ; Εμπρο-μ' πας το πιντζιρέ ασπρίζ αδίπλοτο δικό-ς' το χαρτί, γραμένο με άσκιμο γράμα ρύσικα:

> «Εγό κσέρο-το, ότι να Σας παρακαλό ίσα-ίσα να κάνιτ τ'ιριτζά-μ' δε θα μπορύ, θα διλιύ. Απ' αφτό γράφτυ-Σας γράμα.
>
> Παρακαλύ-Σας, αδερφό-μυ, ζαμέτ αν έν-πα, για όλο αφτό, πύ να Σας πύ, να γράφτιτ στιν γαζέτα «Προλετάριι Οσέτιι». Ας το κσέρυνε όλι-πα, ότι γο δεν έχο τίποτε χαμπαιάτ. Κανίνα-πα για τι μένα δε σκότοσαν. Αφτά εν όλα-πα κυλάκικα πσέματα.
>
> Ραίσα Χρομάεβα.

Γο στέκυμ σιμά στο γιαλί, γιαστάνεπσα αν το σάχκομ' τ' αμπλάτ' χαρσσύ ς' χαπαχὶ το κυσσέ κε ντρανύ πας τα τζάπια. Αφτά τέκα οτ' φένυν στα μάτια-μ'.

Πρότι φορά Καζμπέκς, πύιο έσσκιν, ντάγλεπσιν τα σίνεφα στα μαρέις κε στάθεν καμαρυμένα, τζαλιάρς κε κρίος, δεν γιόμισιν τ' καρδία-μ' νε χαρά, κε νε αγάπ.

Δικά-ς' τα μὰτια, χοντρά κε κατινά, τίλογα εν σσυμκά τα νερά στο Τέρεκ, αλαὶ στέκαν-ταν ὲμπρο-μ'. Μάτια...

Ζερ εν στο ντυνιά ατίτκο τραγόδ, πυ έχι πέσο τίτκα όμορφα λόγια, τίλογα όμορφα ίσνετς εσίς στ' αφτό το αζμόνιτο βραδί;..

Ορτζζονικίτζε, Μάρτι, 1935

ΛΑΧΙΡΤΕΜΟ ΜΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Γο κάθυμ.
        Τεκαράν
Τ' κεφάλιμ λιγιμένο
Πας το χαρτί ςαιό,
Το πένα-μυ πυ γλιάζ.
Γραδίτςες πεςαλίνα
'Φιν το μάδρο πένα,
Τίλογα πλυμίζ
Πλυμία το αιάζ.
  Τιντζλίχ...
        Βραδίς ιδρόν
Κε ρε πςιλύτςκα ίδρες.
Σκοτίν...
        Θαρίς
Πες ντυνιαδὶ τ' μιντάν
Κανίς χοντρός
Κυνόν λιμένο πίςα
Κε να φορτίζ ιρέδι
Ολο το ντυνιά.
        Απ' όχςο ςτο γιαλί
Μπιρτέν πες το ςκυτνία
Κατ' ςτζάδεπςιν κε ςτάθιν.
Τί ίδα τότες γυ;

Κυπόζιν πας τ' γιαλί
'Αςπρο, ςτρυνκλό κρανίο,
Το ντράνανιν χαρςςύ-μ
Αςάλεφτο, χυντρό.
Ανίχτεν τ' πόρτα ςτερ'
Κε βρέθιν-ςμα-μ' τοτ' ν' όρα
Ο ςκελετός.
'Ντο μάβρο το ςιντόν
Στυδίτκο το κορμί
Ντλιγμένο ίτυν λόρια.
Ντρανά χαρςςύ-μ'.
Το χέρι-το ιπλόν.
Δεν κςπάχτα γο.
Δεν τρόμακςεν καρδία-μ.
Ντρανύ πες όφτιρα
Τα μάτια θανατί,
Χαμνογελύ:
— «Τί ίρτες ςι;
Δεν έχις άλο δλία;»
...Θαρίς κε τζάχιπςαν
Τα μάτια-τ' αχτ' χυλί...
— «Γελάς-πα κόμα: κλάπςι!
Κόνυ δάκρες!
Στο ζίςμο ςμα
Εν γιέζ το ντζζυβαρτάςς.
Τί ίρτα γο;
Το ζίςμο-ς' ίρτεν ἀκρα-τ'»
— Σαί! χα-χα!
Σι κςχάχις, πρεπ, χαρτάςς!
— Σι πόςα χρόνια ζις;
— Ταμάμ δεκαοχτό.
Θαγμάςτεν θάνατος.
Λαλύ-το:
— 'Ελα 'δο!
Γο δάβα ςτο γιαλί
Κε ίνκςατο:
— Ατόρα αδοςμά
Σι έλα ντρά!
Τα φόςςα ζαβοντί
Πες το ςκυτνία

Γιάλζανε μακρά.
— Δεκαοχτό ταμάμ,
Ταμάμ δεκαοχτό,
Γο ιδρες κόνυνα
Δεκαοχτό μπαέρια!
Σι όλα τα ντρανάς,
Τα έςτικςα-τα γο
'Ντα τύτα τα μικρά
Ακύραςτα-μυ ςςέρια!
Ταμάμ δεκαοχτό,
Δεκαοχτό ταμάμ,—
Δε ςςλυτ τιν γι
'Χτα δάκρες κε 'χτο έμα.
Αφτό, το κςέρις ςι
Το άτχο το ζαμάν
Αλέτρικςα-το 'γο
'Ντο τράκτορ μέρα ένα!
Καράβια, τράκτορα,
Ι μιχανές, κομπάινα,
Αχ τα καφέ, θεάτρες,
Φυκριθ, ος τα τριέρια.
'Ντο τόχκο ςταρ
Πςιλό χοράφ ςτα ζάνια...
Υςτρέβυν, χτίζυνε
Εργατικά τα ςςέρια!

. . . .

Ο θάνατος φυκράτ,
Κατςάροςεν κε ςτέκετ.
Το μάβρο-τ' το ςιντόν
'Χτον άνεμο τρομάζ...
— Ατόρα πέ-το ςι:
'Αιτς πόςα χρόνια έρχετ;
... Μα θάνατος λαλί γιά;
Θάνατος ςοπάς...

K. ΠΑΣΤΥΡ

ΔΟΚΣΑ

ΑΙΤΣ ΠΕΡΑΝΑΝ ΧΡΟΝΙΑ

ΧΤΑ ΙΡΤΕ ΑΝΙΚΣΙ...

ΔΟΚΣΑ

Αφιερόνο αφτο το πίιμα στυς κολχόζνικυς τυ κολχόζ «Νεζαμόζζνικ» κε στον ένα απ' τυς οργανιζάτορυς αφτύ τυ κολχόζ — σίντροφυ Σ. Γ. ΠΑΠΥΣΣ

I

Ατότ', 'ντα χάνιςςκεν τ' μορφιάδα-τ'
Ι ανικςέςςο νιφ—τ' μπαχτζά,
Διμπράιζεν, χάνιςςκεν τ' χλυριάδα-τ'
Τ' χορτάρ μαρχά κε το κιντζά,
Πςιλά ντα χύλζαν κίτκα ςςνάρια
Κε κρίο έπεφτε χυρόβ,
Τιντζλάιςαν όλα τα ςολνάρια
Αχ το κυβάλιμο ταςςόβ,
Γιαχάρ, φαγύρα, 'χτα μπυστάνια
Χαρπύζζα το στερνό το τολ.
Ιπνιάρκα νίσταζαν τα ζάνια,
Αρφάνζιν, ἀγρεβιν το τζολ...
Στο χόρα ςμα τ' κυπάδ χυζγὰιβεν
'Χτα τζάπνυχις τζυμπαναχάις
Κε όλ-πα ς' χόρα γιαναςςλάιβαν,
Στο τζολ ίς τ'ίφελε να φλάι,—
Πες τα παλὲα τα χυδράιδα
Αχ' τ' ένα ος το άλο λαν,
Τα τζέκια γιάν τα ταςςχυράιδα
Τζολί ανκάλζαν το μιντάν.

II

Μα ένα τόπο τα τζαλάςςα
Καμία τ' έτρυιν-τα ςαχτάρ.
'Τα φιλαγαν ςαν χαρατάςςα
Σμα-ςμα πας κόκινο το γιάρ.
Ατί τα ζάνια δεν τιντζλάιβαν
Κε δεν ςορέφκιν-τον το μπδάρ,
Τα μπράνια άρταχ γιαςςλάιβαν,
Μα τ' δλία δάινιν μαθιτιάρ.
Αντα χατράιβιτ άιτς τζαράιδα
Τα δλίες να πτέπςνε πες το τζολ,
Πολά στον κόζμο μααναάιδα,
Ντυςςμάν-ςας ίβρεςςκαν ρυςπόλ.
Χ' πολίς κριφίς ντυςςμάνς πες τ' χορα,
Αχ τυς κυλάκς καταραμένς
Εςίς πολά αφτό τιν όρα
Χυλτιάρκα ίςνας γελαζμέν.
Μα πέμναν όλα τα φοβέρια
'Χτα ςας ακάτο (τ' εν να λέις!)
Σιφτέ ς' κολχόζικα τα ςςέρια
Κατέβαν πρότις μιχανές.
Κατακαρδίας τοτ' αχτράμςιτ
Βαθέα μάβρα καματύς.
Αχ' ς' όλς καλά ατ' πέςο ζτάνςιτ
Το ςπαρνιμένο το κυκύτς.
Κε τζάλκα ςτερ αφτό-ςας τ' δλία
Ολ' κόζμυς έκαμαν-το ςιρ
Κε πςςίρςαν δάβαν με τ' πιςτία
Πίςο ς' δικό-ςας το τζιίρ...

III

Μεγάλνεν άιτς δικός τ' μπριγάδα
Κε μέγα ίντυνε κολχόζ,
Σι ίςνε πέςο ςαν μανάδα,
Αλίγιτος κε δινατός.
Ντρανύςε τόρα γάκα Γιόρκα:
Τα χρόνια-ς πέρς κε γιυρυντιάς.
Ντρανάς τ' γιαςςλάρς, αναςτενάζς:
— «Σις ίβρετ—λέις—τα χρόνια ζόρκα!

Εχ, γιάςς-ς να ίμνε γιαν τι ςας!»
Μα τ' μπαςςχαρίας δεν πιμέν,
Κε δεν χιέδς το έχις τ' δίνα,—
Τα ζόρια ίταν πεςαλίνα,
Μα το χολχόζ τ' ακάτυς-τ' τ' εν.
Φυκρύνε όλ' δικός το λόγο...
Ντυςςμάνος τί ιρέδ ας καμ,
Μα δεν μπορί αφτός ατόρα
Να ζδι κολχόζικο το ναμ!

IV

Βριςςκύμε, έρκετ ραςτ, χαμία,
Πύ εςς τ' ν' αέρα μέγα νταμ,
Πύ ςίφτε άρχιςετ το δλία,—
Πες το τυγάι, ςμα στο πυτάμ.
Αφτό τον τόπο ντινκαιμένο
Γυργά, ντρανύ-το, μεταλάιν.
Τζαλάςςα τ' εν, μπαχτζά δαλμένο
Μυρφίας όςεπςεν κς δάιν.
Κε άχ τα ςτύποςαν τα τζχύρια
Τα ανικςέςςα τα νερά,
Να χάμυνε χατέ κενύριο
Ντυςςμάν-μας τ' ίδρανε τζαρά.
Κε τρία τάμπορια γενίθαν,
Ρατλίδκα κςέδαν στο μιντάν.
Τα τζέκια χάλαςαν, ζμονίθαν,
Κε δεν χοριζ τ' αζάν 'χτ αζάν.
Ιπλόθανε μεγάλα τζόλια
Ως πυ, ντρανάς, το ματ-ς χορίζ!
Αζμόνιτα, ναμλίδκα χρόνια
Κε στράτες πέρναςαμ εμίς.
Μις γιανκιντέν πςςιρύμ το ζίςμο!
Ντυςςμάνυς τί γιρέδ ας καμ,
Δε δριςςκ τζαρά να στεγν το χτίςμο,
Να ζδι κολχόζικο το ναμ!

ΑΙΤΣ ΠΕΡΑΝΑΝ ΧΡΟΝΙΑ...

Τιρός ανικςκέςςο γραδάρςεν πιρνά
Το όλυ-τ' τζολί το μορφιάδα.
Στο τάμπορ ςτο σπὲρνιμο βρέθιν ςατνά
Ι πρότι κολχόζνι μπριγάδα.

Αμέτριτα μάτια χτο κρίο το τζιχ
Παντύ πας τα φλὶτζα λαμπρίζνι,
Τ' αζάνια, γυργά σπαρνιμένα αζίχ,
Χτο ίλιο αθρέφκνε, χλυρίζνι.

Απ' μέςα μπυλέβ-τα μακρί ταραμά.
Ατ' πεςο το τάμπορ βριςςκὰτε.
Δυλέβ ι μπριγάδα στο τὰμπορ ςιμά.
Μακρά το νταύςς-τ' ακυςςκάτε.

Αγίριςτο όρα δε θέλι να χαν.
Γιυρύχ ας το δλία χυλτάιςεν.
Αρτρέβυν τα τράχτορα μάβρο μιντάν,
Τ' αχτράμςαν τον τόπο—μπιλνάιςεν.

Απίςο, ντα ντρίλια στο φύγυ τ' αζάν
Ανάνκυρε τ' άλγα δυλὲβνε.
Κε πύ χυλαντρέβτα πεδί—ντερ-ζαμάν
Ατί τα τραγόιδα κυτέβνε.

Ις άντρας,—πςιλός, τεκαράν χαμπυριά,
Τα μπίχια-τ κυτνίζνε ςαρέα,—
Νε λέι, νε λαλί, το τζιράι-τ τι γελά.
Νυνίζι 'τος καταβαθέα:

— «Ζερ έζνα εγό ας' δικό-μ το γιαςςλίχ;
Χορζμένος χτα όλα-μ τα τέρια,
Γο ντράνανα, ίκςερα μόνο γιαλτζλίχ,—
Το βαχτ ίτυν ς' κςένα τα ςςέρια!

Σ' ατύτο τον τόπο, μα κςένο ατότ,
Ντλιγμένος ντα δία νκυζπάςςα,
Κυπάνζα τα βόιδα, (πυ ίβριςςκα νιότ!)
'Τα κόφκανταν παλ' χαρατάςςα.

Ζερ ςςένκα νταύςςα τοτ ίκςις στο ζαν;
(Μπρε, τèκα τι ζμόνςα-τα κόμα!)
Χτο τζεκ ος το τζεκ, αχ το λαν ος το λαν
Λιντ' μέρα μαρμάρονα χόμα.

Ντα πάτανιν ζέςτις, το ςάρκας κακάτς.
(Τοτ' θάρνις: «γο τ' χαλ-μ άρτα χάςα!»)
Δε ιβρίςςκες τόπο κατ-λίγο να κατς-ς,
Να πάρις κατ-λίγο ανάςα.

Το πέριςςκες ντάμας ικςίκκο προςφάι—
Στο ςτζαδ πκαχ κανά καφαλèα,
Γανάχτανις, πìνανις, δάινις να φάις —
Λπέςο μιρμίντια—φυλέα.

Γιά τίρπςεν-το π' μέςα βρομιάρκο πινκός.
(Μπαγιάτ, το πςομί κςερομένο)
Νε έφαις, νε τ' έφαις—πςταγμένος, νιςτκός
Κριμίςςκνιςε άιτς, τυςςνιμένος.

Σκυτόνςι το ίπνο—πςςιράς να νιςτάκς,
Μα δεν το αςςνέφκετ καρδία-ς,
Στ' μαρέα μιρμίντζ γιά μυμύδ να ςε δακ,
Τζιμπίν μυρλογά πας τα φτίας!»

Ντ' ατίτκο το νύνζμο κατèιν ς' ταραμά...
Ντρανά, κυκανέις νταγλιμένα.
Κε ςτùιδα (ντρανά, ιςανί) ατί ςμα
Αςπρίζνε, χτον πάτο βγαλμένα.

— «Τα ςτζόπακςεν πάτος ντο μάδρο το χαπ
Ατότες, ντα τ' ίχαμ νταύςςα,
Κε, τίλςγα πράμα πελίς στο χαςάπ,
Ντα πέλναν κε μας ςτα ντυκύςςα!

Τα ίνταν, ντα γρίκςεν γαρίπς αντο νυ-τ'
Στ' αλιθα-τ τίς ίνε ντοςςμάνο-τ'
Κε έκλυςιν όλο τ' φοτία χαρςςύ-τ,
Χυλτάιςεν αφόδιτα πάνο-τ.

Μπρε, τ' εν για τα χρόνια ατίτκο τινιάχ
Να στέγ-τα τζαράν πεςαλίνα,—
'Τα ρέγνε κε έμπρο τραβύν το ντυνιά,
Δε φίνυν ς' μαρέα κανίνα..»

Αιτς, τίλογα φένκος 'ντα σκύτι αργός,
Στερ ίλιος ντα κρόςςα-τ' νταγλέδ-το,
Μις ντάγλεπςαμ τ' πλυςς-ς κε παένυμ εμπρός,
Κανίς-πα το πάιμο τι στὲγ-το!»

Ο ίλιος χορίςτεν γυργά αν το ςιρτ.
Γιαλίζ το νερό ς' πυταμέα.
Παένυν τα τράκτορα—τζιρ πες το τζίρ—
Κε κλόθυν στο τάμπορ μαρέα.

'ΧΤΑ ΙΡΤΕΝ ΑΝΙΚΣΙΣ...

'Χτα ίρτε άνικςις κε μεταλάιν τ' αέρα,
Θαρίς κε το ζαβότ τραβίχτεν ςμα-μ χυμπτάλ.
Το όλο-μ το κυρμό γρικά π' ατί αθέρα,
Πύ ςςένκα το τζακύτζ χτιπά πας το ςαντάλ,

Πύ όλες μιχανές απ' γλόςα-τιν ζντιςςένί,
Σιμόν ςε μένα τζαχ δικό-τιν το νταύςς.
Ενα κυπάδ φονές θαρίς κε έμπρομ κζένι...
Να μλόνυ το χαρά-μ ςε μένα ίνε κυτζ.

Γο κςέρυ-το,—ατί,—ναμλίδκα πάι το δλία.
Μπιλτράιςαν-το αφτό παντύ καλά εργάτ.
Ατί—δικό-μ τ' αχράν—πολά, πολά πεδία
Μπιλνίδκα, φανερά αρτρέβνε το χυβάτ,

Αρτρέβνε τ' δίνα-τιν, δεν στέκυνε καμία:
Εμπρός, κε παλ εμπρός ζπυδάζνε εμπρολάτ!
Κε ςςέριτ απ' αφτό πολά δικό-μ τ καρδία,
Μα ντάμα με τ' χαρά χαντρέβι κιάλο κατ.

Χαντρέβι κιάλο κατ. Το ντόςμυ-τ πέςο-μ' πέχτνιν.
Τ' χαρά-μ ιρέβ να βγαλ στο νέο μπαςαμάχ.
Αιτς στο βαθί ποτάμ τα κίματα ντα ντρέχνε,
Ιρέβνε να περνύν απ' πάνο στο τινιάχ...

Φιλάγο, βασιλέβ τζιμπιτραιμένο φένκος.
Πςςιρά να κςεμερέβ, ντρανύ το τζολ πιρνά...
Στο τζολ το δλία βράζ, δυλέβ κολχόζνικς ςσένκα,
Ατόρα τ' εν δικά-τ τα ζάνια ορφανά.

Ιόχ, τ' εν ατί το τζολ ατόρα τυςςνιμένο,
Δεν πέμνιν ορφανό κανά κολχόζνι ζαν.
Υςέβι το μαχςύλ μ' αγάπι υςτραιμένο.
Τα κίματα-τ πρατύν πες όλο το μιντάν.

'Χτ' αφτό το έμαμ μπεζ κε ςσενκλαέβ καρδία-μ,
Ντα πὲρο χτο τζακύτζ το ςσένκο το χαμπάρ.
Χτιπά κε άιτς χτιπά, ότι γρικύ τ' λαλία-τ',
Θαρίς αν τὸ τζακύτζ δυλέβι μπαραμπάρ.

Σαρτανά, Μάι, 1935.

Α. ΜΑΤΣΥΚΑ

Ι ΣΚΕΠΣΕΣ

ΣΤΟ ΤΙΜΑΡΕΜΟ

«ΑΦΤΟ ΕΝ ΚΣΕΝΟ»

Ι ΣΚΕΠΣΕΣ

Αζμόνιτι μέρα...Να παγ' στο στρατό,
Ντα ίρτεν χαμπάρ για τι μένα.
Νταγιάνεμο τ'ίχα, ποτ' φίλαγα γο
Θα έρτι τοτ' σατ—να παένο!

Αποχερετίστα με φίλός-μυ γο.
Σ' καρδίες-τιν βάρζεν ζιλία.
Τα χέρια-τυς πίρα κε ίπα-τυς στερ:
«Ας ίσας καλά, φινυμία!»

Νά, σίμυρ, ατόρα γο στέκυμ στο βζβότ.
Μπλατιάρκο σσερένγα χαρσσύ-μυ.
Χανάτια παλ' ίφερεν τόρα καρδιά-μ'.
Ι σκέπσες κσιπνύνε στο νύ-μυ.

Παλ' ντόκιν στο νύ-μυ ο άγρο κερός,
'Ντα ίμυν εγό μπαλαδίτσα.
'Ντα πέμνα εγό μαναχόμ ορφανός
Κε ζίτανα με τ' ντυβραδίτσα.

'Ντα πράτανα σ' ένα το σπίτι στο αλ'
Κε πλυσς μένα φάιζαν γυρθέις:
— «Σιρ' τζάλκα, να μιν φανερύσε, πατάλ!»
Ζερ ισς' τζαρά τίπος να λέις;!

...Τ' παλιό-μ' 'ντο κενύριο αν στεγς γιανασσά,
Μπορύ, ζερ, αφτά να ταράζ-τα;

'Τα ἐχυνε χρόματα κότζνο κε μάβρ',
Λαφρά τ' ένα χτ' άλο χαράζ-τα!

Βαθιά παραχόθεν κε άλο τι βγεν
Απάνο το μὰβρο το χρόμα
Το κόκινο γιάλκςεν, το φόςι-τ' πλατέν,
Πυ μπένι στο όλο τον κόζμυ.

Ο πάτος-μας τράβςεν ντυκύςςα πολά,
Αρφάνςαν πολὶ γιάν τι μένα.
Νε, οςπυ το ίχαν το ζίςμο ντυςςμάν,
Μις έζιναμ κατιριαζμένα.

«Δε θέλυμ ντυκύςς μις, μα ίμας τμαγμέν»!
Στο νύ-μ έρκνι Στάλιν τα λόγια.
Κενύρια οκόπις, πυ ςκάφτυν ντυςςμάν,
Σ' αφτίνυς να ίνε μυρμόρια!

Σκοπό τίνα έχι να κρύι-μας ακάτ'—
'Χτο ζίςμο-τ' θα εν χοριζμένος!
...Γι' αφτό δύγυ όλο-μ' τ' αγάπ κε χυδάτ
Για τ' έργο τυς εργαζομένυς!

Σ' αφτό-πα ατόρα εγό στο στρατό
Να μάθυ το δλία-μ φροντίζο,
Δε θέλο να χάςο κανένα λεφτό,
Στο μάθιμο πάντα ορίζο!

Κίεβο, Δεκεβρίς, 1935

ΣΤΟ ΤΙΜΑΡΕΜΟ

Ιρτεν παλ' κενύριο μέρα.
Μιςαφίρος—ίλιος φαν'
Κε πςςιρά πελί αθέρα.
Στα αχτίδες 'ςπριζ τυμάν.

Πες το τζολ παντύ νταύςςα,
Μιχανές παντύ βροντύν.
Τα κοςίλκες στα χοράφια
Γιάν τα πλία κολιμπύν.

Το χοράφ δεμέν'. Τζαράνια
Πες το τζολ ςιρά-ςιρά.
— Ντρανιςέτε, νικοκίρι,
Να μιν χάνετε ςπορά!

Μις υντάρνικα δυλέβυμ
Για να ζίςυμε καλά.
Σαχιντρέβυμ το χοράφ-μας,
Σκίρτες ςτίβακςαμ πςιλά.

Για τ' κολχόζ χυλί βαςτύνε
Πες καρδίες-τιν εχτρί.
Σαχιντρέπςετ τα μαχςύλια,
Μιν τα κλέφτυν «κινιγί»!

„ΑΦΤΟ ΕΝ ΚΣΕΝΟ“

Στις μπριγάδα № 2 τυ κολχόζ όνομα τυ Κίροβ (χ. Κονσταντινόπολι) πυ ίνε ο μπριγαδίρος ς. ΤΑΣΙΤΣ, τα αμάκςςα εν αίςαχτα. Αφτό κάνι ςτο πράμα πολὰ ζαμετλίχια. Οταν ρότιςε ένας τον Τάςιτς, γιατί δεν ίςακςε το αμάκςι-τυ, αφτός ίπε:

— «Αφτὸ εν κςένο, πίραμ-το αnτιν άλι μπριγάδα!»

Σελκόρος **Λ. Π.**

— Νο-ο, τα γέρμα!—Αγρα-άγρα
Μπριγαδίρος Τάςιτς χλίζ.
Κατατόπ ςτὲκυν τα μάβρα,
'Τος απάνο κυπανίζ.
Τ' άλγα ίδροςαν, αφνίζυν,
Πας τον πάτο ίδρο ςταζ...
—«Τίλγο ςςε θα εν; (νυνίζυν)
Γιόχςαμ, έπαθαν μαράζ;»
Στεγν ο πρόεδρος τις Τάςιτς
Κε πςςιρά να τον ροτίς:
— Τί άετς ίδροςαν τα άλγα,
Ταχάτ τίντζκα τα κυλίς;
Αντα ίδεν τος τα τρόςςα,
Τιάλο κζέιν δικό-τ' τ' χυλί:
Τ' ένα τροςς ντρανά ςτι Δίςι,
Τ' άλο ςτι Ανατολί!
— Πος εν τ' μπρίτζκα-ς' τζαλμπαράχχο,
Τί χεμόνο δεν τ' ιςάζς;
— 'Το εν ςτ' άλο το μπριγάδα,
Κυτυρύ ναμίν φονάζς!

Ι ΝΕΙ ΠΙΙΤΕΣ,
ΠΥ ΓΡΑΦΥΝ ΣΤΙ ΔΙΜΟΤΙΚΙ

Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ

Λ. ΝΤΡΟΠΙΑΡΙΣ

Φ. ΤΖΙΛΙΝΓΙΡΟΒ

Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙΣ

Π. ΣΑΡΑΒΑΣ

Π. ΛΑΖΑΡΙΔΙΣ

Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ

ΜΕΣ' ΑΠ' Τ' ΑΦΡΙΖΜΕΝΑ ΚΙΜΑΤΑ

Το καράβι τραβύςε απάνο, για το Ρότερνταμ. Περνύςε τιν Μπιςκάγια—τον τάφο τον ναφτικόν, πυ έτςι άςπλαχνα έκανε κε χάνι να μαβροφορύνε τόςες μάνες, αδερφές, γινέκες κε πεδιά.

Ο άγριος κε νκρίζος υρανός, με τα βυρκομένα μολιβένια ςίνεφα, ςα νᾰβγαζε φίδια. Κ' ι θάλαςα με τα μανιαζμένα κίματα, ςαν με κάτι πολί δινατά χέρια παραδέρνοντας ίθελε να βυλιάκςι το καράβι. Καμιά φορά βυτύςε το καράβι ςτο βυνό τυ κίματος ος τι γέφιρα. Μα, ςα νᾰτανε πιο γερό απ' το κίμα, ορμύςε πάλι απάνο.

Τρίζανε ι λαμαρίνες, τα κςάρτια ςτο κατάςτρομα. Σα να ςτέναζε το καράβι, νιόθοντας το βάρος τις πάλις με το ςτιχίο τις θάλαςας. Κάπυ-κάπυ μακριά ςτον ορίζοντα μες' απ' το ςκοτάδι χτιπύςε ςτο μάτι τυ καπετάνιυ τις βάρδιας κε τυ τιμονιέρι κανένα τρεμυλιαςτό κόκινο ίτε πράςινο φος απ' τα φανάρια. Στεριά...Σε τέτιο κερό ι ςτεριά προκςενάι φρίκι ςτυς ναφτικύς—να μιν πέςυνε όκςο, ςτα βράχια.

Ανεβένοντας απ' το ςτόκολο ςτιν κυβέρτα, ο καρβυνιέρις Γιόργος έπιαςε με τα διό-τυ χέρια τα ςίδερα τις κυπαςτίς, έφτιςε τιν καρβυνόςκονι, πυ έφραζε το λαρίνκι κε τα ρυθύνια-τυ, ςκύπιςε τον ιδρότα απ' το πρόςοπο με το μαντίλι τις φοτιάς κι' ανάςενε βαθιά, ςα να γενίκανε τα ςτίθια-τυ άλι μια φορά τόςα. Κςαλάφροςε λιγάκι.

Σαν πολί βαρί τυ φάνικε αφτό το τακςίδι. 'Ελιονε μες' τιν καρβυνόςκονι τις καρβυνιέρας κε τιν κάπςα τυ ςτόκολυ. Ι δινάμις

απαρατύςανε τα ςκέλια-του. Κε για όλα αφτά, για τις εκςάορες βάρδιες, διλαδί για δόδεκα όρες δυλιά το μερόνιχτο, ανταμιβότανε μονάχα με διο λίρες. Κε μ' αφτὲς τις διο λίρες έπρεπε να ςιντιρίςι τι μάνα κε τι μικρί αδερφύλα-του κε νάχι κε τόςες άλες ιποχρεόςις.

Εκί πυ ςτεκότανε πιαςμένος ςτα ςίδερα τις κυπαςτίς, το βλέμα-του καρφόθικε πάνο ς' ένα φυςκομένο αφριςμὲνο κίμα κε μες' απ' το ςκοτάδι, ςτο καθρέφτιςμά-του ςα νάβλεπε τι ςιλυέτα τυ εφοπλιςτί-του, πυ ερχότανε να τον καταπιί ολόκλιρο.

Τα μάτια του Γιόργυ πετύςανε φλόγες αγανάχτιςις. Ανάςενε βιαςτικότερα.

Τρικλίζοντας κε επιφιλαχτικός απ' τα κίματα, πυ με αφθάδια ςιχνά-πικνά ανεβενοςερνόντανε ςτιν κυβέρτα, τράβικςε για τιν πλόρι κε κςαπλόθικε ςτο γιατάκι-του.

Κάτο απ' τ' αμαβρό φος τις νκαζολάμπας ο θερμαςτίς Αντόνις απ' τιν Κεφαλονιά με άλυς διο νάφτες κε τρις θερμαςτές,— πυ, άλι απ' τι βάρδια κι' άλι για βάρδια, ίτανε κςιπνί—ςιζιτύςανε ςτρόνοντας το ςχέδιο τις απεργίας, πυ ίτανε να γίνι ςτο Ρότερνταμ.

Ορίςανε πιος να μπι ςτιν απεργιακί επιτροπί, πος να φερθύν με τυς χαφιέδες τυ καπετάνιυ—το νάφτι, πυ ίτανε βάρδια ςτο τιμόνι κε τον καμαρότο, πυ ίτανε ςινκενίς κε πατριότες τυ ιδιοχτίτι.

Ι κυβὲντες τον ςιντρόφον-του κε προπάντον τυ θερμαςτί Αντόνι τραβίκςανε τιν προςοχί τυ Γιόργυ. Κςέχαςε τιν κύραςι κ' ένιοθε πος ς' αφτί τιν ιπόθεςι ίχε κι' αφτός το καθίκον να πάρι μέρος, γιατί αφτό ανταποκρινότανε με τα ςιμφέροντα τις τάκςις-του. Ζιτύςανε άφκςιςι μιςθύ, καλί τροφοδοςία, κανονικί ςίνθεςι τυ πλιρόματος. Τέτια ίτανε τα ςινθίματα τις Ναφτεργατικίς Ένοςις.

— Νε, να μας τα δόςυνε, φτάνι πυ τυς δυλὲβυμε τζάμπα, τα ςκιλόπςαρα...ίπε.

Δεν τον έπερνε ο ίπνος πολίν όρα, κι' όταν έκανε να κιμιθί τον φονάκςανε να πιάςι βάρδια.

Ο Γιόργος περνύςε πια τα δεκάκςι χρόνια τις ζοίς-του, γιομάτα βάςανα κε ςτερίςις.

Δεκάκςι χρονό, μα ίτανε πια προςτὰτις μάνας κι' αδερφίς. Τις θιμότανε ςιχνά, θιμότανε το φτοχικὸ ςπιτάκι-τυς απάνυ ςτο λοφάκι λίγο όκςο απ' το χοριό τυ νιςιύ-του. Τα θιμότανε όλα αφτά κι' ακόμα πιο πολί μεγάλονε ι αγανάχτιςι για τιν αδικία πυ τυ γινότανε.

— Γιατί να πεδέβομε έτσι...πρέπι νάβρο το δίκιο-μυ!

... Προί νορίς μπίκανε στο λιμάνι τυ Ρότερνταμ. Το πλίρομα πάσκιζε να μάθι τί κάνανε τ' άλα καράβια για τιν απεργία.

Κε σαν πέσανε δίπλα στο μυράγιο, έκανε να βγι όκσο να σινδεθί με τ' άλα τα πλιρόματα ο αντιπρόσοπος τις απεργιακίς επιτροπίς, μα δεν τον αφίσανε ι ολαντέζι πολισμάνι, πυ τυς προιδοπίσανε ι καπεταέι απ' τα ελινικά καράβια.

Αφτό ανισίχισε το πλίρομα πιο πολί. 'Εμπενε μπροστά-τυ το πρόβλιμα τις σίνδεσις με τ' άλα τα πλιρόματα κε τυς λιμενεργάτες, πυ θα στέκονταν αλιλένκιι στιν απεργία-τυς.

Ο Γιόργος σίμοσε στον κυραδόρο τον αρχιγό τις απεργιακίς επιστροπίς—το θερμαστί Αντόνι κε τύπε, πος αναλαβένι αφτός να τα καταφέρι να βγι όκσο.

Ο Αντόνις σιοπιλός τον κίτακσε στα μάτια για κάμποσα λεφτά, σύφροσε το μέτοπό-τυ κ' ίστερα:

— Καλά... ίπε κε τΰδοκε οδιγίες πός κε πιανύ τί να πι.

— Εντάκσι!—ίπε ο Γιόργος κε γλίστρισε ζβέλτα απ' τιν κεφαλόσκαλα στο μόλο.

Ο πολισμάν πυ τον πίρε χαμπάρι, μόλις έκανε να τον μποδίσι με απιλές, τον έχασε μέσα στον κόζμο.

Με τον ίδιο τρόπο τρίποσε κε κσετρίποσε κι' απ' άλα τρία καράβια, γνοστοπιόντας για τις προετιμασίες τις απεργίας κε για όλα πυ τυ μίνισε να πι ο Αντόνις, μα 'κι πυ τΰστριβε απ' το τελεφτέο καράβι, τον τσάκοσε ο πόλισμαν.

Μα βλέποντάς-τονε μικρό, δεν τΰδοκε σιμασία κε ικανοπιίθικε να τυ δόσι ένα γερό χαστύκι κε τον άφισε. Ο Γιόργος σα να τυ βγάλανε σπίθες τα μάτια-τυ απ' το χαστύκι τυ πόλισμαν, τρίβοντας το κοκινιζμένο μάγυλό-τυ τΰβαλε στα πόδια.

Για μερικά λεφτά έτρεχε δίχος κι' αφτός να κσέρι πυ πιγένι. 'Οκσο απ' τι γονιακί μπιραρία, πυ μπενοβγένανε ναφτικί, σταμάτισε. 'Εσκιπσε κ' έβγαλε απ' το παπύτσι-τυ ένα χαρτάκι με τιν κακογραμένι διέφθινσι τυ ναφτεργατικύ κλυμπ τυ Ρότερνταμ.

Κίτακσε το χαρτάκι κε 'κι πυ περνύσε από δίπλα-τυ ένας πιρομάλις με φάτσα θερμαστί κε με πίπα στο στόμα, τυ τΰχοσε μπροστά στι μίτι-τυ. Ο πιρομάλις σταμάτισε απότομα κε πριν προφτάσι να τυ κάνι τιν παρατίρισι, ο μικρός Γιόργος με νέβματα τΰδοκε να καταλάβι, ότι ζιτάι το ναφτεργατικό κλυμπ. Τΰδικσε.

Ο Γιόργος δίχος να τον καλοκαταλάβι τὔγνεπσε βιαςτικά με το κεφάλι:

— Ολ-ράιτ,... θενκ γιυ,...κε πάλι χάθικε μες' τον κόζμο.

Το άλο προί ςτο μέρος, όπυ ίτανε διπλαριζμένα τα ελινικά καράβια, ίτανε νέκρα. Δεν ακυόντανε τα ματςακονίζματα τον ναφτόν. Στο ςτόκολο δεν κατέβικε κανένας θερμαςτίς. Ι ολαντέζι λιμενεργάτες για ένδικςι αλιλενκίις με τα χὲρια ςτις τςέπες πιγενοερχόντανε ςτο μυράγιο.

Ι επιτροπές με τα ετίματα τον πλιρομάτον κὰνανε τιν αςινίθιςτι προινί-τυς βίζιτα ςτυς καπετάνιυς. Διςιάκςανε ι καπετανὲι. Μπὶκανε ςε ενέργια αςτινομίες, προκςενία. Μα τι γρανιτένια θὲλιςι τον πλιρομὰτον για αγόνα δε μπορύςε τίποτε να τιν τςακίςι.

— Το πςάρι ςτα χίλια-ςας θα το πςίςυμε... ίπε ο Γιόργος ςφίνκοντας τις γροθιές-τυ, εκί πυ κατέβενε, απ' τι ςκάλα ςτο μυράγιο ο καπετάνιος.

Σαλπέρνανε. Κι' απαλά τα κιματάκια πλατςαρίζανε ςτο ςκάφος. Ο Γιόργος, πυ ανέβικε απάνυ να βολέπςι τυς ανεμοδόχυς, ίδε τον καπετάνιο πυ ανέβενε ςτι γέφιρα. Αλιλοκιταχτὶκανε μ' ένα βλὲμα γιομάτο μίςος.

Πριν κατεβὶ ςτο ςτόκολο, ο Γιόργος ςταμάτιςε ςτιν κυβέρτα. Τ' αγεράκι ςα να χάιδεβε απαλά το ςοβαρό πρόςοπὸ-τυ. Κε λίγο ςικὸνοντας τα μάτια ίδε πος γλίςτριςε ένας γλάρος πάνο απ' τα καπόνια. Ανας́ένοντας βαθιά, πιο λαφριά από πριν, ένιοθε ικανοπίιςι νικιτί, πυ πάντα τον αδικέβανε.

Ένιοθε πος ίνε πολί γερός κ' έχι τόςες δινάμις, πυ δεν τις έχι άλος κανίς.

Λ. ΝΤΡΟΠΙΑΡΙΣ

Ι ΣΥΛΑ

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠ' ΤΟ ΠΙΙΜΑ)

Ι

Του φτινόπορυ αέρας
Κςαναφίςιςε πςιχρά.
Κςεγιμνόθικαν τα δέντρα
Στο διάβα τυ βοριά.

Κατακάθις' ι ομίχλι
Στυ βυνύ τιν κοριφί.
Χιονοβρέχι, πςιχαλίζι
Κε ι φίςι λες θρινί.

Σινεφιάζι, κατςυφιάζι
Κε μαβρίζ' ο υρανός.
Χλομά τ' άςτρα. Δε μας βλέπι
Κε ο ίλιος ο λαμπρός.

Με τις θίελες, τις μπόρες
Ο χιμόνας μας μινί.
Κε ζιγόνι. Νὰ το χιόνι
Αςπροφόρεςε τι γι.

Κι' απ' τα βράδια ςαν προβάλι
Ι τρεμύλα παγονιά,
Τις ςπιτόςτεγες οπλίζι
Μ' απὸ κρίςταλα ςπαθιά.

Ερημόθικαν ι κάμπι,
Δεν ακύς εκί φονές.
Δεν ανθίζυνε ανθόνες
Να σκορπίσυν μιρυδιές.

Ι κολχόζνικι γεμίσαν
Τα αμπάρια, τυ σακιά,
Με διαμάντινο σιτάρι
Με φασύλια θρεφτικά...

Ας χιονίσι κε ι μπόρα
Ας κσεσκάνι τυ βοριά.
Τα αμπάρια-μας γεμάτα,
Κολχοζίτις δεν πινά!

Κε ι Σύλα δεκαèκσι
Στι γονία μετριτά
Με σιτάρι γεμιζμένα
Καλοστίβακσε σακιά.

II

Ταν-τυνκ-ταν-τυνκ, ι καμπάνα
Σινεδρίασι καλί
Κ' ι κολχόζνικι στις λέσχις
Μαζεφτίκαν στιν αβλί.

— «Να, περάσετε στι ζάλα»!
Μια φον' ίχε ακυστί
Κε σκορπίστικε το πλίθος
Κι στι ζάλα τι ζεστί.

Ισιχάσανε. Μα έκσο
Θεριέβι ο κερός.
Χιονοστρόβιλυς σικόνι
Ο βοριάς ο τσυχτερός...

Τελιόσαν, κι' ο καθένας
Με τις μπόρας τιν οργί
Κε τις νίχτας το σκοτάδι
Για το σπίτι προχορί.

Εκυράστικε κ' ι Σύλα
Απ' το δρόμο τον πολί,
Μα χαρύμενα στο σπίτι
Για να φτάσι γλιγορί.

Κε ςαν έφταςε στο ςπίτι
Ανκαλιάζι τι γριά
Κυραζμένι, μα μ' αγάπι
Τις επρόφερε γλικά:

— Μάμα, κςέρις, τραχτορίςτκα
Με χορίςαν να γινό.
Θα με ςτίλουνε ςτα κύρςα
Να μαθένο στο ςκολιό.

Στι ςινέλεφςι το ίπαν
Κι' αποφάςιςαν μαμά:
Γο κι' ο Νίκος για να πάμε—
Υφ, μανύλα, τι χαρά!

— Μ' απροστάτεφτι εμένα
Πυ θ' αφίςις μοναχί;
— Κε για ςένα να φροντίςυν
Ιποςχέθικαν αφτί.

Τραχτορίςτκα θα με βλέπις,
Σαν γιρίςο. Θα χαρίς.
Κε τα ςτίθια θα διαςκίςο
Τις κολχόζικίς-μας γις!

Λιπόν άβριο, αντίο!
Θα ςε πύμε. 'Εχε γιά!
Κε τρις μίνες δε θα βλέπις
Το κορίτςι-ςυ, μαμά...

Κε αντάμα με το Νίκο,
Λες αδέρφια τεριαστά,
Για τιν πόλι προχορύςαν
Για να πάνε βιαςτικά.

Συχόμ, Γενάρις—Φλεβάρις 1935

ΓΙΑ ΤΙΝ ΚΙΝΙ ΠΑΤΡΙΔΑ-ΜΑΣ

Αντιλαλύνε τα βυνά
Απτον αχὸ τον όπλον
Κε προςκαλὺν εμάς, πεδιά,
Με το ντυφέκι ςτι φοτιά
'Ολι μας να ριχτύμε.

Για τιν κινί πατρίδα-μας,
Πυ λάμπι το αςτέρι,
Πυ με δρεπάνι κε ςφιρί
Χτίζετε νέα ι ζοί,
Κε ι παλιά πεθένι.

Γι'αφτίν ας πολεμίςυμε
Ας δίνυμ' τιν ζοί-μας
Να μιν αφίςυμ' τον εχτρό,
Το λιςαζμένο το θεριό,
Ν' αρπάκςι απ' τι γί-μας.

Τα όπλα πιάςτε, το λιπόν,
Κε δινατά κρατίςτε,
Τρέχςτε ςτα ςίνορα γοργά,
'Ολι μ' ατρόμιτι καρδιά,
Κε τον εχτρό ςιντρίψτε!

Στ. Μπελορέτζενςκαια.
Αζοβο-Τζερνομόρςκι κράι.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

(ΑΦΙΓΙΣΙ ΦΑΝΤΑΡΥ ΤΥ ΤΣΑΡΙΚΥ ΣΤΡΑΤΥ)

...Τον πολιβόλον ο αχός
στ' αφτιά-μας αντιχύσε,
ι καραμπίνες δο κε κι
κσεςπύςανε βαριά...
Μες' τον καπνό τυ μπαρυτιύ
ςφιρίζανε τα βόλια...
Τυ ματομένυ πόλεμυ
κσεράγικ' ι φοτιά...
Για τον τιράνον τα πυνκιά,
τον τςάρο, τι θριςκία,
Για τιν «πατρίδα τιν κλινί»,
Το έθνος, τιν «τιμί»
Κροτύςαν τ'άπιρα ςπαθιά,
βροντύςαν τα κανόνια,
Κςερνὸντας, έμα κε φοτιά,
εςτὲναζε ι γι!...
Τα μέτοπα, ι λανκαδιές,
ι ριμαγμένι κάμπι,
Ι πεδιάδες, τα βυνά,
ι πόλις, τα χοριά
Ποτίζοντας με τ' άφθονο
το ὲμα τον φαντάρον,

Κοματιαζμένα γέμιζαν
ανθρόπινα κορμιά...

*

Ψιλά στα βάθια τ'υρανύ
αστράφταν ι ρυκέτες,
Φοτιά ανκάλιαζε τι γι,
κεόνταν ο ντυνιάς...
Σ'αφτό το άτιμο, φριχτὸ
τυ χάρυ πανιγίρι
Εκατομίρια πέςανε
πεδιά τις εργατιάς.

*

Μεγάλο γλέντι ίχανε
ι ςκίλι, τα κοράκια...
Ποτάμι τ'όμα έτρεχε...
μιλιόνια ι νεκρί...
Ο χάρος πανιγίριζε
κε κι μες' τα παλάτια
Με το αθόο έμα-μας
γλεντύςαν ι αςτί...

*

Μα νά, προβάλι ι Αβγί
τ' Οχτόβρι ι μεγάλι!
Κςιπνά ι ςκλάβα εργατιά!
Ετράνταχςε ι Γις!
Κι' απάν' από το έδαφος
τις εματένιας χόρας
Ι Κόκινι ςελάγιςε
παντιέρα τυ Ιλίτς!..

*

Κε αν κςανά τυ μακελιύ
Ι φλόγα θα ανάψι,
Κε στι στιγμί πυ θ'αντιχί
τις τρόμπας ι φονί,
Τις καραμπίνες παρεφτίς
θ'αρπάχςυμε κε όλι
Θε να σταθύμε άγριπνι
τις χόρας-μας φρυρί!

Π. ΣΑΡΑΒΑΣ

ΛΥΛΥΔΙΑ

Βράδιαζε. Ο ίλιος, πυ φενότανε πάνο στον ορίζοντα ςαν μεγάλο κόκινο καρπύζι, μας έςτιλε τις τελεφτὲες-τυ αχτίδες. 'Αρχιζε ι θερμί, όμορφι καλοκερινί βραδιά. 'Ιτανε 16 τυ Ιύλι.

Ι κραςνοαρμέιτςι τυ ςιντάγματός-μας μ' ενθυςιαζμό τραβύςανε ςτον ίςιο κε ςκονιζμένο δρόμο.

Ο ςκοπός-μας ίτανε—πολεμικά γιμνάςια.

Δεν πέραςε πολίς κερός, κε μπροςτά-μας φάνικε ένα μεγάλο χοριό. 'Ιτανε το ελινικό χοριό Γιάλτα.

'Οταν μπέναμε ςτο χοριό, ι ορχίςτρα-μας έπεζε ένα εμβατίριο. Πολί χορικί κε πρότα απ' όλα τα πεδιά βγίκανε να μας κιτάκςυνε.

Αφύ μπίκαμε ςτι Γιάλτα, ςταματίςαμε να κςεκυραςτύμε.

* * *

Κάναμε ος 30 χιλιόμετρα, μα κανίς δεν ίπε, ότι κυράςτικε. 'Ολι ίτανε χαρύμενι κε ζοιρί.

Μερικί κραςνοαρμὲιτςι πιγένανε ςτο πιγάδι για να πιύνε νερό κε να νιφτύνε, άλι βγάζανε τα παπύτςια-τυς κε αερίζανε τα πόδια-τυς.

Ι περιςότερι κραςνοαρμέιτςι μαζεφτίκανε ς' εκίνο το μέρος, πυ άρχιςε να πέζι ι ορχίςτρα. Σε λίγο μαζεφτίκανε κε ι χορικί.

Σχιμάτιςαν κίκλο ςτιν ίςια πεδιάδα κε άρχιςαν το χορό.

Χορέβανε κε ι κραςνοαρμέιτςι, κε ι νεολέα τις Γιάλτας.

Στιν άλι μεριά αφτί τιν όρα καπνίζανε τα στρατιοτικά-μας μαγεριά, πυ ετιμάζανε το δίπνο.

* * *

Στον κερό τυ διαλίματος τις ορχίςτρας, εγὸ καθόμυνα στι μέςι τον κραςνοαρμέιτςον κε για κάτι μιλύςαμε.

'Αχςαφνα μπροςτά-μυ βλέπο ένα κοριτςάκι 10-12 χρονὸ με ένα μπυκέτο λυλύδια.

— Πάρτε τα λυλύδια,—ίπε το κοριτςάκι κε μυ τ' άπλοςε. Εγό πίρα τα λυλύδια κε θέλιςα να μάθο για πιό ςκοπό μυ δίνι αφτό το μπυκέτο, μα το κοριτςάκι αμέςος έφιγε, δίχος να πι τίποτα.

Αφτό μυ έκανε μεγάλι εντίποςι. Για πιό ςκοπό μυ έφερε τα λυλύδια;

Να πύμε, ότι ίμαςταν τόςο καλά ςτολιζμὲνι κε ίχαμε πολί ορέα όπςι; Δεν ίχαμε. 'Ολι-μας ίμαςταν με τιν καθιμερινί-μας ςτολί κε ςκονιζμένι από το δρόμο.

Θαρό, ότι ίχε δίκιο ο ςίντροφός-μυ, όταν ίπε:

— Το κοριτςάκι, μυ φένετε, πος ίνε μαθίτρια τυ ςκολιύ. Απ' το ςκολιό κε απ' τυς γονιύς-τις κςέρι, ότι ι κραςνοαρμέιτςι ίνε ι πρότι-τυς φίλι. Ι εργαζόμενες μάζες ςιμπαθάνε τον Κόκινο στρατό, γιατί ο Κόκινος ςτρατός οργανόνετε απ' αφτές τις ίδιες.

— Στον τςαρικό ςτρατό μπορύςες να δις τέτιο πράμα, να ςιμπαθάνε κε τα πεδιά τυς ςτρατιότες;— τον διέκοπςε ένας άλος κραςνοαρμέιτςος, πυ πλάγιαζε δίπλα.

— Μάλιςτα, κε για ανθρόπυς δε λογαριάζανε πριν τυς ςτρατιότες!—ίπε ο πρότος ςίντροφος, κιτάζοντας τα λυλύδια.

— Καλά λυλύδια,—ίπε στο τέλος.

Τα λυλύδια ίτανε αλίθια πολί όμορφα. Τα διάφορα άςπρα κε κόκινα δροςερά, μιροδάτα λυλύδια τραβύςανε τιν προςοχί όλον.

Σε λίγο κςανάρχιςε να πέζι ι ορχίςτρα, μα γλίγορα ςταμάτιςε. 'Αρχιζε το μίτινκ, πυ το οργάνοςε το ςίνταγμά-μας μαζί με τυς χορικύς τις Γιάλτας.

* * *

Πάνο ςτο φορτιγό αφτοκίνιτο, πυ ίτανε ςιμά-τυς, ανέβικε ο κομιςάρος τυ ςιντάγματός-μας κε κάμποςι αντιπρόςοπι απ' το αγροικό ςοβιέτ τις Γιάλτας.

Το μίτινκ άρχιςε με το λόγο τυ κομιςάρυ-μας.

Το μεγάλο πλίθος, πυ μαζέφτικε γίρο στο αφτοκίνιτο, ισίχασε απ' τα πρότα λόγια τυ κομισάρυ. Τα αντρίκια, μα απλά λόγια-τυ αντιχύσανε όμορφα στον ίσιχο βραδινό αέρα.

Ακόμα θιμόμε, τι έλεγε:

— ... Στο στρατό-μας ίνε χρασνοαρμέιτσι, πυ ίρθανε σε μας απτα εργοστάσια κε από σας,—απ' τα κολχόζια.

Σκοπός-μας ίνε σε λίγο κερό να μάθυμε τι στρατιοτικί τέχνι έτσι, πυ να μπορέσυμε κάθε στιγμί να δόσυμε δινατό χτίπιμα στυς ιμπεριαλιστές, άμα θα δοκιμάσυνε «να χόσυνε τι γυρυνίσια μύρι-τυς στο σοβιετικό-μας περιβόλι» (Στάλιν).

Τελιόνοντας το λόγο-τυ ίπε:

— Ο Κόκινος στρατός θα έχι πιο μεγάλι δίναμι, αν εσίς ι κολχόζνικι θα δυλέβετε τίμια στο κολχόζι, — θα τελιόσετε επιτιχιμένα τι σινκομιδί-σας κε τις άλες-σας δυλιές. Πρέπι κε σις, βέβεα, να χσέρετε στι βάσι τι στρατιοτικί τέχνι...

'Ιστερα πίρε το λόγο ένας αντιπρόσοπος απ' το αγροτικό σοβιέτ. Αφτός στο λόγο-τυ ίπε: ...«όπος ι χρασνοαρμέιτσι πέρνυνε πάνο-τυς ιποχρέοσι πολί καλά να μάθυνε τι στρατιοτικί τέχνι, έτσι κ' εμίς ι κολχόζνικι θα πολεμύμε για τιν τίμια μαχιτικί δυλιά στο κολχόζι, για τιν πλέρια εχτέλεσι όλον τον ιποχρεόσεον, πυ βάζι μπροστά-μας το προλεταριακό-μας κράτος.

Εκίνι πυ πίρανε λόγο λέγανε πολά για τι σίνδεσι ανάμεσα στις εργαζόμενες μάζες κε τον Κόκινο στρατό.

Τέτια σίνδεσι δεν μπορί να ιπάρχι σε καμιά καπιταλιστικί χόρα.

Εδό, στι χόρα-μας, ο Κόκινος στρατός ιπερασπίζι τι σοσιαλιστικί-μας ιδιοχτισία, πυ ίνε ι ιδιοχτισία όλον τον εργαζομένον τις χόρας-μας.

Εκί, στις καπιταλιστικές χόρες, ο στρατός ιπερασπίζι τιν ατομικί ιδιοχτισία τον καπιταλιστόν.

Το μίτινκ τελίοσε με τα σινθίματα:

Κολχόζνικι κε κολχόζνιτσες! Δυλέπστε στο κολχόζι τίμια κε φροντίστε για τιν κολχόζικι ιδιοχτισία,—σ' αφτό ίνε ο δρόμος για τιν έφπορι ζοί!

Ζίτο ο δοξασμένος, ανίκιτος Κόκινος στρατός-μας κε ο μεγάλος στρατάρχις-μας—ο σιν. Βοροσσίλοφ!

Ζίτο ο ιγέτις-μας σιν. Στάλιν. πυ μας οδιγάι από νίκι σε νίκι!

'Ιστερα απ' το μίτινκ άρχισε το δίπνο-μας. Το ζεστό φαί, πυ τρόγαμε, μας φάνικε ακόμα πιο νόστιμο. 'Ιστερα απτα 30 χιλιόμετρα δρόμο, τρόγαμε με μεγάλι όρεξι.

Εκίνι, πυ τελιόνανε το δίπνο-τυς, πιγένανε εκί, πυ πάλι άρχιςε να πέζι ι ορχίστρα. Μέσα στο μεγάλο κίκλο κάμποσα ζεϐγάρια χορέϐανε ϐαλς.

'Ιτανε ι όρα 10, νίχτα. Το φοτερό φενκάρι κε τα άπιρα άςτρα στον υρανό κάνανε τι νίχτα πιο φοτερί. Τα δέντρα, πυ ϐριςκόντανε ςιμά-μας, ςα ζογραφιζμένα απλόνανε τα κλαδιά-τυς κε ι ςκιά-τυς πλύμιζε τι γι.

Κίνο το ϐράδι ι νεολέα τις Γιάλτας, ςαν να ίχε κάπια μεγάλι γιορτί.

Ο δρόμος ίτανε γεμάτος από ανθρόπυς, ακόμα κε τότες, όταν ι ορχὶστρα τέλιοςε να πέζι.

* * *

Βγίκα κ' εγό στο δρόμο. Μέςα στο πλίθος κοντοςτάθικα για να περάςο από μέςα απ' τυς ανθρόπυς.

Σ' αφτό τον κερό, αντίκρι-μυ φάνικε ένα κοριτςάκι κε ςκεδόν δίχος καμιά ετία με πίρε απ' το χέρι, ςαν να ίμυνα πατέρας-τις, ίτε αδερφός-τις.

Μυ φάνικε πρότα κάπος παράκςενο, μα ςε λὶγο απτα μάτια-τις κατάλαϐα, ότι ι κραςνοαρμὲιτςι τιν έκαναν να νιόςι μεγάλι χαρά κε τυς λογαριάζι ςαν αδέρφια-τις.

Σε λίγο, περνόντας από ςιμά-μας διο μεγάλα κορίτςια, ίπανε στο κοριτςάκι:

— «Δεν ντρέπεςε κε πας με άγνοςτο κραςνοαρμέιτςο; 'Ιδες τέτιο κορίτςι;!

Το κοριτςάκι κατάλαϐε, ότι χορατὲϐυνε, μα πάλι λιγάκι ντροπιὰςτικε κε δεν απάντιςε τίποτα.

— Εμίς ιδιέτερο γνόριζμα δε χριαζὺμαςτε κε έτςι κςέρυμε ο ένας τον άλονα—γι' αφτίνα απάντιςα εγό.

Ι ομιλία-μας κςακολυθύςε:

— Πας στο ςκολιό;—τι ρότιςα πρότα.

— «Πάγο,—λέι,—μα τόρα έχυμε καλοκερινές διακοπὲς.

— Σε πια τάκςι ίςε;

— Στιν τετάρτι.

— Καλά,—ίπα εγό,—δε μυ λες τί μάθατε ςτο ςκολιό, κςεχοριςτά ας πύμε, για τον Κόκινο στρατό;

— Στο ςκολιό μας λέγανε κε για τον Κόκινο στρατό. Μαθέναμε πίματα, τραγύδια,—ίπε το κοριτςάκι.

Απτα λόγια-τυ έμαθα, ότι κςὲρι κε για το ςιν. Βοροςίλοφ κε για τον Μπυντιόνι.

— Μα δε φοβάςε τυς κραςνοαρμέιτςυς,—τι ρότιςε ένας κραςνοαρμέιτςος, πυ ίρθε ςιμά-μας.

— Κε γιατί να τυς φοβάμε, αφύ ι κραςνοαρμέιτςι ίνε ι μεγαλίτερι ςίντροφί-μυ,—απάντιςε το κοριτςάκι.

— Πός ςας αρέςυνε τα λυλύδια-μυ;—ρότιςε το κοριτςάκι, δίχνοντας τα λυλύδια, πυ κρατύςα.

— Μ'αρέςυνε πολί. Μα αφτά δικά-ςυ ίνε;!—τι ρότιςα με μεγάλο θαβμαςμό.

— Νε, δικά-μυ ίνε,—ίπε με ςιγανί φονί.

— Κε γιατί έφιγες από μας, όταν έφερες τα λυλύδια;—ακόμα ρότιςα εγό.

— Κ' εγό δεν κςέρο γιατί έφιγα... Λιγάκι ντράπικα τότες, μα τόρα ίρθα, γιατί κςέρο, ότι δεν πρέπι να ντρέπεςε απ' τυς κραςνοαρμέιτςυς.

— Μπράβο! Τέτια πεδιά κε χριαζόμαςτε.

* * *

Γρίγορα αποχερετιςτίκαμε. Το κοριτςάκι, πυ κατικύςε αντίκρι-μας, πίγε ςτο ςπίτι-τυ. Εγό κε ι άλι κραςνοαρμέιτςι ετιμαςτίκαμε γρίγορα για το δρόμο.

Μετα κάμποςα λεφτά, όλι ίμαςταν έτιμι για το δρόμο.

... Με κάθε κενύριο βίμα απομακρινόμαςταν απ' τι Γιάλτα. Από πίςο-μας φιςύςε λαφρός δροςερός αέρας. Πάνο ςτον υρανό γλίγορα περνύςανε τα ςίνεφα κε το φενκάρι κολιμπύςε μέςα-τυς, ςα βάρκα ςτι φυρτυνιαςμένι θάλαςα. Πιγένοντας ςτον κάμπο, αναπνέαμε λέφτερα το δροςερό αέρα, πυ ίτανε γεμάτος απ'τις διάφορες μιρυδιές τον φιτόν.

Μόνο, όταν χάραζε ι αβγί, ένιοςα κάτι κύραςι κε ίθελα πολί να κιμιθό. Μα ςε λίγο, κιτάζοντας τα λυλύδια, πυ τα κρατύςα ακόμα μαζί-μυ, θιμίθικα πάλι αφτό το κοριτςάκι, πυ ίχε τόςι εμπιςτοςίνι ςτον Κόκινο ςτρατό, θιμίθικα το μίτινκ, πυ μας καλύςε να ίμαςτε πάντα καλίτερι φρυρί τον καταχτίςεον του Οχτόβρι, θιμίθικα τι γενικί ςιμπάθια τον μαζόν τυ χοριύ Γιάλτα ςε μας,—κε όλα αφτά μυ έδοςαν τότες τέτια ατέλιοτι κενύργια δίναμι, πυ έχαςε τιν κύραςί-μυ κε τον ίπνο-μυ, ςαν τιν πρωινί ομίχλι. Πιγένο πάλι μπρος, ςαν μόνο τόρα ν'άρχιςα το δρόμο...

... Δεν πέραςε πολίς κερός κε μπροςτά-μας φάνικε το χοριό Υρζύφ.

ΔΙΚΟ-Τ' ΤΟ ΔΛΙΑ ΘΑ ΝΙΚΑ!

Το ίτυν πρότι τυ Δεκέβρι...
Κριάδα ντόκεν-μας μπιρτέν.
Παντύ ςα ςίνεφο νταγλέφτιν
Βαρί χαμπάρ: «Ο Κίροβ τ' εν»

Με βόλι ίτυν ςκοτομένος,
Τίς ίλειν λόγια φλογερά,
Αφτός, τυνς όνομα μπιλτράιζεν
Βαχτλίδκο ζίςμο κε χαρά.

Περνύνε χρόνια πιςαλίνα,
Γιομάτα χτίςιμο, ζοί.
Ζερ εςς πιςτία, ότι τόρα
Ο Κίροβ ντάμα-μας δε ζι;

Ζερ εν εργάτις στο ζαβόντι,
Ζερ εν κολχόζνικος κανίς,
Τίς τ' δλία-τ' κε το ζίςμο-τ' σίμυρ
Αχ' Κίροβ τ' όνομα χορίζ;

Σ' αφτό, ότ' πέθανε ο Κίροβ
Ντυςςμάν μιν έχυν-το χαρά:
Δικό-τ' το δλία δεν πεθένι,
Δικό-τ' το δλία θα νικά!

Π. ΛΑΖΑΡΙΔΙΣ

ΦΡΥΡΟΣ ΤΙΣ ΣΟΔΙΑΣ

Στο ιλιοβασίλεμα κε στι γαλίνι
'Ισκιυς επρòβαλε εκί,
'Οπυ τα χόρτα στιβαγμένα
Στέκυντε κάτο στι βροχί.
«Κανίς δε βλέπι εμπρός, Κιριμτσίδι,
τ' αμάκσι γέμισε εσί».
— 'Ετσι ο κλέφτις ο Κιριμτσίδις λέι
Κε να φορτόσι γλιγορί.
Αφύ πια φόρτοσε βυνό τ' αμάκσι
Κε βγίκε πάνο να τ' οδιγί,
Μπρος στ' άλογά-τυ σαν το στιλάρι
Βλέπι να στέκετε ένα πεδί.
Κσίλιασε, χλόμιασε, τρèμι ολάκερος,
Χτιπύν τα δόντια-τυ σαν το σφιρί
Κε ν' απαντίσι κοφτά στο ρότιμα
Τἄχασε ο κλέφτις κε δεν μπορί.
«Εμπρός λιπόν δόσε απάντισι
Τί στέκεσε σαν αλεπύ;
Πιος ίν' πυ σ' èδοσε àδια λέφτερι
Χόρτα να πάρις τυ κολχοζιύ;!»
«Διαβολόπεδο, δόσε-μυ δρόμο
'Ασε να πάγο στο καλό!
Αλιός σε πνίγο μες' το σκοτάδι,
Μιν προκαλέσις το κακό»!
«Αν θα μπορέσις κάνε κι' αφτό
Δε σε φοβύμε ποτές εγό,
Ο πιονέρος κε φρυρός τίμιος.
Τέτιυς θα πιàνο να τιμορό!»

Τοτ' αγριέβι ο Κιριμτςίδις,
Πιδάι κάτο ςαν το θεριό.
Σικόνι πάνο τι μάςτιγά-τυ,
Τιν κατεβάζι ςαν κεραβνό!
Μα ο Κοςτάκις, ο πιονέρος
'Ιροας γνίςιος, πολεμιςτίς,
Στέκετ αςάλεφτος, ςαν παλικάρι,
Σφιρίζι ι ςίντροφι νἄρτυν εφτίς.
Λεφτό δεν πέραςε κε νά-ςυ γίρο-τυ
Τον περικίκλοςαν ι εκςίς:
Τρις πιονέρι από το λάγερ
Κι' ο μπριγαδίρος ο Μοιςίς.
«Πιος ίνε, πυ φόρτοςε αφτό τ' αμάκςι;
Εμπρός, Κοςτάκι, δε μυ το λες;
Τί ςυ ςινέβικε, γλίγορα κςίγιςε
Κε τιν ιπόθεςι, λιπόν, για πες!»
Το λόγο τέλιοςε ο μπριγαδίρος,
Κε ςπίρτο άναπςε γίρο να δι
Πιγί το έμα τρέχ' απ' τι μίτι-τυ,
Θαρίς κε βλέπι άγρια πλιγί!
Κι' ο Κιριμτςίδις πια ζαρομένος
Δίπλα στον Κόςτα στέκι χλομός.
Σαν αγριόγατα μέςα ςτο δάςος
Δίχνι ςαν νἄνε αφτός τρελός.
Μα τα πεδιά-μας, πυ τον κιτάζυν,
Νιόθυν τα κόλπα τυ εχτρύ.
Τον Κόςτα πέρνυν πάνο ςτ' αμάκςι,
Κε, ςτιν μπριγάδα τυ κολχοζιύ.
Πρόχιρα δένυν τιν πλιγί-τυ
Κε τυ δίνυν να πιι νερό,
Τ' αμάκςι αμέςος κςεφορτόνυν
Κ' ίδιςι φέρνυν ςτο χοριό...
Σε λίγο κιόλας ίρτε κ' ι δίκι,
Πυ καταδίκαςε τον εχτρό.
Με δέκα χρόνια τον ςτεφανόνι,
Τον κςεπαςτρέβι απ' το χοριό.
Κε ςτον ίροα, φρυρό ακίμιτο
Τις εςοδιάς τυ κολχοζιύ
Βραβίο δόθικε πολί μεγάλο
Κ' εφχαριςτίριο τυ λαύ.

Ι ΝΕΙ ΠΙΙΤΕΣ, ΠΥ ΓΡΑΦΥΝ
ΣΤΟ ΜΑΡΙΥΠΟΛΙΤΙΚΟ ΔΙΑΛΕΧΤΟ

Χ. ΑΚΡΙΤ

Κ. ΧΑΝΤΕΛΤΙ

Ε. ΔΕΛΙΕΒ

Γ. ΛΑΓΟ

Π. ΜΑΝΤΖΧΑΣ

Μ. ΝΤΑΝΟ

ΣΤΟ ΛΕΝΙΝ

Το έχο-το στο νύ-μυ, όπος σίμυρ,
Τα χίλια ενιακόσια δεκαεφτά,
Ντα φόνακσε το κόμα:—Δυλεφτάδες,
Στο όπλο, νά ι χόρα—στι φοτιά!

I μάζες εργαζόμενες, βαστόντας
Σ' καρδιές-τυς τιν ιδέα-συ σφιχτά,
Ενάντια στον οχτρό-μας πολεμόντας,
Κερδίσανε τι νίκι στραφτερά.

Χυλτάιβε ο οχτρὸς-μας, ο προοδότις,
Το φάκελ επανάστασις να ζβις...
Αχὶεφτα τυς χτίπανες τζαχ τότις,
Εσί,—τυ ΚΠ(μπ) οργανοτίς.

Κε σίμερα ι χόρα-μας, πυ βγίκε,
Αφτὸ εν κυτζ με λόγια να το πις...
Κε μας πάι απ τι νίκι ος τι νίκι,
Ο Στάλιν,—λον καλό-συ μαθιτίς.

Ακύς, ο Λένιν...Κιμὰσε τόρα σί,
Δε φὲνετ το τζιράις το δικός,
Μα ζι ι θεορία-συ λαμπρί,
Κε πάντα-πα θα ζί Λενινιζμός!..

Κ. ΧΑΝΤΕΛΤΙ.

ΣΤΑ 1919...

... Τίντζκα χτίπσε τ' πόρτα. Χορόςς Τρίφονς κζέιν πες ν' αβλί.

Αγρο βραδί. 'Ανεμος ατζυβλίδκα φίςανεν κε απ' χυλίς ςςυρυμίλζεν το ςςον. Τρίφονς ντράνςιν λόρια-τ', σίκοσεν τ' γιαχά-τ' κε τζυνίςεν δάιν χαρςςύ στον άνεμο, ς' χοριό τ' ν'άκρα.

Λίγο ςτερ' αφτός έσοσε στο χαμιλό μαγαζί, ος το μιςό θαρίς κε μπατραιμένο πες το ςςον. Αφτό ίτυνε Κοςε Γιόρι το ςπιτ.

Αχτα ψςαλιμένα τα γιαλία τέκα-οτ' φένιν-τον φος. Τρίφονς χτίπςεν στο γιαλί. 'Ινκςαν, πίραν-τον πέςο. Πέςο ίταν κανὰ δέκα νυμάτ. Τρίφονς πέτακςιν τα μάτια-τ' λόρια-τ'. Αφτός ίδε Κοςε τον Βάνια, Κοςε τον Στιόπα, Σςελτὶκ τον Βάνια κε ενα δί-νυμάτς κιάλο.

— 'Ολ ςας-πα ίςας; γάλια-γάλια ρότιςε Τρίφονς. Σορεφτέτ λόρια-μ', λίγο ςιμά. Σίμυρ εν κάποςα κενύρια!

... Οςυν πάι ατςοβλίδκα τινάζ τα ςςέρια-τ Τρίφονς.

— 'Ορα να χάνυμ τ' εν ιςάπ κανά-λυγάς-πα. Σις κςὲριτ-το, ότι στο Μαριύπολι οργανόθικε ι Κόκινι γβάρτια. Στα ζαβότια. Μὲγας-τιν εν Βαργάνοβς. Κερμεντζικὸτ κε Αντζαριχὸτ ίταν ςτ' αφτόνα, πίρανε πολά τυφάτια κε πατρόνια. Παρτιζάνι έχυνε ντάμα-τ' καλί ςίδεςι. Εμίς εδό κατ' νυνίζυμ να χάνυμ, μα 'ντα όφτιρα ςςέρια μπορύν να σπάνυν τ' ράςςα-μας...

— Σοςτά λέι—ίπεν ένας ς' μαρέα.

— Χριάζετ, γο θαρό, να παένυμ στον Βαργάνοβ να πέρυμ

τζολμασά πατρόνια κε τυφάτια. Αν θα εχυμ τυφάτια, άμαν έρχετ υυγύνκο κερός, χυλτέβυμ πας τ' «βάρτα».

— Ελμπέτ, χριάζετ κανά δι'-νύματ να πάγυν στο Μαριύπολι!—γρικίθαν νταύσσα.

— Κε όσυ τζάλκα, τόσο καλό να εν!

— Γο θαρό – ίπε Τρίφονς—πόπσα ςμα ς μέρα να τζυνέβυμ. Ναμίν φένετε ςςυμπιλίδκο το πάιμο-μας, φορτόνυμ το τζανά-μας φυρκάλια, ταπλός, πάγυμ να τα πυλύμ στο μπαζάρ... Τίς να πάι ντάμα-μ;

— Βάνιας, Βάνιας ας πάι! Κοςέ Βάνιας!

— Νυ, Βάνια, τιμάχτ, ςμα ς' μέρα θα τζυνέβυμ!..

... Σμα ς' μέρα πες Κοςέ Βάνια τ' ν' αβλὶ πας το γιατιςςιμένο ςςον φανερά μπιλίνεβιν ταζό τζαναδί τζιίρ. Καλά αντα ντόκιν φος, Βάνιας κε Χορόςς Τρίφονς ίτανε κάποσο μακρά αχ τ' Αργίν...

* * *

Αφτό τ' νι μερα το βραδί ςυρπατζίς Ντυρπόι Σάβας ίςςεν χυνυςςμά. Σμα στο τραπὲζ ςορέφταν ςαιγιλίδ χυνάςς, ναμλίδ ςυρπατζίδ αργινιότ: Σαγίρ Ιόςιπς, Ντζζαναχάι Αβράμς κε τιάλ. Πας το τραπέζ ζλίχκανταν τα ταρέλκες, μα κανίς-πα τι πςςίρανεν να ὲτρυιν. Συρπατζίς πράτανεν λόρια-λόρια, έτριβεν τα ςςέρια-τ κε ίλειν:

— Τόρα εν πας το έλαμο-τ'!

Πολά κερό δεν πέραςεν, πες ν' αβλί κιςκίνκα χριμίτςαν τ' αγιαγίρια. Ντυρπόι γιαλτζίς ίφερεν τον παπά Αλέκςι.

Παπάς πέραςεν πέσο, καλμέρςιν, γιυρυχτά έβαλεν το σταβρό-τ`, τζαλιςςλάιςεν τα μάτια-τ' πας το τζετβερτίνα τυ ςαμογόν κε κάτςιν στο τραπέζ.

Ντυρπόις γιόμυςεν τα στακάνια:

— Ορίςετ, παρέτ! Όρςι, μπάτιυςςκα!—χόρια όρςεν τον παπά.

— Πλατέτςας! ςίκοςεν το στακάν-τ' Ντυρμπόις.

— Θεός ας φέρ τ' δλία-ςας ραστ! Κγα-α! Παπάς ιςςταχλίδκα έγλιπςιν τ' αςςίλια-τ' κε έβαλιν πας το τραπέζ το όφτιρο στακάν.

Σαγίρ Ιόςιπ τα ατζάχια έκλοθαν χάλις μλαρί χαιά. Αφτός γιόμοςεν το στόμα-τ' αλπαρό ςςιρδί κολμπασά κε ζπυδαζέν να το μάςανεν, γιατὶ ντόκὶν στο νύ-τ' κατ' να λέι.

— Πςες δάβαζα γαζέτα. Ταχάμας τεχμίλ ντάγλιπςαν τυς κόκινυς κε πυλίς πίραν ςτο πλεν!.. όταν κύρτςιν το κολμπαςά, ίπεν Σαγίρς.

— Υγό! κοντά ίντυν χαίλς Ντζζαναχάις, τίνα μαγανάιβεν πας το ςςναρί τζαγανάχ.

— Ατί κρύγυν-τς, μα αδό, πες το χορίο-μας τα δλίες εν ςςυμπιλίδκα. «Τοβάριτςτζι» γαρδαλέβυν, ςικύνε ςτο μπυδὰρ!—ίπεν Ντυρπόις.

— Χριάζετ να κάμυμ τίπος, τ' εςς τζαρά άιτς να το φίκυμ! γρικίθεν κενύριο νταύςς.

— Χορόςς γιός, φένετ-με, ςςυμπιλίδς εν... Νά, ορίςετ, παρέτ! 'Επαρ, μπάτιυςςκα! — όρςιν τυς μιςαφίρυς Ντυρπύις.—'Α δία μέρες δεν φένετε. Δεν το κςέρο πύ εν!

— Σ' Κοςέ Γιόρι το ςπίτ πιχτά ςορέφκυνε. Πολὰ φορέις ίρτα ραςτ να τυς ντρανὺ, — ζμίχτεν ς' λαχαρτί Σαγίρς.—Ατί αν τ' εν τ' φυλέα-τιν;...

— Τ' φοτὶα χριάζετ' να το ζδις πιρναμί αλυβλέβ,—γιυρυχτά ίπε παπά Αλέκςις.

Γιόμυςαν κε φτιόρυςαν τα ςτακάνια μία κιὰλο. Το πρότο τζετβερτίνα μπίτεπςιν. Πςςίρςαν το δέφτερο...

* * *

Ενα κερό χτίπςαν ςτα όκςο τ' πόρτα. Ντυρπόις κζέδιν πες ν' αγιάτ. Ολ-πα φοβιντζάρκα τιντζλάιςαν: κανίς κςένυς τ'εν;

Ντυρπόις γίρςεν αν τον γιό-τ' Αντόν.

— Ο-ο, Αντόν Σάβιτζ! Καλοςίρτες, καλυςίρτες! Πέρνα κάτςι!

Αντόνς ςςεροπιάκεν αντ' μιςαφίρς, πέραςιν-κάτςιν πάνο μαρέα. Πας αμπλάτια-τ' έςτραπςαν τα φλιυρίτκα πογόνια.

Τζὲρναςαν τον Αντον ςίφτε παπάς, ςτέρας Σαγίρς, απίςο-τ — Ντζζαναχάις. 'Επνιν αν τον πατέρα-τ'-πα. Παπάς κὰμποςα φορέις ανκάλςεν, φίλςεν-τον...

— Τί καλό να μας λέις, Αντόν Σάβιτζ; — ρότςαν Ντυρπόι τον γιό.

— Ατόρα λαχὶρτεβαμ πας τα δλίες...ίπεν ένας μιςαφίρος.

Ντυρπόι Αντὸνς ντράνςεν χαρςςύ-τ, ςτέρας πας ολνύς άλς κε απάντιςε:

— Να λαχαρτέβιτ καλὰ κςέριτ, μα χαμπάρ-πα τ' έςςιτ, μπαρόχ, ότι ς' Κοςέ Γιόρι το ςπιτ ςορέφκυνε καθα βραδί ατίν, τίς άβρι—τ' ναλ' μπορύν να πάρυν τα τιφάλια-ςας!

— Γο ίπαςας-το! χατζιράιςεν το λόγο-τ' Σαγίρς.

— Εςίς αν ίςετς τίτκο ματὸφ κε άνιαςτι, εμίς-πα, το βάρτα κε το άρμια-πα, τίπος-πα τι θα μπορύμ να κάνυμ...

Ενα τνα πες Ντυρπόι το ςπιτ στέκεν-τον χαςιβετλίδκο τιντζλίχ...

— Καλά κε εμίς, το κοντρ-ραζβὲτκα-μας, έχυμ κόμα φτία κε μάτια. Αν τ' εν τα δλίες να ίταν χαμένα! Δία μέρες στέρα, (Αντόν το νταύςς τιντζλάιςεν) εδό να έρκετ καράτελνι οτριάτ. Πιάνυμ ολνύς-τιν πας φυλέα-τιν!..—Μα έντιριμ ας κανύς-ςας ςτόμα αν βγέν κανά λόγο, ναμί πονιςςκάςετς!...—μπιτράιςεν τ' λαχαρτί-τ' Αντόνς.

— 'Α ςι, Αντόν Σάβιτζ! Μικρὶ ὶμας ζερ;

— Νάζις ςτο χαμπάρ. Πέκα, το δλία-μας να ὲρκετ ραςτ!

— Μπράβο, Αντον Σάβιτζ! — χάραν ςυρπατζίδ.

Οι, ζα γόρι-γο-ο-ό-ρι-ι...—

έςτεκςιν τα λόγια Ντζζαναχάι το τραγόδ.

Ται μπύινι-ι-ι βί-ι-τερ βί-ι-ε-ε...—

ζμίχτεν ςτο τραγόδ παπάς.

Οι, ταμ υντι-β-ό-ο-ονκα
Ται πςςενι-ί-ιτζενκυ ςι-ί-ε-ε...

ςίκοςαν το τραγόδ αλ'...

'Ολ-πα μέθςαν δινατά. Αχ' το τραγόδιμο ςτέρ πςςίρςαν χόρεπςυν. Ιςτίμ τρόμακςαν ςπιτί τα γυνέις αντα χόρεβαν χυνάςς.

... Αργός νίχτα Ντυρπόι γιαλτζίς έβζεκςιν, πίρεν κε δάιν τυς μιςαφίρυς ςτα ςπίτια-τιν...

*

Βάνιας πέμνιν ςτο μπαζάρ να πυλί φυρκάλια, Τρίφονς δάιν ςτο ζαβότ ςτον Βαργάνοβ.

... Το δλία-τιν ίρτεν ραςτ καλά. Αντα ςκοτίνςεν, κριφά έβαλαν πας το τζανά τα τυφάτια, ςτζόπακςαν-τα καλά ναμιν φένυντε κε κςέβαν αχ το ζαβότ. Ος τον πιρνό—κάμυν ιςάπ—να ςόνυν ςτο Αργίν.

Βάνιας τινάζ τα ντιλμπόβια, τ' άλογα ςςέρνι κε πάγνε. Τρίφονς τι λαλί, ςάχτκα ντρανά ςτα μαρέις. Κερός χατελίδκο, παντύ ντυςςμὰν, τ' ςτράτα μακρί κε φοβερό...

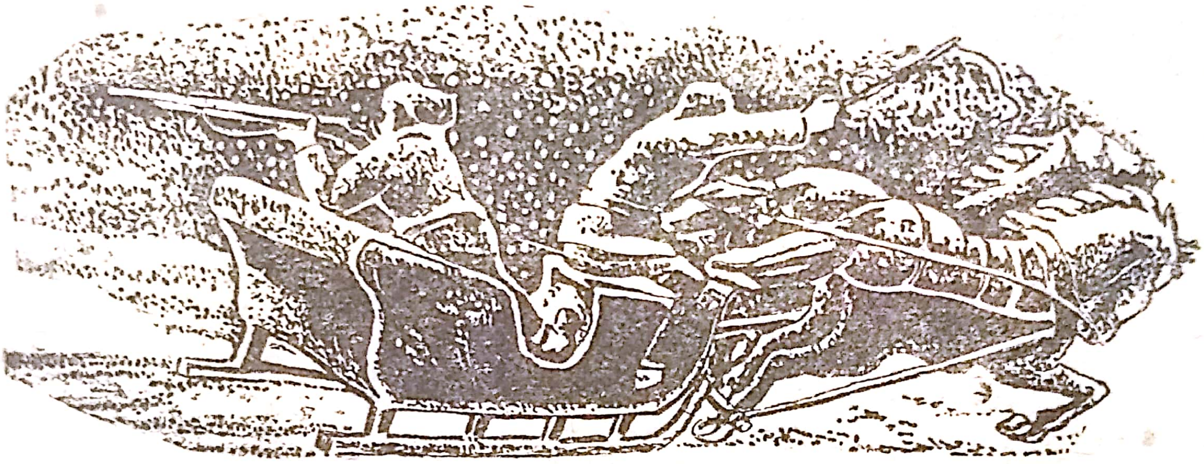
Υλνίχτα, ςτα δόδεκα όρες μαρέα, Τρίφονς κε Βάνιας έςοςαν ας ένα χορίο.

Να μι κςεχάςυν ντεπ δάβαν μέςα ςτο χοριό. Το έμπαν ς'

χοριό-πα, πες μιςαρέα, χαρςςύ-τιν κςέβαν διο ςτρατιότες κε φόνακςαν:—Σταθέτ!!! Χτίπςαν τυφεκί τα ζατβόρια.

Βάνιας τράβςιν έκλυςιν τ' άλγα ς' ένα προύλοχ. Απίςυ-τιν πςςίρςαν έςιρναν μία, μία τιάλο. Βάνιας κάτςιν πας τα γόνατα-τ, ςιχτάιςεν τ' άλγα. Τρίφονς πίρεν ςτο ςςερ-τ το τυφάτ. Τ' άλγα έβαλαν τα φτία-τιν απίςο κε πάγνε όςυ-π τα πορύν.

Σ' χορίο τ' άκρα ἐμπρο-τιν φανερόθαν τρία αλγάδ τιάλο. Βάνιας αφίκεν τ' ςτράτα, δάβαν τζολ-τζυλτέν.

Αλγάδ φτιρνίζυν απίςο-τιν. 'Αιτς πέραςαν κανά εφτά βέρςςα, κατέβαν πες-το ένα ταραμά. Πες το ταραμά πατζαρίχταν: τςακόθιν το ποταμί παγονία, τ' τζανά κάτςιν ακάτο. Αλγάδ όςυν πάι έρκνε ςιμά, τ' χατέ ςιμόν.

Τρίφονς αν το τυφάτ έτραμιν κζέιν πας το γιάρ, έπεςιν, ετιμάχτεν να ςίρν. Το πρότο πύλια κρέμςιν τον αλγάδο, τίνα ίρκεντον αχ άλυς-τιν έμπρο. Αλ' κατέβαν πάνο 'χτα άλογα.

Πςςιρίθεν περεςτρέλκα. Αλγάδ ντράνςαν κε ςτάθαν, δε θα μπορύν τίπυς-πα να κάμυν—γίρςαν ακςαπίςα.

Σ' αφτό τον κερό ο Βάνιας έβγαλεν το τζανά πάνο. Κύτεπςαν το ςτρατίο-τιν. 'Αρταχ ίτυνε ςιμά ςτ' μέρα. Ος τ' Αργίν πέμναν κανά ίκυς βέρςςα.

Αφτά τα μέρες το βάρτα ςικόθεν ςτο μπδαρ. Πες τα μιςαρέις υλνίχτα πράταναν αλγάδ. Πες το ςςταπ δε ζβίχκετ το φος, «γολοβάς» (μέγας-τιν) όλι τι νίχτα κάθιτ απέςο.

Δεν τιμάταν-ταν κε τα πεδία-πα, κάθα βραδί ςορέφκαν-ταν, έφταγαν λαχαρτί, τίλογα να πιάκυν τι δυλία-τυς.

Βαρέα πέρνανε τιρός. Τί κιάν ίτυν-πα έςυςεν το φιλαγμένο όρα.

Σορέφταν κανά τράντα νομάτ χαμπαριστάν να χυλταίςυν πας το ςπίτι, πυ ίτυν το βάρτα.

Σκυτίνς. Τιντζλίχ. Στα μακρά ακυςςκάτε, αντα τζαρτζαρίζ πκαχ τα μπδάρια το ςςον.

Αντα τζζυχλάιςαν ςμα στο ςσταπ, τζαςοβόις χύλκςιν:

— Τίς έρκετ; κε πάλι λόρια τιντζλίχ.

Ενα γόρα-τ᾿ εν άγρα χτίπςεν. Παλέςτ ι σκυτνία έςπαςε απ᾿ μέςα-μιςύ. Κζέιν φυτία. Το χτίπος ντυβλάιςε, δάιν λον το ταραμά, ντόκιν χαρςςύ στο χαρατάςς κε γίρςεν ακςαπίςα. Αφτό έςιρεν τζαςοβόις.

Απ᾿ πέςο χτο ςσταπ όλι-πα κςέβαν στιν αβλί. Τα πεδία κάτςαν πίςο στο ταςςχυρά, ςίρνι.

Πας-το χτίπυς ςορέφταν αλγάδ, τίνα πράταναν πες-τα μιςαρέις. Τα πεδία πέμναν μέςα-τιν.

Χόροςς Τρίφονς ςικόθεν πάνο κε χύλκςεν:

— Πεδία, εμίς πέμναμ μέςα, θα πάγυμ απίςο, ντρανιςέτ, όλ-μας πάγυμ!—Μα πολύς καρδίες τρόμακςαν απτο φόβο, τα πεδία ίς-τιν, ίς-τιν ςικόθαν κε ντρέχνε να μυλοθύν πες το σκυτνία. Αφτό-πα φίλαιν ντυςςμάνυς. Το βάρτα ατζόβκα χυλτάιςεν πας τυς παρτιζάνυς. Μα στα ςςέρια-τ᾿ κατέιν μόνο ένας.

Σςελτίκ Βάνιας ςκυτνά ντόκιν το μπδάρ-τ᾿, να ντραμί δεν μπόρςεν, κάτςιν. Αχτα όλα μαρέις ςορέφταν τα τζαναβάρια λόρια στο χυρμπάν. Βρέθιν ςιμά-τ κε γολοβάς-πα.

— Σταθέτ, εμίς άβρί-πα καταςύνυμ να πάρυμ τ᾿ γύλα-τ᾿ Κλιδοςέτ-τον πες το πόρεπ!—

... Πες το πόρεπ σκυτίνς... Πςιλά ένα μικρό γιαλίτς, πύχ μόνο φένιτ υρανός. Βάνιας ςικόθιν, ντράνςεν λόρια-τ᾿, αμά δεν ντανιάνεπςιν πάλι, τυ μπδαρ-τ᾿ πολά δινατά πυνί.

Σμα ςτ᾿ μέρα πάτςιν-τον ίπνος, τιμίθεν κε πέμνιν... Κατ βαρί κε τυμπύχκο ντόκεν-τον πας το χαμπυργά. Βάνιας γνέφςιν κε γόνκςεν. Αντα δακρομένα τα μάτια ίδεν τον βαρτοβόι, τίνα όριακςεν να τον κρύι μία κιάλο αν το πρικλάτ.

Βαρτόβοις πίρεν-τον κε δάιν στο ντοπρός...

Πες ένα μικρό κόμνατα κάθιτ γολοβάς. Αλπαρός, τα μάτια-τ φυςκομένα αχ μπόλκο το πίνιμο κε χτο ιχςίκκο το ίπνο. Αντα ίφεραν τον Βάνια, γολοβάς τρίφτεν πας το σκαμνί, κάτςιν καλά.

— Πός ίνε το παραςίμς;—ρότιςε.

— Σςέλτικ—ίπε ο Βάνιας.

— Τίς ίτανε το βραδί ντὰμας;

— Δεν το κσέρο—-λέι Βάνιας.

—. Τί;—έβγαλεν άγρο λαλία γολοβάς.

— Δεν το κσέρο, τίς ίτυν ντάμαμ—ίπε μία κιάλο Βάνιας.

Γολοβάς ίντυνε χάλις κότινο μπαγύρ.—Καλό! Μπέλτιμ, λίγο στερ κρύι στο νυ-ς! Τζαςοβόι! Πὰρετ-τον! 75 ςςομπολέις!

Ο τζαςοβόις κύντςιν τον Βάνια αν το πρικλάτ.

Δάβαν πες το μαντρί. Απίςο-τιν κανά ίκυς βαρτοβί, καμπός χαχανίςςκαν-ταν.

Απτο μαντρί κανά δὲφτερο κζὲιν άγρο ντaύςς κε άγρο κίκκο χαχανιζμό, λίγο στέρα μόνο ακυςςκάτεν-τον, τὶλογα ςςύρζ.ιν τα ςςόμπολις.

* * *

Σκοτίνςεν... Γολοβάς μεθιζμένος ίρτεν στιν καντςελιάρια, κάτςιν πας το ςκαμνί.

— Φερ τον Σςελτίκ!—ίπεν ςτον τζαςοβόι.

Τζαςοβόις ίφεριν, ςκύντςιν τον Βάνια πέςο. Γολοβάς χαμνογέλαςιν, φανέροςεν δία γρὰδες μαβριάρκα ςαπιμένα δόντια.

— Τίλογα εν τα δλίες;

— Καλά!—γάλια λέι Βάνιας.

Το τζιρὰι-τ' μιλανιάςεν, δαφτό-τ' τέκα οτ' στέκιτ πας τα μπυδάρια-τ'. Γολοβάς φύςκοςεν, χάλις χαραχὺςς.

— Ντόκεν στο νύς, τίς ίτυν ντάμας' το βραδί;

— Ιόχ!—ςαμπυρλίδκα ίπεν ο Βάνιας.

— Α-α! Γιόχ;—Γολοβάς έβγαλιν άγρο τζαναβαρί λαλία, ςίκοςιν τα ςςέρια-τ', χυλτάιςιν πας τον Βάνια, κρέμςιν-τον, μαρμάρονιν πάνο-τ'. Εμπιν πέςο Ντυρπόι Αντόνς.

— Τίς εν; ρότιςεν τον γολοβά.

Γολοβάς κοντά-κοντά ίπεν-το.

— Παρέτ-τον κε πρατέτ ςτο ςςταπ, ςτο Βολνοβαχα. Ατί μπυςςατρέβνι τ' γλόςα-τ'!

Τ'άλο τ'μέρα το βραδί τον Βάνια ίφεραν-τον ςτο Βολνοβάχα στο ςςτάπ τις βάρτας. Καμπόςα μέρες στερ να ίχε ςυτ...

Κανά δὲκα όρες το βραδί, ς' Κοςέ Γιόρι το σπιτ χτίπςαν τ' πόρτα. Γιόρις ντράνςε στο γιαλί. Πες ν' αβλί ίταν κανά δέκα αλγάδ. Χτὶπςαν τ' πόρτα μια κι'άλο κάμποςο δινατά. Γιόρις ίνκςεν τ' πόρτα. Ενας κοζάκς χυλτάιςεν πέςο. Τίλογα ίδεν

μέγα άνθροπο, έςιρνεν, το πύλια ντόκεν χαρςςύ ςτ' γονέα, δάιν ριχοςςέτομ κε ντόκεν τον δαφτό-τ'. Κοζάκς πέλςιν ακάτο. Αλ-τιν θαρίς-κε λιςςάςαν. Κίκκα νταύςςα κε βριςὲματα γιόμυςαν το ςπιτ. Αιδόνκ;αν τα τςακυμένα γιαλία...

Τον γέρο κε τα μικρά πεδία πιάκαν έδιςαν-τα, τα κορίτζα κατέςυςαν έφχαν όκςο ακςπόλτα, τζυπλάχκα. Το μαχαλά όλο ςι-κόθεν ςτο μπυδάρ. Σαγίρ Ιόςιπς πρωτά πες το ςτράτα κε κυμα-λέβ.

—Ιδετ-το, νά τί μπιλά ίφερεν πας το τιφάλ-μας Κοςέ-ς! Σκότοςεν άνθροπο! Αντα έβγαλαν τον Κοςέ όκςο, Σαγίρς δεν νταγιάνεπςεν—έτραμεν ντόκεν-τον.

—Κρέμαζμο χριάζετε κοπὲκ γιός!

Κοςέ το ςπίτ πέμνιν όφτιρο. Τον γέρο κε τα πεδία διάβαν-τα ςτο βόλοςτ. Τα πεδία έδιςαν-τα πας τα ςκαμνία, τον γέρο μάν-τριςαν-τον.

Κανά δέκα όρες τον πιρνό ίρτεν ςτο βόλοςτ Ντυρμπόις. Ιπε τον τζαςοβόι να φέρυν τον Κοςέ. Ιφεραν τον Κοςέ.

— Πέ-το-να, τίλογα ςκότοςες τον κοζάκ;

— Δεν τον ςκότοςα, Αντον Σαβιτζ. Χαμπάρ-πα τ'έχυ! Ζερ γο πόρνα να κάμυ τίτκο ςςε;

— Πέ-το, τίλογα τον ςκότοςες;! Αν τεν θα ςε κρεμάςυμε!

—Ε, δυλία εν δικό-ςας, τί πορύ γο να κάμο;!..

— Κρεμαςέτ-τον!—χύλκςεν ατςυβλίδκα. Πες ν' αβλί πας το δεντρό δεμένο ςςκνί. Τεκαρὰν ς' νᾶκρατ λαίςςκετ θιλέα. Γιόρις έβαλεν το ςταβρό-τ'. Πίγαν έςτικςαν-τον ςιμά, «ινκλὲνιπςαν» ντά-μα-τ ένα τνα, έςιρναν-τον πάλι πες' το πόρεπ.

...Το ςυτ πας τον Σςελτίκ πςςιρίθεν ςτα δέκα όρες τον πιρνό, κε κύτεπςεν όλο-ολο κανά μιςό όρα. Το πρίγοβορ δεν ίτυν πολά μακρί. Τα ςτερνά λόια τυ πρίγοβορ:... «τον Σςελ-τίκ Ιβάν να τον καταδικάςυν ςτο ςκότομα»... Βάνιας παλέςτ δεν τα άκυςεν...

Καλά αντα ςόχναςεν, Βάνιας χτίπςεν πορεπί τ' πόρτα. —Τζαςοβόι!—χύλκςεν γαλια-γαλια,—γιρέβο να πάγο όκςο! Τζαςοβόις πέλςιν-τον αχ το πόρεπ κε δάιν πίςο-τ'. Βάνιας πέταχςεν τα μάτία-τ' λόρια-τ'. Στιν αβλί ίταν τρία οφιτςεράδ. Αβλάχ απ αφ-τύς ένα-δία μπρίτζκες, πάνο ςπαθία, γρανάτες.

Τζασοβόις δεν κατέςοςεν να ντρανά λόρια-τ', τίλογα βρέθιν Βάνιας ςιμὰ στο μπρίτζκα.

Αγρα χτίπςεν—ὲςπυςεν ένα γρανάτα, ένα κιᾰλο. Τζασοβόις κρέμιιν κάτο, οφιτςέρι νταγλέφταν, έτραμαν πύ ίρτεν ραςτ.

Ος να ςκόθεν στο μπδάρ το βάρτα, Βάνιας μπάτεπςιν πες το ςκυτνία. Δεν τον ίβρανε τ'άλο τ' μὲρα-πα...

...Κάμποςες μὲρες ςτερ αφτός βρέθιν πες το οτριάτ, πυ ίτυνε κομαντίρος Τρίφονς...

ΣΤΟ ΠΟΧΟΤ

Το οτριάτ-μας τιμὰχτεν να πάι στο ποχότ.
Ολ-πα ςςὲρνι-μας. Λάλςεν τ' λαλία.
Αντα ςτάθανε ς' γράδα το βζβότ πις' το βζβοτ,
Πιχτὰ χτίπςεν δικό-μ' το καρδία.

Στο ποχότ! Τράντα βέρςςα. Πιρνά,
'Ορες πέντε. Νιςτάζυν τ' ςιλβία.
Αβυργό. Βγὲνι ίλιος, ντρανά κε γελά:
—Καλιμέρα, παλκάρια, πεδία!

Ενα γόρα πςιλά ςτ' υρανό
Τυτυςςτράιςε ρακέτα τν' αέρα.
Τίντζκο ίτυν αφτό τον πιρνό,
Τίντζκο, όμορφο σίμονε μέρα.

Στο ποχότ! Τράντα βέρςςα. Πιρνά
Γρικιςςκὰτ κομαντίρ το λαλία.
«Σμίρνο! Μαρςς!»
Κε—ςιράιδα πιχτά—
Δὰβαμ μις στο ποχότ όλ-μας μία...

Δινατά πολεμίζ το χυβάτ
Μιν τα βέρςςα κε φίν-τα απίςο.
Κιματίζ το χοράφ κε μακρά
Πας το ςιρτ κομαντίρ-μας ναμλίδς...

...Πέμναν έμπρο-μας τρία βέρςςα...
Τρία βέρςςα. Σπυδάζ το οτριάτ.
Πςςίρςαν ντρὲχυν εμπρός τα ςιράιδα.
«Τςοχ-τςοχ-τςοχ!» ςτα μακρά γρικιςςκάτ...

...Πάλι ςτὲκυνε ς' γράδα το βζβοτ πις' τὸ βζβοτ,
Πάλι ςςέριτ δικὸ-μ το καρδία:
Το οτριάτ-μας μπιτράιςε καλά το ποχότ.
Κομαντὶρς χερετίζ τα πεδία...

Νοβογρατ-Βολίνςκ, 1935

Γ. ΛΑΓΟ

ΔΙΝΑΤΕΝΥΜ

Φένκος κζέιν 'χτο τζάπ μαρέα,
Φοςεράιςεν τ' μιςαρέα...
Ιντυν νίχτα χάλις μέρα.
Νίχτα χλίτςκο κε κυντό...
Τα δεντρά ςαλέβ τ' αέρα.
Νταγιρλέβ τ' αμάκς απὲρα...
Αντα φλάις, κατ-λίγο ςτὲρα
Τ' χτίπυς παλ' ακύις αφτό.
Οςυν-πάι πςιλά κζέν φένκος
Κε γιαλίζ απάνο ςςένκα.
Τ' άςτρες χάλις κατί μάτια
Φοςερέβνι 'χτα πςιλά.
Αρταχ ςόπαςαν τα πλία.
Πὺ κε πύ γιρνίζνε ςςκλία.
Τ'μίθαν όλα τα ιβλάτια.
Τίντζκο εν το μαχαλά.
Λον τα ντὶμκα ταραμάιδα
Γρικιςςκύνε υντραμάιδα.
Ιρταν κόζμυς αχ το δλία,—
Κάθα-ίς ντρανά δικότ.
Σμα στο κλυμπ πες τ' μιςαρέα
Περνά ενα κυραςέα.
'Τί αντ' ανιχτό-τ' καρδία

Ερκετε αχ το ζαδότ.
Γο ντρανὺ-τιν μια μία,
Αντα έρκιτ αππό δλία.
'Ντα περνά ςμα στο γιρί-μας
Το τζιράι-μ' πςςιρά γελά.
Γο τ' χαρά-μ τι μπιλτραίζο,
Μα χριφά ατότ' νονίζο:
Τζάλκα δί-μας θα να ίμας
Ενα τόπο ςτι δυλιά!
Στο κολχόζ-μας γο δυλέδο
Κε τραγόιδα υντραέδο.
'Τα πετύνε πες τ' αέρα
Πες κολχόζικο το τζολ.
(Ε, αζμόνιτα ζαμάνια!)
Κεματίζυνε τα ζάνια,
Που δυλέδι νὶχτα-μέρα
Τ' καρδακό-μ' το κομςομόλ!
Γιὰν τι μας πολά χιλιάδες
Πες εργατικά τα γράδες!
Ολ-μας έχυμ σκοπό ένα,
Στράτες έχυμ φοςερά.
Μις ντογρύδικα δυλέδυμ.
Το κολχόζ μπικιτραέδυμ...
Αγρικάς-το: ςςέριτ πάτος
Αν δικό-μας το χαρά!
Ει, αζμόνιτα ζαμάνια,
Ει, αμέτριτα μιντάνια,
Φοςερό δαχτλίδκο ζίςμο,
Γιαν το θάλαςα πλατί.
Αν μπερλίκκο-μας το δλία
Δινατένυμε, πεδία!
Δε πιμένυμ μις απκάτο,
Μαθιμέν κε δινατί!

ΑΙΤΣ ΙΤΥΝΕ ΠΣΕΣ

Μέςα-μιςὺ στο χορίο πας γονέα τυ θέατρυ 'χτα μακρά μπιλινέβ ένα μέγα κυμάτ γαζέτα. Πας τ' γαζέτα μεγάλα γράματα:

Ι ΘΡΙΣΚΙΑ ΕΝ ΑΓΥ!

ΣΙΜΥΡ, Ι ΟΡΑ 6 ΤΥ ΒΡΑΔΙ ΠΕΣ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΘΑ ΕΝ ΣΟΜΠΡΑΝΙΑ. ΣΤΙ ΣΟΜΠΡΑΝΙΑ ΝΑ ΣΤΕΚΕΤΕ ΖΙΤΙΜΑ ΓΙΑ ΝΑ ΣΦΑΛΙΣΥΜ ΤΙΝ ΚΙΛΣΙΑ ΚΕ ΝΑ ΚΑΤΒΑΣΥΜ ΤΑ ΚΑΠΜΑΝΕΣ.

Σιμά στο θέατρο περνύν κόζμος: γιυρόντ, γιαςςλάρ. Χαρςςύ στ γαζέτα στάθεν ένα πκαδίτς γιάςςκυ μπυρλάκ.

— Ντρανίςιτ, τί γραφτ!

— Θα πάρνι ςςέρια—να ςφαλίςνι τ' κιλςία! Πάγυμ, ε;

— Πάγυμ-ντα! Γο ςίφτε θα ςκόσυ το ςςέρι-μ!

— Γο τα δία-μ ςςέρα μία θα ςκόσυ!

... Βράδνεν. Ας χορί τ' ν'άκρα μυνκρίζνε πράματα, πύια γιρίζνε αχ το τζολ. Λάζνι ςςκλία. Λον το πυτάμ αιδονά το γοντόκ, πύιο έρκετ αχ το ζαβότ. 'Εκςι όρες.

Μάνια με τ' αγιαχτάςςα-τς τζυνάιςαν 'τό μαρέα. Πες τα μιςαρέις ακυςςκύνε νταύςςα:

—Στι σομπράνια να πάις; άιτα!..

Λόρια στο θέατρο γιυμάτο γιαςςλάρ. Τραγοδύν, χορέδνι, λέγνι χυρατάιδα. Πέςο κάθνε ςάφι ιςλίδ «νικοτίρ». Τα μανάκες κάτςαν πίςο μαρέα πκαδίτζα-πκαδίτζα κε παργοριςςκύνε:

— Τί το ιρέδνι τόρα ν' κιλςία-μας; Γιόχςαμ, αφτό να φάι γιρέδ, γιόχςαμ, αφτό πατζαρίζ κανίνα;
— Ζερ παπά-μας χαμπαγιάτ εςς;
— Αντα έρκετ κε τραγυδά τζανακυλτέν, αχ-αχ-αχ!
— Πος δεν αφίνυν τον κόζμυ να κάμυν το ιμπατέ-τιν!..
Ντάμα-τιν λαχαρτέδυν κομςομόλτςι, μαγανέδυν να τυς μπιλτρέδυν, τίλογο ζαράρ έφταιν κε κάνι ι θριςκία στον κόζμο...

Πςςιρίθεν ι ςομπράνια. Ο πρόεδρος τυ ςελςοδιέτ λαχίρτεδε με τον κόζμο απτι τριμπύνα κανά όρα. Πςςίρςεν 'χτο εμπριζνό, έςοςε στο ςιμερινό...
— Ντζζυμαιάτ! Τόρα πετατ'-το: ίςετς χαίλ να ςφαλίςυμ τ' κιλςία, γιόχςαμ—γιόχ; Τίς θελ να παρ λόγο πάς αφτό το ζίτίμα;
Ενα δία τοπς δαθέα αναςτέναχςαν τα μανάκες.
— Φέρ μένα λόγο!
Απ' πίςο μαρέα ίς άγρος χοντρός άνθροπος—το μιςό-τ' το τιφάλ τζαλιάρκο—όμαλα-όμαλα ςίκοςεν το ςςερ-τ'.
— Βάι, μάνα, το τί εν το θα πι πςαλόμςτζικ-μας!
— Παπς κε μανάκες!—πςςίρςε αφτός το λόγο-τ'—το πολά γο ςας λέγυ-το. Στο ςτερνό-τ'-πα αν εν, ας πυ ταίςα-τ'. Θ ε ό ς τ' ί τ υ ν, τ' ε ν κ ε τ ι θ α ν α ε ν-π α! Τ' π ι ς τ ί α ε ν π ς έ μ α!...
— Ιδύι, μάνα!
— Ακύις, τί εν το λέι!
—... Μέγα χαμπαγιάτ με δαρίζ, οτ' ςας κύμπονα δεκάδες χρόνια. Δύγυ λόγο, ότι άλο τι θα κλόςυ-πα ςιμά ς' κιλςία. Θ εό ς τ' ε ν, ν α μ ί ν π ι ς τ έ δ ι τ!
— Βάι, θέμο!
— Μαςς-αλλά τον πρόςοπο-τ'.
— Κότια, μαδρέ, τί εν το λέις;
— Τφύ ςτυν πρόςοπο-ς, ιμπρέτ κε ςςυρέτ!
— Νά, κάτςι-να.
Τα μανάκες ςίκοςαν μέγα χαλαμπαλίχ. Ενα δία γινέκες πςςίρςαν τράδςαν-τον αχ τα πέςςα ος να τον καθίςνι πας το ςκαμνί. Δεν τον αφίκαν άλο τίπος-πα να πί.
Κιςκίνκα χτίπανε ς' πρόεδρο τυ ςςερ το καμπανίτςα...
— Κόζμυς, τιντζλαιςέτ λίγο! Ι ςομπράνια δεν μπίτεπςιν!
Ζόρλεν τιντζλάιςαν λίγο.

Πίρεν λόγο Μάνια-πα, στερ' ένας πίςο στον άλονα κάποσο νομάτ τιάλο. Τ' ςυμπράνια έςυσε στο μπίτεμα-τ'.

— Νύ, τόρα τίς εν χαίλς να ςφαλίςυμ ν' κιλςία, ςικοςέτ τα ςςέρια-ςας!—ίπε ο πρόεδρος.

Ενα όρος ςςέρια όςεπςε πάνο ςτα σκαμνία.

— Τίς τεν χαίλς; 'Ενα δίο, πέντε, δέκα... Αιτς, πολί γιρέβνε τιν κλιςία να το ςφαλίςυμ. Αδρι τον πιρνό γυργά θα κατβάςυμ τα καμπάνες.

Τ' ςομπράνια μπίτεπςιν, κόζμυς πκάιδα-πκάιδα νταγλέφκανταν ςτα ςπίτια-τιν. Απ' κάτο μαρέα παέν ένα πκαδίτς γιάςςκα κορίτζα. Μέςα-τιν Μάνια. Μακρά αιδονά κε πάι το νταύςς-τς. Τα κορίτζα τραγοδύν:

> Δεν το χριάσταμ μις τ' κιλςία,
> Σον αλτάιβεν-μας παπάς.
> Χάςιν 'τος το μεγαλία-τ',
> Το μιτί-τ' πςςιρά κρεμάζ!

— Νά, κατακλίδ, νά νταύςς!

— Τίς εν, μάφςα, τίνα τραγοδά;

— Τίς να εν, αφτό το ςςαλαπύτκο—Βέρας κορ'.!

Πιρνός. Λόρια ς' ν' κιλςία γιομάτο κόζμυς. Τ' κιλςία ζοζμένο αντα ςςκνία. Κατβάζνε τα καμπάνες.

—Ντρά-να, αφτό το ςςαλαπύτκο—Μάνια—παλ' τζαχ απάνο!

— Βύι, θέ-μυ κε παναγία!

Πας το βραδμέρ τα δίο καμπάνες-πα ίταν κάτο. Τα μανάκες αν τα τζυρέματα γίρςαν ςτα ςπίτια-τιν. Καμπόςα κορίτζα κε πεδία τζυνάιςαν στο θέατρο. Στο μισό τ' ςτράτα απ' πίςο-τιν έςυςιντς Μάνια.

— Ατόρα ντόκεν χαρςςύ-μ' παπάς! Πέκα γροματά-πα, όταν με ντρανά! Γο άιτς-πα τ' ατζόβ-μ' κανά-λογάς τι κζέιν αχ' καρδία-μ! Κε τί φόβο τράβςα, αντα πέθανιν μάνα-μ' στερ, να μιν το λὲις-πα!

— Μα τί ίτυν;

— Κατ' ίκςα ένα κερό, μα ςοςτά δεν το έχο ςτο νύ-μ!

— Πέ-μας-το, Μάνια, τίλογα λυγάς ίτυν...

— Καλό. Φυχριθέτ!

... «Μάνα-μ' Βέρα, γαρίπςα, γιαλτζάβα, ςτα ςτερνά χρόνια ίντυνε ακτιβίςτκα. Δεν πέρανεν κανά ςομπράνια-πα να μιν δάινεν. Ελμπὲτ, «ςυρπατζίδ» δεν το μπικὲνεβαν αφτό κε ςαχίνεβαν-πα

αχ τ' αφτίνα. Ταπλός, ας ατίνα καλό να μιν φλάις. Πας αφτό κυλάκι ίχαν-τιν μέγα χυλί. Παπάς-πα τι πιμένιςςκιν πίςο. Κάμποσο κόζμος ας μάνα-μ' τα λόγια στερ' βαζκέτζιπςαν να πάγυν ς' κιλςία.. Πρέπνα έκαμαν λαχαρτί να πέρνι τ' χυλί-τιν κε ένα βραδί ςκυτνά κε αργός, άντα γίρζεν αχ τ' ςομπράνια, πας ένα κυςςέ καμπός νυμάτ κζέβαν χαρςςότς. Τίς ίταν, δεν τυς αγνόριςεν. Χιςτάιςαν-τιν τα χαγιαδέις, τίρπςαν το τιφάλτς, ντόκαν-τιν ος πυ μπαλέφτιν. . Απ' αφτό στερ άλο τ' ίρτεν ίγια-τς. 'Επεςιν καμπόςα μέρες πες τα ρύχα κε ςχορέφτιν. Πέμνα γο πες ςπιτ μαναχίμ αν τον μικρόμ τον αδερφό...

— Δεν έκλεις, δεν φοβάςνε;

— Κλάπςι τιχατάρ θελς, φαιτά λίγο!

— 'Εκλεγα ςίφτε πολά, ςτέρας, μπαρόχ, έμαθα ένα-λυγάς. «... Ενα βραδί ςτο μιςό τ' νίχτα μαρέα, ακύ-γο, πες το 'ζαλμας ίς γονκά. Κε θαρίς-κε μάνα-μ' το γόνκιμο».

— Μία κςεπάχτες!

— Πρέπνα ὲςπαςεν χυλίς, κυρμένςα;

— Μα τίς μπόρνεν να ίτυν;

— Απ' τον άνθροπο μπαςςχά τίς μπόρνιν να ίτυν;

— ...«Φοβίθα, ελμπέτ, δινχτά. Γόνκανιν κανά όρα. Ος τον πιρνό δεν μπόρςα άλο να τιμύμ. Τ' ςάρκα-μ' κυτ-ακύτ τρέμιςςκεν. Τον πιρνό όλο-μας τ' μαχαλά-πα ίκςερεν-το, ολνύς-πα ίπα-το. Πας το βραδμέρ χύλκςα τον νταγί-μ' Βάνια να έρχετ να πέφτ' ςπίτ-μας. Δεν ίπεν «γιόχ»—ίρτεν. Φίλακςαμ πολά κερό, τ'εν τίπος-πα. 'Επεςαμ. Αμα το έπεςαμ-πα αφτό, πςςίρςεν γονκά πες το ζαλ. Ιπςαμ φος κε γάλια-γάλια πίγαμ πες το ζαλ-μας. Ντράνςαμ παντύ, κανίς-πα μπυδίνα τ'εν.

— Τί διάβολο! έβριςεν νταγί-μ' ·Εζβιςαμ το φος, έπεςαμ,— παλ' πςςίρςεν γονκά. 'Εβαλαμ καρδία, πίγαμ παλ' πέςο,—παλ' κανίνα-πα τ'ίβραμ»!...

— Νύ, στερ; τζάλκα λίγο πέ-το! δεν νταγιάνεπςαν τα χορίτζα.

— ...« Τ'άλο τ' μερα, γριχύμ, παπάς πίρεν τ' μάναμ' πας γλόςα-τ'. Κυμαλαέβ κε κυμαλαέβ τ' ςχοριμένςα: «Σςαλαπύτςα Βέρα πάνο, ςςαλαπύτςα Βὲρα—κάτο». Ταπλός, μάναμ' ίχε μεγάλα κρίματα, δεν πίςτεβεν τον θεγό κε υνύτζυμ ατόρα τον πςςίτς δεν ιβρίςςκ ρατλίχ. Αρατὲβ παράκλις, ταπλός, καλό λιμόνεμα. Δεν ζμόνςεν, ελμπὲτ, να υρμυνέβ τα μανάκις-πα, ότι αν ζμονύνε τον θεγό, αφτί-πα θα υγρέβνι τίτκο ςςε. Το γόνκιμο πες το ζαλ-μας

δε κόπεδιν κανά βραδί-πα. Αμα σκοτίνζεν—νέ όχσο χορό, νέ πέσο τὶ να κὰμο τι κσέρο»...

— Κυρμένσα!

...« Ενα μέρα σαμπαχτάν έμπιν πὲσο παπάς. Ρότσιν-με καλά-μυρφύτσκα, πύ γονκά, πότε πσσιρά γονκά, πότε βαζκιτζέθ-το. Ίπα-το . Παρτζαλάισεν παπάς τα γονέις-μας, έκαμιν παντύ σταβρύς κε δάιν.—Λέις τον νταγίς, οτ' χριάζετ να κάμιτ παράκλις! ίπεν-με πιρναμί κζὲιν. Τί έκοφτεν νὺ-μ εγό, μικρό κυρτσίτς! Θάρσα ας παπά το έλαμο στερ, άλο τι θα γονκά πες το ζαλ. Γιόχ, αφτό τ' βραδί παλ' κανὰ μισό όρα γόνκσιν...

Κε στέρας παπάς πίρεν ένα βραδμέρ κάποσο μανάκες κε δάβαν στα μυρμόρια. Έκαμιν παράκλες πας το μυρμόρ, έσκαπσαν έβγαλαν το ταμπύτ απάνο, παπάς ίφτιακσεν-το κε παράχοσαν-το γιανκιτέν. Μόνο ατότες το γόνκιμο πες το ζαλ-μας κόπεν, θαρίς κε τ' ίτυν-πα καμία... Ελμπέτ, πολί νύνσαν, ότι παπά το παρακάλιμο έκαμεν φαιτά!

— Εμίς άμ, τι πίστεπσαμ-το, μπαρόχ!

— Τίς αχμάχς μπόρνεν να πὶστεδιν τίτκα μασάλια!

— Πολί το πίστεδαν, Βάρια!

— Μα τις γόνκανεν, έμαθετ-το; Κσέρις το, τίς ίτυν:

— «... Ενα κυλάτσκι πεδί, Τζαλτίρ Στάβρι γιός! Κε τίλογα το έμαθαμ-πα: αγιαχτάσσο-τ' Νέστορς πιάστεν πας το κλεπσίυ: έκλεπσεν παπά το σσιρίδ. Στέρας αντα φανερόθεν, παπάς πσσίρσεν να τον ντροπιάζ: τι ντρέπις, ταπλός, ὶδρες αχ τίνα να κλέφτις! Τι ντρέπις-πα στον θεγό! Νέστορς-πα πας χυλί-τ' χαπλάισεν-το χαρσσύ-τ': «Εσί τι ντρέπνισε να κύμπονες αν Τζαλτίρ τον γιό όλο τ' χόρα κε ακόμα έχις να λες-πα! Ιόχσαμ, άντα τον πλυγάρσις στερ, αχ το χαζάντζ τίπος-πα τι πέμνιν!»

— Χα-χα-χα! χάτιπσαν τα κορίτζα.

— Ιντζαμύ Τζαλτίρ Στάβρι γιός ίτυν; Κε παπάς πλυγάρζεν-τον οτ' γόνκανιν πες το ζαλ-σας!

— Λαφρό χαζάντζ!

— Αφτός ίτυν. Μυχάτκα πέρισσκεν τ' ράμκα, μπὲνισσκεν πες το ζαλ' κε ος να δάιναμ αν το φόβο πέσο, κατέσονιν βγένισσκεν-πα!

— Ισσεν συτ πας αφτό;

— Ισσεν. Δέκα χρόνια τον δόκαν. Ατίτκα δλίες χαματέρκαν-ταν στιν κιλσία-μας!

... Ενα τνα ολ-πα τι λάλναν.

— Ε-ε, φινυμία, κορίτζα, γο να πάγο σπιτ-μας. Αβρ' τον πιρνό να παένο στο μπαζάρ.

— Τί δλία;

— Πελ'γνε-με στα τρὰκτορνι κύρσες. Το αρτὲλι μας: «Κομιντέρν». Φινυμία!

— Στο καλό, Πάσσα!

... Πέρασαν χρόνια. Ολο τ' χόρα ζμιγμένο πες ένα πλύσσκο κολχόζ, πόιο έχι όνομα του Στάλιν.

Τ' ν'κιλσία λόρια φιντεμένα δεντρά. Εκί μέσα εν τόρα κινό. Σιμά στα πόρτες δραγμένο ένα μέγα κομάτ χαρτί. Πας το χαρτί γραμένο χοντρά-χοντρὰ:

«ΣΙΜΥΡ ΘΑ ΔΙΧΝΥΝΕ ΦΟΝΑΣΤΙΚΟ ΚΙΝΟ-ΚΑΡΤΙΝΑ:

«ΤΖΑΠΑΕΒ»

Ι ΚΟΛΧΟΖΝΙΚΙ-ΣΤΑΧΑΝΟΒΤΣΙ ΠΕΡΝΥΝΕ ΔΙΧΟΣ ΠΛΥΓΑΡΙΖΜΟ»

Νοέβρις, 1935, Μαριύπολι

ΣΣΥΜΠΙΛΝΙΔΚΑ ΠΛΙΑ

Στο κολχόζ «ΚΡΑΣΝΙ ΟΚΤΙΑΜΠΡ» τυ Γιαλτανιότικυ ΜΤΣ ο χαραύλς ςτα μπαχτζάιδα ίνε κολχόζνικος ΜΠΟΙΑΡ. Σ' όλο τον κερο αφτός δυλέδι άςκιμα, τα πυρκά κλέφτον-τα.

Σελκορος **ΣΟΚΟΛ**

Αν ροτάτε τον Μποιάρ:
— Τί νίςςκυν τα μίλα;
Αφτός άμαν θα ςας λέι:
— «Τρόγυν-τα τα πλία!»
— «'Ιρτεν μία στο μπαχτζά
Χορυτζζίς Μπυτίκα.
Χαντρέδ αφτός τον Μπόιαρ,
Δεν ίνε μπυδίνα.
Στερ τον ίδρεν...
— «Πος κεμάς,
Σαν αφτό τ' αρκδία;»
— Ε, λίγο νίςτακςα, μπαρὸχ,
Τόρα ς' εν τα πλία!
—Φένετ-με ντρανὺ-τα γο
Αν δαφτύ-μ τα μάτια...
Ενα καμυ-το ςιίρ:
Τ' έχυνε χανάτια.
Φόντις, πςςίρςαν στο μπαχτζά
'Ερκυν τίτκα πλία,
Σί-πα ντάμα τόρα ςμα
Να πετάς 'χτο δλία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

СОДЕРЖАНИЕ

Стат. форм. 144×203. 10½ печ. листов—43590 знак. Тираж 1200

Облит №5 Мариуполь, гостипография Зак. № 5832.

TIMI—3р. 00 КАП.

ЦЕНА— 3р. 00 коп.

ДОНЕЦКОЕ ОБЛАСТНОЕ ГРЕЧЕСКОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
МАРИУПОЛЬ—1935

3